

Samlet oversikt over alle SOP-artikler om

Normanns Kunstforlag

Tabellen under er innholdsfortegnelse i dette dokumentet som tar med alle artikler vi har hatt i Samling Om Postkortet siden vi startet opp i 1984 – uavhengig om artiklene omtaler de seriene vi har laget registreringslister for eller ikke. Artiklene er ikke oppdatert, selv om vi har fått ny kunnskap underveis. Endringene vil kunne leses ut av registreringsoversiktene.

SOP #	Artikkel	Forfatter	Side
11/1989	Normanns Kunstforlag	Vidar Flesland	2
12/1990	Normanns Kunstforlag	Vidar Flesland	5
17/1992	Normann/Oppi	Alis Vestbø	8
43/2005	Carl Normann	Alis Vestbø	9
59/2013	Normanns – postkortutgiver i mer enn 100 år	Magne Botnedal	10
60/2014	Normanns Kunstforlag II – mer om deres nummersystem	Magne Botnedal	19
60/2014	Nummerering av Normanns Kunstforlag	Bjørn Milde	24
61/2014	Normanns Kunstforlag III – flere fylker	Magne Botnedal	26
61/2014	Normanns Kunstforlag IV – tidlige fargeserier	Magne Botnedal	35
62/2015	Normanns Kunstforlag – oppfølging av tidligere artikler	Magne Botnedal	45
62/2015	Normanns Kunstforlag V. Kysten Rogaland til Finnmark	Magne Botnedal	46
94/2023	Normanns kunstforlag as, Oslo – utdrag fra artikkel "Fargepostkort fra Tromsø"	Børre Amundsen	65
94/2023	Fra Sort/Hvitt til Farge – Normanns I	Magne Botnedal	66
96/2024	Fra Sort/Hvitt til Farge – Normann 2	Magne Botnedal	75

NORMANNS KUNSTFORLAG

av VIDAR FLESLAND

Historien om Normanns Kunstforlag a/s startet i 1906 da Carl Normann begynte å farte rundt på sykkel med kamera og stativ på bagasjebrettet. Han var da 20 år og hadde gått i lære hos fotograf Oscar Holthe i Trondheim. Bildene ble kopiert ved et lyskopieringsfirma i Kristiania i opplag på rundt 1000. Deretter var det å legge ut på nye sykkelturner for å få solgt produktet. Kjøpmenn rundt i bygdene var de første kundene, og vanlige motiv var kirken, butikken og et oversiktsbilde fra bygden.

I 1909 flyttet Carl Normann til Kristiania. Sammen med sin kone, Dora With, drev han postkort-virksomheten fra ett rom og kjøkken. Leiligheten gav ikke plass til lager så det var om å gjøre å få sendt ut kortene så snart de var ferdig kopiert. Prisen de fikk på denne tiden var 20 til 30 kroner for 1000 postkort.

I 1916 flyttet de til Hamar. Carl Normann fortsatte å reise land og strand rundt, og i 1920 ble sykkelens erstattet av en Ford. Dette gjorde at han kunne dekke et atskillig større område enn før. De ulike bilene hans kan en finne igjen på mange av postkortene.

Raufoss kooperative. Lystrykk. Postsendt 1917.
Eneberettiget Carl Normanns Kortforlag, Kr.a.

Fram til rundt 1920 ble postkortene laget ved forskjellige lyskopierings-firmaer, bl.a. Kornfeldts Lyskopieringsanstalt. De første fotokopierte kortene ble laget hos Finch og hos Albrecht og Meister, begge i Berlin. I tillegg ble noe laget i Hamburg og noe hos Karl Harstad i Oslo.

Fosse i Strandebarm. (Kvam, Hordaland) Postsendt 1931.
Eneret Carl Normanns Kunstforlag, Hamar.

I begynnelsen av 1930-årene lanserte Normann det store postkort-formatet (10,5 x 15 cm), og dette avløste etterhvert det tidligere standardformatet (9 x 14 cm). De store kortene ble også laget i Berlin i begynnelsen, men senere overtok Almquist og Cøster i Helsingborg dette arbeidet.

Mølstrevåg. (Sveio, Hordaland) Postsendt 1935.
Eneret Carl Normanns Kunstforlag, Hamar.

I 1935 mistet Normann sitt store arkiv under en brann. I tillegg til tapet av store kulturverdier, førte dette til store problemer for firmaet. Postkortene ble vanligvis trykket i flere opplag, og nye bilder ble bare tatt når forandringer av motivet gjorde dette nødvendig. Etter brannen var Carl Normann, og nå også sønnen Arne stadig på reise for å bygge opp igjen arkivet. I 1941 ble store deler av virksomheten flyttet til Oslo, og firmaet ble omgjort til aksjeselskap under navnet Normanns Kunstforlag a/s.

Mandal. Postsendt 1958.

Enerett: Normanns Kunstforlag A.s. - Oslo.

Utover i 1950-årene overtok fargekortene mer og mer av markedet. De første fargekortene er av dårlig trykkkvalitet, og er idag av mindre interesse enn svart-hvitt kortene fra samme periode. Men for samtiden representerte de noe nytt og var attraktive nok. Fargekortene var dyrere i produksjon, og krevde derfor større opplag. Dette førte til at motivutvalget ble redusert.

Normanns kunstforlag a/s er fortsatt blant landets største postkortutgivere, og har et arkiv på mer enn 8000 ulike motiver. De aller fleste motivene er tatt med tanke på turisttrafikken. Naturpanoramaer, fosser og fjell er populære motiv. Men motivet som trolig har solgt best gjennom tidene er 'Søterjentens fridag', det velkjente motivet av budeia som rir på en gris. Dette er utgitt i en rekke ulike utgaver og skal være solgt i over 500 000 eksemplarer.

Kilder: Norsk Fotohistorisk Arbok 1983/84
Bonge: Eldre Norske Fotografer
avisartikler
egne postkort

NORMANNS KUNSTFORLAG

av VIDAR FLESLAND

I SoP nr 11 hadde jeg en kort historikk om Normanns Kunstforlag. Jeg vil her prøve å dele Normanns kortproduksjon inn i tidsperioder. Siden det er snakk om en svært stor produksjon over lang tid, må nødvendigvis inndelingen bli grov. Jeg begrenser meg til perioden fram til rundt 1960.

Som nevnt i forrige artikkel var Carl Normann i årene 1906 til 1909 læregutt hos fotograf Oscar Holthe i Trondheim. Han skal i disse årene ha utgitt en del postkort. Jeg har ikke sett noen kort med Carl Normann som utgiver fra denne perioden.

I årene 1909 til 1916 holdt Carl Normann til i Kristiania. Fra denne perioden har jeg noen få kort. Det tidligste er postsendt i 1912. Alle kortene er utført i lystrykk.

I 1916 flyttet han til Hamar. Omtrent samtidig gikk han over fra lystrykk til fotografisk reproduksjon. De eldste fotografiske kortene jeg har er datert 1917. De er merket "Eneret 1917. Carl Normann, Hamar".

833. Stav. Fotografisk postkort.
Eneret 1917. Carl Normann, Hamar.

I årene fram til 1935 utga Carl Normann en stor mengde fotografiske kort. Alle er i formatet 9 x 14 cm. Noen av kortene er merket med årstall, andre ikke. Mange er nummerert, men unummererte forekommer også. Felles for de fleste av kortene i denne perioden er at Carl Normann, Hamar er angitt som utgiver. Fra rundt 1930 begynner han å føye Kunstforlag til navnet, som kjent brant Normanns arkiv i 1935. Han skal da ha mistet hele plate- og filmarkivet sitt. Jeg har ikke klart å finne gode kriterier for å skille mellom kort utgitt før og etter brannen.

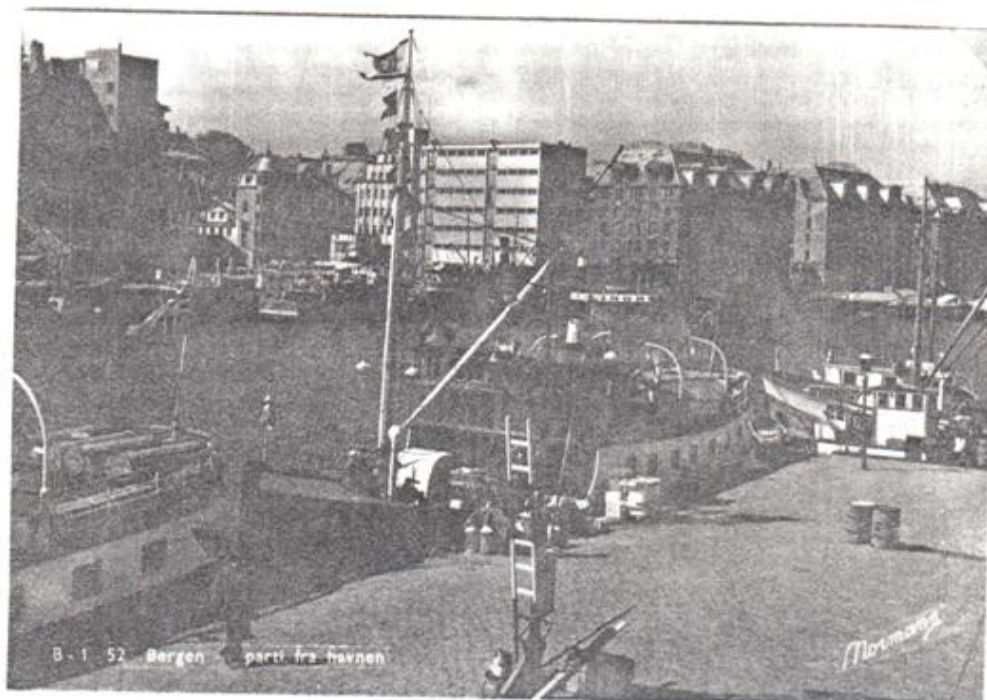
Omtrent på denne tiden startet produksjonen av postkort i formatet 10,5 x 15 cm. Det eldste jeg har er postsendt 8/8-35. Det små formatet ble allikevel fortsatt produsert i noen år. Også nummereringen ble endret på denne tiden. Hittil hadde alle nummer vært fortløpende tall uten skille tegn. Høyeste nummer jeg har av denne typen er 11187. Alle kortene i det små formatet, og noen i det store har dette nummer-systemet. Det nye systemet var på formen nn/nnn. Det er mulig at dette er en fortsettelse av det gamle, med den forskjellen at det er satt en skråstrek etter tusentallet. Det rimer med at det laveste nummeret jeg har er 12/301. Det tidligste kortet jeg har med dette nummersystemet er postsendt 11/2-37.

12/849 Ålesund - Sjøholt - Vestnes. Ved Skodje Bru.
Postsendt 1937. Enerett Carl Normanns Kunstforlag.

I 1941 var sønnene til Carl Normann kommet med i forlaget for fullt. Forlaget ble flyttet til Oslo, og navnet ble endret til Normanns Kunstforlag A/S. Fra dette tidspunktet er de aller fleste kortene på det store formatet, men noen i lite format med Oslo som utgiversted forekommer.

På slutten av 1940-tallet skiftes nummer-systemet nok en gang. Nå får det formatet xx-yy-zz, der xx og yy er en bokstav eller et eller to tall, og zz er et, to eller tre tall. I dette systemet identifiserer xx fylket og yy et område innen fylket motivet er hentet fra, mens zz er et fortløpende nummer. Dette systemet tilsvarer dagens system, men med den forskjell at den første leddet nå er en bokstav for hvert fylke.

B-1-52 Bergen - parti fra havnen. Utgitt mellom 1948 og 60.
Enerett Normanns Kunstforlag A.s. - Oslo.

I begynnelsen av 1940-årene produserte Normann endel fargekort i matt utførelse, men fargekortene overtok ikke for svart-hvitt før på slutten av 1950-tallet, da de kom i bedre kvalitet.

Ut fra dette har vi følgende kriterier for en grov inndeling av Normanns kortproduksjon fram til rundt 1960. Dette vil gi en tidfesting av når kortet er utgitt. Men det er viktig å merke seg at selve fotoet kan være atskillig eldre. Kortene ble utgitt i mange opplag, og nytt bilde ble bare tatt dersom motivet hadde endret seg.

- 1) Utgiversted:

Trondheim	1906 - 09	??
Kristiania	1909 - 16	
Hamar	1916 - 41	
Oslo	1941 -	
- 2) Utgiver:

Carl Normann	fram til rundt 1930
Carl Normanns Kunstforlag	ca 1930 - 1941
Normanns Kunstforlag A/S	1941 -
- 3) Format:

9 x 14 cm	fram til rundt 1945
10,5 x 15 cm	fra rundt 1935
- 4) Reproduksjonsmetode:

Lystrykk	fram til rundt 1920
Foto svart-hvitt	ca 1917 - 1960
Matte fargekort	1940-årene
Foto farge	fra rundt 1955
- 5) Nummersystem:

Fortløpende tall	ca 1917 - 45
nn/nnn	ca 1935 - 55
xx-yy-zzz	ca 1948 - 60

NORMANN / OPPI

Av Alis Vestbø

I SoP nr. 15 søkte Gerda Clarke forklaring på at eit kort kunne ha Oppi som utgjevar på biletsida, medan adressesida synte Enerett Normanns Kunstforlag A/S Oslo.

Eg sa meg viljug til å prøva å skaffa fyrstehands opplysning om tilhøvet. Gerda Clarke sende kortet til meg, og via ein kontakt vart det førelagt Erik W. Normann, den siste av familien Normann som dreiv det kjende kunstforlaget. Her er det han skreiv:

"Normanns Kunstforlag A/S mistet alle sine negativer etter en totalskade, ved brann, sommeren 1935.

I en overgangsperiode var det derfor, i noen år nødvendig å reproducere tidligere utgitte postkort, for å erstatte disse. I tillegg ble det kjøpt noen fra andre.

I dette tilfelle hvor kortet er merket Enerett: Oppi, dreier det seg utvilsomt om kort opprinnelig produsert av Eberh. B. Oppi A/S. Senere antas negativet til det kort som er merket Enerett: Normanns Kunstforlag A/S å ha blitt solgt til N. K. A/S - dette p.g.a. ordet Enerett: på baksiden."

Erik W. Normann døydde kort tid etter at dette vart skrive.

8/52 NORGE. STALHEIMSKLEIVENE OG STALHEIM TURISTHOTELL.
Kortet er merket 'Enerett Oppi' på forsiden, og
'Enerett: Normanns Kunstforlag A/S. Oslo' på baksiden.

Carl Normann

Fotografen og postkortforleggeren Carl Normann (1886 – 1960) er den mest kjente postkortfotografen i Norge, og Normanns kunstforlag var lenge størst i sin bransje.

Selv var han født i Sverige og vokste opp i Trondheim. Her begynte han i fotograflære, og så muligheten til å skape et levebrød av å lage postkort. Han startet med å sykle rundt i Trondheim og fotograferte på søndager. Etterpå syklet han rundt og solgte kortene.

I 1916 bosatte han seg med familien sin i Hamar. I Oslo var det bolignød, og Normann hadde planer om å bli i Hamar "midlertidig til forholdene bedrer seg". Det het at alt han eide var kamera, sykkel og pågangsmot. Etter hvert fikk han både motorsykkel og bil, og kunne utvide sirklene for fotograferingen.

I 1935 mistet forlaget hele sitt store arkiv under bybrannen. Carl Normann var selv på Tyin da det skjedde. Da han ringte hjem om kvelden, fortalte dama på sentralen at alt var brent. Dermed var 30 års virksomhet som fotograf lagt i aske.

Dermed startet Normann og sønnen Arne på ny ferden landet rundt for å bygge opp et nytt arkiv.

I 1941 etablerte firmaet seg også i Oslo. Ti år senere overtok sønnene. I 1986 ble Normanns kunstforlag solgt til Fjellanger-Widerøe, men navnet ble beholdt. Det eies nå av svenske AS Pictura.

Normanns – postkortutgiver i mer enn 100 år

Av Magne Botnedal

Normanns er en av våre mest produktive og lengstlevende postkortutgivere, og fortjener honnør for sin innsats. De fleste postkortsamlere har et eller mer sannsynlig mange av deres kort i sine samlinger.

SOP har tidligere skrevet om Normann, først så tidlig som i 1989/90 med to artikler skrevet av Vidar Flesland, som allerede da hadde en god oversikt over Normanns postkort-produksjon og historie. For å sette scenen, vil jeg ta med en informativ innledning fra Normanns egne hjemmesider:

Virksomheten har lange tradisjoner. Carl Normann var bare 20 år da han i 1906 startet det som i dag er Normanns Kunstforlag. "Turismen" var i sin spede barndom da Normanns begynte, -landskapsfotografering likeså. Navn som Geiranger, Videseter, Loen, Olden, Grotli, Ullensvang og Norheimsund er kjente navn fra turisttrafikkens historie i Norge, og dermed også Carl Normann sin historie som fotograf i turismens tjeneste.

Carl Normann begynte i Trondheim, men flyttet til Christiania i 1909. I 1916 gikk turen videre til Hamar, der selskapet hadde hovedsete i mange år. De første årene var sykkelen hans fremkomstmiddel, før motorsykkelen overtok. I 1920 fikk Normann sin første bil, og aksjonsradiusen ble betydelig utvidet.

Vidar har i SOP #12, 1990, følgende tilleggsinformasjon:

Som nevnt i forrige artikkel (SOP #11) var Carl Normann i årene 1906 til 1909 læregutt hos fotograf Oscar Holthe i Trondheim. Han skal i disse årene ha utgitt en del postkort. Jeg har ikke sett noen kort med Carl Normann som utgiver fra denne perioden.

I årene 1909 til 1916 holdt Carl Normann til i Kristiania. Fra denne perioden har jeg noen få kort. Det tidligste er postsendt i 1912. Alle kortene er utført i lustrykk.

I 1916 flyttet han til Hamar. Omtrent samtidig gikk han over fra lustrykk til fotografisk reproduksjon. De eldste fotografiske kortene jeg har er datert 1917. De er merket "Eneret 1917. Carl Normann, Hamar".

Skal vi stole på Normanns egne opplysninger, har altså denne utgiveren holdt på siden 1906, dvs i 107 år. Det er jo ganske imponerende. Nå har de riktignok fått nye eiere først i 1986, da Fjellanger-Widerøe AS kjøpte Normanns Kunstforlag, og solgte videre til svenske Pictura i 1999. De har etter begge oppkjøpene fått beholde sitt merkenavn, noe ikke alle nye eiere tillater. Pictura henviser på deres hjemmeside til Normanns på følgende måte:

Besøk vår turistvirksomhet Normanns Kunstforlag.

Mittet til sammenligning ble kjøpt opp i 1989 av danske Chr. Olsen, etter å ha holdt på siden 1899. De skal i denne perioden ha gitt ut ca 50.000 postkort. Antar det er noen som vet hva som skjedde videre med Mittets postkort og evt nytt merkenavn.

Men tilbake til Normanns. De har hatt et annet fokus enn Mittet, da de har konsentrert seg om stedskort, og til dels motivkort, men så langt jeg vet, kun fotografiske kort – dvs ikke kunstkort eller reproduksjoner. Som Normanns "Om oss" antyder, er deres produksjon preget av turistmotiver. Da jeg nylig begynte å fordype meg i Normanns S/H storformatkort, er det nettopp postkort langs norske turistruter, helst langs landeveien, som er Normanns særpreg. Jeg finner f.eks igjen alle stedene min familie besøkte på sine bilferier fra begynnelsen av 60-årene. Dermed er det mye kort fra fjelloverganger mellom øst og vest, fra turistmagneter på Vestlandet og populære tettsteder. Det er ikke like mange motiver fra småbyene langs kysten, og ganske så lite fra Nord-Norge.

Det siste er kanskje forståelig, da Normann brukte bil som befordringsmiddel på sine postkortekspedisjoner, biler vi ser igjen på mange av kortene. Det er jo langt å kjøre til Nord-Norge, og i storformatets barndom tidlig på 30-tallet, var det en lang reise å komme seg fra Oslo til Kirkenes med bil. Andre utgivere, som f.eks Aune og Harstad, kom senere sterkt i dette markedet, mens Mittet var der allerede fra begynnelsen av 1900-tallet.

Norsk Biografisk Leksikon sier bl.a dette om Carl Normann, som var pioneren bak Normanns Kunstforlag:

Carl Normann er den mest kjente postkortfotografen i Norge, og Normanns Kunstforlag var lenge det største i sin bransje.

Normann mente det kunne gjøres et levebrød av å lage postkort. Til da hadde kortmarkedet vært dominert av utenlandske firmaer, som kopierte andres bilder uten hensyn til opphavsrett. Normann brukte sykkel for å fotografere rundt Trondheim på frisdagene. Etterpå tok han en ny runde for å selge kortene. Kundene var landhandleriene, og motivene var butikken, kirken, jernbanestasjonen og panorama av bygda.

Normanns benyttet flere fotografer, både innen familien og andre. Mer om dette i en senere artikkel.

Basert på Vidars oppstilling i SOP #12, har jeg laget en oppsummert oversikt over Normanns utgiversteder, formater og viktigste postkortserier, med beste gjetning mht tidsfastsettelser:

Utgiversted	Trondheim	1906 – 1909
	Kristiania	1909 – 1916
	Hamar	1916 – 1941
	Oslo	1941 – d.d.
Utgivernavn	Carl Normann	1906 (?) – ca 1930
	Carl Normanns Kunstforlag	Ca 1930 – 1941
	Normanns Kunstforlag A/S	1941 – d.d.

Format	9 * 14 cm 10,5 * 15 cm	Frem til ca 1945 Fra ca 1935
Reproduksjonsmetode	Lystrykk Foto S/H (små- og storformat) Matte fargekort Foto fargekort	Frem til ca 1916 Ca 1916 – 1960 1940-årene Fra ca 1955
Nummersystem	Unummerert Fortløpende tall nn/nnn nn-nn-nnn / b-nn-nnn / nn-b-nnn Nr. n-nnnn b-nn-nnn / b-b-nnn	1906 – ca 1916 Ca 1916 – 1945 Ca 1935 – 1950 Ca 1948 – 1960 Ca 1955 – 1965 Ca 1960 – d.d.
	nn- b-nn-nnn / nn-b-b-nnn	2000 – 2002?

b = bokstav, nn = tall fra 01-99, nnn = er tall fra 1 til 999. Serien med 01 eller 02 først varte sannsynligvis ikke lenge, da Normanns nå er tilbake til foregående standard for fargekort.

Unntaket for nummersystemet over er fargekort fra Bergen, som starter med Z og løpenr fra 1-999. Hvorfor Bergen har et unntak, skyldes kanskje overgangen fra eget fylke til kommune i Hordaland i 1972 (da Bergen annekterte nabokommunene Fana, Arna, Åsane og Laksevåg). Det er rimelig å anta at Z-kortene dukket opp fra dette tidspunktet, i stedet for at Bergen ble en del av O-serien som resten av Hordaland har.

Fra ca 1948 tok Normanns i bruk et nummer for å vise fylke, med verdier fra 0 (null) -18. Oslo starter med 0, mens også her er Bergen unntaket, da bergenskort starter med B-1. Skjønt for oss som bor i denne byen, liker vi jo alle bekreftelser på at vi er litt annerledes.

I tillegg til fylkesseriene ga de ut kort som ikke hadde spesiell geografisk tilknytning, f.eks V = Vinter, G = Genre. G-kortene har ulike tema, som f.eks bunadskort, dyr, samer etc. Disse særegenhetene finnes fortsatt, men det har kommet nye til, Superkort – som enten starter med S- eller N-. G-kortene har nå et nummer-prefix, f.eks 210- for bunadskort.

Det er selvsagt unntak for dette, da det finnes unummererte kort etter 1917, og spesialserier, som f.eks i 1945 da Kongen med familie kom tilbake til Norge. I tillegg er det selvsagt kort som går igjen fra serie til serie med ulike numre, der naturligvis "Seterjentas fridag" (omtalt flere ganger tidligere i SOP), som nå er G-120-1, og har tidligere bl.a. vært 4879. Det er jo ingen grunn til å stoppe og selge dette kortet, som jo allerede er Norges mest solgte (over 2 millioner). Hvordan Normanns bygget opp dette systemet, kommer jeg tilbake til i en senere artikkel, da hovedfokus denne gangen, er å se på det som har vært mitt hovedsamleområde innen Normanns-kort så langt, dvs S/H storformatkortene fra Bergen, som alle starter med B-1-, B for Bergen, og 1 for første (og eneste) kommune i fylket Bergen.

Felles med andre Normanns-serier, finnes det alt fra supre postkort, til det mest alminnelige. Skjønt hvordan skal man kunne fotografere Fløybanen på en spennende måte, ulik det alle andre har gjort? Postkortene er selvsagt beregnet på det postkortkjøpende publikum, som gjerne er turister, norske og utenlandske. Normanns har fortsatt samme fokus i dag, da det f.eks finnes svært så mange postkort fra Bergen i Normanns nåværende samlede postkortkolleksjon

– som består av ca 3.000 postkort. For de fleste andre byene er antallet mye lavere, gjerne fra et par kort til ca 10.

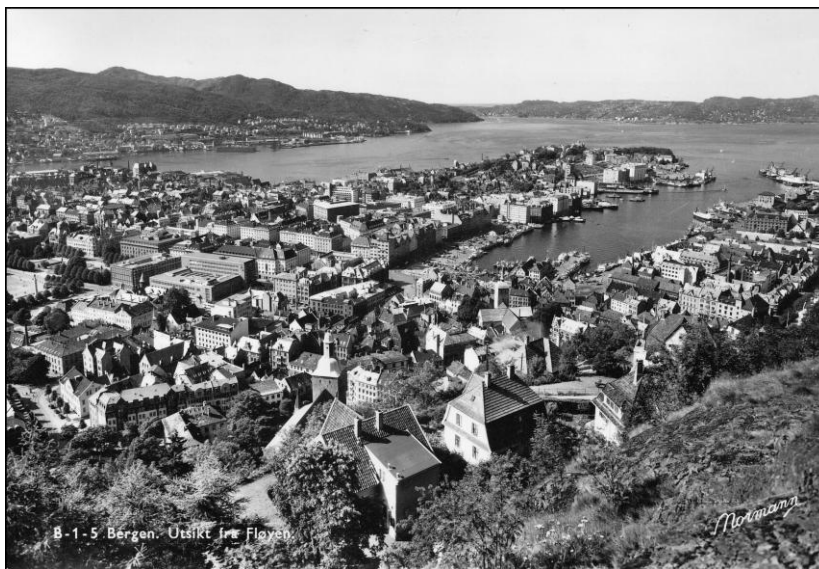
Jeg synes at denne perioden er kjempespennende, kanskje også fordi dette er postkortmotiver jeg kan relatere meg til. Det var slik Bergen så ut i min barndom, mht folks antrekk, biler, busser, fjordabåter etc – og selvsagt bebyggelse. Det Normanns har gjort er også i særklasse, da deres postkort i denne perioden, er gjennomgående basert på meget gode fotografier. Kjedelige flyfotos er fraværende, og på sitt beste, klarer Normann og hans sønner og andre fotografer, å lage det spesielle – postkort som vi sloss om på QXL og andre auksjoner.

Jeg viste en del av disse til min søster, Kjersti, som har en spesiell interesse for fotografering og fotoutstyr. Hun bekrefter at denne serien, som noen av de siste i nn/nnn-serien, er utmerket fototeknisk. Bildene har en meget stor dybdeskarphet, dvs at bildet er like skarpt fra forgrunn til bakgrunn.

Dette kan i følge henne, oppnås med stativ, høy blender og lang eksponering ved bruk av et vanlig kamera, eller med storformatkamera (store plater) og såkalte *movements* (justeringer). Hun har igjen sjekket dette med Vidar Kringsjaa, fotospesialist – som til og med tidlig i sin karriere jobbet i Fotohuset som var en av to forretninger i Hamar, eid av Harry Normann – Carl Normanns 3.sønn.

Her er utdrag av hennes dialog med Vidar om Normanns storformat postkort:

Formatet er sannsynligvis 5x7 (12,7x17,8 cm) tommers fra storformat kamera med en negativramme som er masket inn (tilpasset) til postkortformatet – som er 10.5x15 cm. Dersom dette formatet ble brukt, så kopierte de bare kontaktkopier, som betyr at man legger negativet rett på papiret, i dette tilfellet selve postkortet, eksponerer det med hvitt lys og fremkaller og fikserer det – alt gjort i et mørkerom.

B-1-5 Bergen. Utsikt fra Fløyen

Et av de mest vanlige motiver fra Bergen, som selvsagt også Normanns har flere varianter av. Bildet er tatt fra Fjellsiden, og er som alle kortene i denne serien, meget detaljskarpt

Dermed er postkortet i en 1:1-gjengivelse av negativet, 2. Generasjon – og dermed er det mulig å scanne/avfotografere med relativt høy kvalitet på 3.generasjon.

B-1-12 Bergen – ved Fiskebryggen

Dette er en av mine favoritter, et bilde fra dagliglivet i Vågen, den gangen det var lov for fiskerne å komme inn og selge deres fangst direkte eller til torghandlerne. Båten i forgrunnen har registreringsnr H-29-H. H = Hordaland, og siste H = Herdla kommune. Båten er Mk Havgar, eiet av Mons K Torsvik fra Torsteinsvik, som i dag ligger i Øygarden kommune. Det som er mest interessant her, er at det i følge Fiskeridirektoratets fartøyoversikt, ble Mk Havgar skiftet ut med en noe lengre og bredere båt – også døpt Mk Havgar, med byggeår 1948. Det vi ser her, er en noe slitt båt, dvs den som ble bygget i 1926 – som da dokumenterer at bildet er tatt senest i 1948, som passer bra med antatt starttid for serien.

Dersom dette er metoden – som er meget sannsynlig, fordi kontaktkopier også er det som tar minst tid å fremkalle i mørkerom – så må eksponeringen være tilnærmet prikkfri.

Et annet poeng er at menneskene på postkortene er skarpe, selv om de er i bevegelse. Det betyr at lukketiden er minst 1/60, kanskje 1/125 sekund. Fototeknisk vil dette kreve at man noen ganger blander ned – dvs gir mer lys til filmen for å kompensere med kortere tid – avhengig av tilgjengelig lys. Blender man ned, vil dybdeskarpheten bli mindre. Den eneste måten å gå rundt dette på, er å bruke storformatet og en metode som heter Scheimpflug.

Konklusjon: De må ha brukt storformat, movements og filtre kombinert med eksponering/ fremkalling for å øke kontrast når lyset er flatt og redusere kontrast når kontrastene i bildet er for store.

Takk til Kjersti og Vidar for fototeknisk innsikt mange av oss postkortsamlere mangler. Det vi kan alle være enige om, er at Normanns har vært usedvanlig dyktig i sitt fag, og mest de som har stått for fotograferingen i denne perioden, dvs Carl Normann og i alle fall to av hans sønner, Arne og Harry.

På mange av disse kortene står det "ekte foto" på baksiden, som også bekrefter ekspertenes begrunnede hypoteser. I tillegg til fototeknisk høyt nivå, er også komposisjonene gjennomgående meget bra, noe som både tyder på talent og tid brukt til å forske ut det billedutsnittet som gir optimal informasjon og følelse for stedet.

Selv i dag blir vi som postkortsamlere imponert av kvaliteten på disse postkortene, og det samme blir altså fotografen Kjersti, som har en forkjærlighet for S/H-fotografering og storformat. Hun samler dog ikke på postkort, men naturligvis fotoutstyr - så hun har også arvet samlergenet.

B-1-146 Bergen. Telegrafbygningen (t.v.) og Posthuset

Her er nok en favoritt, da Normanns har fått med seg en samling av Fanabusser, dvs busser fra L/L Fana – Bergen. Dette var busselskapet som trafikkerte mitt nærområde, og det var denne typen busser jeg husker fra min spede barndom. Jeg viste dette kortet for noen år siden på en lokal utstilling, og da kom det bort en eldre mann fra Krokeide, som sier "Eg malte denne bussen". Den som sa dette, var Erling Skavhellen, som har vært maler i hele sitt lange liv, også kunstmaler med 17.mai-faner, humor og lokale naturbilder som spesialitet.

Som tidligere nevnt, var det storformatserien B-1 fra Bergen de første Normanns-kortene jeg fattet interesse for. Det høyeste nummeret jeg har, er B-1-191, men det kan selvsagt være flere. Det er kun i et tilfelle jeg kjenner til, at Normanns har

gjenbrukt et nummer – dvs B-1-110, som både viser Sjøfartsmonumentet og Hotel Bristol. Her er en samlet oversikt over de numrene jeg kjenner til:

Kortnr	Tittel	Brukt år	Kommentar
B-1-5	Bergen. Utsikt fra Fløyen		
B-1-6	Bergen	1953	Muren mot Vågen
B-1-8	Bergen. Utsikt fra Fløyen	1957	Nattbilde
B-1-9	Bergen - fra havnen mot Ulrikken		
B-1-10	Bergen - fra havnen mot Ulrikken		
B-1-11	Bergen		Blomster- og Fisketorget
B-1-12	Bergen - ved Fiskebryggen		
B-1-14	Universitetet, Florida, Bergen		
B-1-17	Bergen. Fra Lille Lungegårdsvann ved Byparken	1957	
B-1-22	Bergen. Utsikt fra Lille Ulrikken. I forgrunnen Haukeland sykehus		
B-1-25	Bergen. Fløybanen	1956	
B-1-26	Bergen. Fløybanen	1956	
B-1-31	Bergen. Store Lungegårdsvann mot Løvestakken		
B-1-33	Bergen. Fisketorget		
B-1-34	Bergen. Fra fisketorget		
B-1-35	Bergen. Fra fisketorget		
B-1-36	Bergen - parti fra Bryggen		
B-1-38	St. Franciskus Sykehus, Florida, Bergen		
B-1-38	Florida Sykehus, Bergen	1965	Samme motiv, annen tittel
B-1-39	Bergen. Utsikt fra Fløyen		
B-1-40	Bergen. Edvard Grieg-monumentet	1961	
B-1-47	Bergen. Bryggen	1956	
B-1-52	Bergen – parti fra havnen		
B-1-53	Bergen. Holberg-statuen		
B-1-57	Bergen. Bryggen	1961	
B-1-58	Bergen. Bryggen		
B-1-62	Bergen sentrum - mot Laksevåg	1951	
B-1-63	Bergen sentrum - mot Laksevåg	1955	
B-1-67	Bergen i forgr. Haukeland Sykehus		
B-1-70	Bergen. Torvalmenningen		
B-1-71	Bergen. Torvalmenningen		
B-1-73	Bergen. Hotel Norge		
B-1-74	Bergen. Torvalmenningen	1955	
B-1-76	Bergen. Torvalmenningen		Nattbilde
B-1-77	Bergen - Nygårdsparken		
B-1-79	Bergen. Universitetet, til h. Florida Sykehus		
B-1-80	Bergen. Universitetet	1957	
B-1-81	Norge - Bergen. Sentrum og Nordneshalvøya	1954	

B-1-82	Bergen. Florida Sykehus		
B-1-85	Bergen. Utsikt fra Klosteret	1955	
B-1-86	Bergen		Vågen sett fra Nordnes
B-1-87	Norge - Bergen Sentrum	1954?	Sett fra Fløyen
B-1-94	Bergen. Strandkaiaen		
B-1-101	Norge - Bergen. Nygrådsparken med svanedammen		
B-1-104	Bergen fra Haukeland	1949	
B-1-105	Bergen. Lungegårdsvann		
B-1-106	Bergen	1952	Torgalmenningen mot Torget
B-1-106B	Bergen mot Løvestakken. I forgr. Universitetet		
B-1-107	Bergen	1949	Ole Bulls plass
B-1-110	Hotel Bristol, Bergen		
B-1-110	Norge - Bergen Sjøfartsmonumentet		
B-1-112	Bergens Havn med MS Venus	1953	
B-1-113	Bergen. Byparken mot Ulrikken		
B-1-116	Norge - Bergen - sett fra Fløyen		
B-1-118	Bergen. Hotel Norge	1951	
B-1-120	Bergen. Fløyen Ungdomsherberge		
B-1-121	Bergen	1951	Byparken
B-1-123	Bergen	1951	Kalmarhuset
B-1-124	Bergen	1957	Torgalmenningen med biler
B-1-126	Bergen. Fløyen Ungdomsherberge	1950	
B-1-127	Bergen. Den Nationale Scene		
B-1-132	Bergen. Haukeland Sykehus		
B-1-134	Bergen. Barnesykehuset, Haukeland		
B-1-136	Bergen. Haukeland Sykehus		
B-1-137	Bergen. Haukeland Sykehus		
B-1-138	Orion Hotel, Bergen. Norway		
B-1-141	Bergen. Puddefjorden	1957	
B-1-142	Bergen. Fra Byparken mot Hotel Norge	1958	
B-1-143	Bergen. Telegrafbygningen og Chr. Michelsen monumentet	1957	
B-1-144	Bergen. Fra Festplassen, I bakgr. Den Nationale Scene	1957	
B-1-146	Bergen. Telegrafbygningen (til v.) og Postkontoret	1959	
B-1-156	Bergen. Parti fra Vågen - mot Bryggen		
B-1-158	Bergen. Parti fra Sentrum		Småstrandgaten mot Rådhuset
B-1-159	Bergen. Lille Lungegårdsvann mot Telegrafbygningen og Posthuset	1959	
B-1-160	Bergen. The Central Park with Hotel Norge		
B-1-162	Bergen. Posthuset		
B-1-164	Bergen. Fra Fisketorget	1958	

B-1-167	Bergen. Troye-gården		
B-1-170	Bergen. Fantoft Stavkirke		
B-1-186	Bergen. Puddefjordsbroen		
B-1-189	Bergen. Nykirken		
B-1-190	Bergen		Strandgaten mot Muren
B-1-191	Bergen		Strandgaten mot Strandkaaien

B-1-1 91 Bergen

Dette er en del av bybildet som ikke har endret seg nevneverdig siden Normanns tok dette bildet ca 1950. Vi ser Strandgaten med Dressshjørnet (i dag Dressmann) til venstre og Bryggen i bakgrunnen. Strandgaten fortsetter videre i midten av bildet, hvor den gang Olsen & Nikolaysen (huset med markiser) hadde en herreekvipering. Til høyre ser vi Muren.

Denne artikkelen vil bli fulgt opp med en eller flere artikler, der den neste sannsynligvis vil handle om denne serien for resten av landet, med fokus på nummereringen i denne serien, og etterfølgende serier. Blir det en tredje artikkel, kan det blir om Normann-fotografene og bilene deres – som jo går igjen i mange av postkortene.

Kilder

www.normann.no, www.pictura.no

Vidar Flesland, inkludert hans artikler i SOP #11 og 12

Norsk Biografisk Leksikon: http://nbl.snl.no/Carl_Normann/utdypning

Fiskeridirektoratets fartøyregister: http://biblioteket.imr.no/e-tidsskrifter/merkeregister_oversikt/

Kjersti Botnedal og Vidar Kringsjaa

Normanns Kunstforlag II – mer om deres nummersystem

Av Magne Botnedal

I forrige utgave av SOP, lovet jeg en oppfølger til artikkelen "Normanns – postkortutgiver i mer enn 100 år." Det har kommet mange gode tilbakemeldinger etter denne, og det er tydelig et ønske blant våre medlemmer med artikler som tar for seg norske postkortutgivere, noe som selvsagt gir inspirasjon til å skrive mer om denne utgiveren.

Bjørn Milde har vært i kontakt med Normanns Kunstforlag, og har klart å få lister fra alle fylker med dagens nummersystem for de kommunene de utgir eller har utgitt postkort fra i nyere tid. Det er en del kommuner som mangler, i tillegg til at det finnes noen faktiske feil i disse listene – men de gir likevel en meget god oversikt, som det ville ha tatt meget lang tid å finne ut av på andre måter. Så en spesiell takk til Bjørn som med sine kontakter og pågangsmot har fått disse tilsendt.

I denne artikkelen blir det tatt med en oversikt fra 4 fylker. De neste kommer enten på våre hjemmesider, eller med utdrag i senere artikler i SOP. Det viser seg at det ikke er en sammenheng mellom offisielle kommunenumre og Normanns system – dvs fylkesnr og kommunenr ikke samsvarer med de offisielle. Oslo har f.eks kommunenr 0301, dvs fylke = 03 og kommunenr = 01, der Normanns fylke = O (stor o – ikke null). Fredrikstad har kommunenr 0106, der fylkesnr tilfeldigvis er samsvarende. Men Vestfold som fylke 07, kommer hos Normanns som fylke nr 2.

Bokstav for fylke samsvarer kun delvis (tilfeldig?) med gammelt kjennetegn, der det er treff for 6 fylker, dvs Oslo/A, Østfold/B, Vest-Agder/K, Telemark/H, Rogaland/L og Møre og Romsdal/T.

Oslo og Bergen avviker for øvrig begge fra Normanns system, da de for S/H-kort har en bokstav først, dvs Oslo/O og Bergen/B, mens alle andre har nummer fra 1-18. Da fargekortene kom, ca 1960, fikk disse byene, som da begge var egne fylker og dermed eneste kommune i fylket, en forenklet standard, dvs Oslo/A og Bergen/Z. For Bergen ble ikke denne endret etter at Bergen i 1970 ble en del av Hordaland fylke i 1972 – som var prisen å betale for å slå seg sammen med Hordalandskommunene Fana, Åsane, Arna og Laksevåg.

Normanns har heller ikke forholdt seg slavisk til kommunegrenser, enten på grunn av manglende kunnskap – eller rett og slett fordi noen ganger er steder utenfor kommunens grenser en del av turistattraksjoner knyttet til kommunen. Et eksempel på dette, er fagerkort fra Lysekloster som er i Os kommune, og skulle vært O-20 – men har Z-nummer. Dermed er det grunn til å anta at det også er andre avvik mellom nummerering og kommunegrenser.

Det som også gjør arbeidet med å lage samlede oversikter utfordrende, er at deres S/H-serie fra ca 1948 (kan være noe tidligere) er før den store kommunesammenslåingen i 1965, og dermed har en gammel kommuneinndeling. På sine hjemmesider lister Normanns nå kun de kommuner som de har i sitt produktspekter, med gjennomgående dagens kommunenavn og navn på steder,

f.eks. Onsøy/Engelsviken/Hankø. Men det er jo naturligvis unntak, f.eks. Vossestrand/Stalheim. Vossestrand er i dag under Voss (O-54), men har beholdt gammelt nummer (O-55). Slik er det for de fleste utgåtte kommuner, dvs de har beholdt sin gamle nummerering.

Hovedregelen ellers, er at byer innen hvert fylke er listet alfabetisk, med A,B,C,D, etc – sortert alfabetisk, som da innebærer for Østfold at Fredrikstad = A, Halden = B, Moss = C og Sarpsborg = D. Siden 1948 er kravene til det å få benevnelsen by blitt redusert, så det finnes en rekke steder som nå har fått bystatus, f.eks. Ski i 2004, Drøbak i 2005 og Sandvika i 2003. Disse nye byene har generelt sett ikke fått inn en bokstad i Normanns nummersystem. Det er dog et unntak som er vist i tabellen, Son, som går fra D-1 til D-D.

Men det finnes også noen byer som har mistet bystatus, f.eks. Drøbak og Brevik. Det ser ut for at de fleste av dem har beholdt bynummering hos Normanns. Det er dog noen ledige bokstaver for f.eks. Vestfold, dvs A og E – som kan ha vært tettsteder som har hatt bystatus tidligere.

I dagens system som åpenbart er blitt digitalisert, er det kommet til ledende nuller i Normanns nummersystem.

A-64 Holmenkollbakken

Dette er et postkort fra tidlig 60-tall, på et tidspunkt da Holmenkollbakken fortsatt var et arkitektonisk praktbygg med Besserudtjernet i behold (sommerstid). Bakken er bygget om mange ganger, sist i 2009 – med mer fokus på mulige hopplengder enn utseende. Kortets tekst er: Norge: Oslo, Holmenkollbakken. Tilskuerantall ca. 100.000.

Her er oversikten for fylkene Oslo, Østfold, Vestfold og Akershus, i Normanns system O, 1, 2 og 3 for S/H-kort, og A,B,C og D for fargekort.

Fylke/Kommune By/Tettsted		S/H-serie	F 1960 ->	F dagens	Kommentar
Oslo		O-1-nnn	A-nnn	A-00n	
Østfold					
Fredrikstad		1-A-nnn	B-A-nnn	B-A-00n	
Halden		1-B-nnn	B-B-nnn	B-B-00n	
Moss		1-C-nnn	B-C-nnn	B-C-00n	
Sarpsborg	Sarpsborg	1-D-nnn	B-D-nnn	B-D-00n	
Trøgstad		1-1-nnn	B-1-nnn	B-01-00n	
Askim	Askim	1-2-nnn	B-2-nnn	B-02-00n	
Spydeberg		1-3-nnn	B-3-nnn	B-03-00n	
Rakkestad		1-5-nnn	B-5-nnn	B-05-00n	
Eidskog		1-7-nnn	B-7-nnn	B-07-00n	
Mysen	Mysen	1-8-nnn	B-8-nnn	B-08-00n	
Marker		1-9-nnn	B-9-nnn	B-09-00n	
Kråkerøy		1-12-nnn	B-12-nnn	B-12-00n	
Kornsjø		1-13-nnn	B-13-nnn	B-13-00n	
Svinesund		1-14-nnn	B-14-nnn	B-14-00n	
Skjeberg		1-15-nnn	B-15-nnn	B-15-00n	
Hvaler		1-16-nnn	B-16-nnn	B-16-00n	
Onsøy		1-24-nnn	B-24-nnn	B-24-00n	
Råde		1-25-nnn	B-25-nnn	B-25-00n	
Rygge		1-26-nnn	B-26-nnn	B-26-00n	

1-C-25 Moss - fergestedet

Bastøfergen er fortsatt i drift, og frakter mange biler og passasjerer, så mange at dette sambandet er det eneste innenlands som ikke mottar offentlige subsidier. Dette postkortet er utgitt rundt 1950, og viser en tidlig versjon av Bastø II, som er bygget i 1939 og avløst i 1961.

Fylke/Kommune	By/Tettsted	S/H-serie	F 1960 ->	F dagens	Kommentar
Vestfold					
Ukjent		2-A-nnn			Åsgårdstrand?
Holmestrand	Holmestrand	2-B-nnn	C-B-nnn	C-B-00n	
Horten	Horten	2-C-nnn	C-C-nnn	C-C-00n	
Larvik	Larvik	2-D-nnn	C-D-nnn	C-D-00n	
Sandefjord	Sandefjord	2-E-nnn	C-E-nnn	C-E-00n	
Ukjent		2-F-nnn			Svelvik? Stathelle?
Tønsberg	Tønsberg	2-G-nnn	C-G-nnn	C-G-00n	Ikke med i N-oversikt
Svelvik	Svelvik	2-1-nnn	C-1-nnn	C-01-00n	
Sande		2-3-nnn	C-3-nnn	C-03-00n	
Hof		2-4-nnn	C-4-nnn	C-04-00n	
Borre	Åsgårdstrand	2-7-nnn	C-7-nnn	C-07-00n	
Andebu		2-9-nnn	C-9-nnn	C-09-00n	
Stokke		2-10-nnn	C-10-nnn	C-10-00n	
Sem		2-11-nnn	C-11-nnn	C-11-00n	
Nøtterøy		2-12-nnn	C-12-nnn	C-12-00n	
Tjøme		2-13-nnn	C-13-nnn	C-13-00n	
Tjølling		2-15-nnn	C-15-nnn	C-15-00n	
Stavern	Stavern	2-16-nnn	C-16-nnn	C-16-00n	
Brunlanes		2-17-nnn	C-17-nnn	C-17-00n	
Hedrum		2-18-nnn	C-18-nnn	C-18-00n	
Lardal		2-19-nnn	C-19-nnn	C-19-00n	

Fylke/Kommune	By/Tettsted	S/H-serie	F 1960 ->	F dagens	Kommentar
Akershus					
Frogn	Drøbak	3-A-nnn	D-A-nnn	D-A-00n	
Ukjent				D-B-00n	Lillestrøm?
Ukjent				D-C-00n	Sandvika?
Vestby	Son	3-nn-nnn	D-1-nnn	D-D-00n	
Vestby	Vestby	3-1-nnn	D-1-nnn	D-1-00n	
Ås		3-4-nnn	D-4-nnn	D-4-00n	
Nesodden		3-6-nnn	D-6-nnn	D-6-00n	
Oppegård		3-7-nnn	D-7-nnn	D-7-00n	
Ski	Ski	3-8-nnn	D-8-nnn	D-08-00n	
Bærum	Sandvika	3-9-nnn	D-9-nnn	D-09-00n	
Asker		3-10-nnn	D-10-nnn	D-10-00n	
Aurskog Høland		3-11-nnn	D-11-nnn	D-11-00n	
Bjørkelangen		3-13-nnn	D-13-nnn	D-13-00n	
Enebakk		3-16-nnn	D-16-nnn	D-16-00n	
Nes		3-17-nnn	D-17-nnn	D-17-00n	
Sørum		3-19-nnn	D-19-nnn	D-19-00n	
Fet		3-20-nnn	D-20-nnn	D-20-00n	
Skedsmo	Lillestrøm	3-21-nnn	D-21-nnn	D-21-00n	
Gjerdrum		3-24-nnn	D-24-nnn	D-24-00n	
Ullensaker	Jessheim	3-25-nnn	D-25-nnn	D-25-00n	

Eidsvoll	3-27-nnn	D-27-nnn	D-27-00n
Nannestad	3-28-nnn	D-28-nnn	D-28-00n
Hurdal	3-29-nnn	D-29-nnn	D-29-00n
Feiring	3-30-nnn	D-30-nnn	D-30-00n

3-27-3 Eidsvollbygningen

Det finnes naturligvis en mengde postkort fra dette sentrale bygget i Norges nyere historie, her i solskinn og med splittflagg. Kortet er fra ca 1950. På samme tidspunkt er det også utgitt flere utendørs- og en mengde innendørsmotiver.

Det er garantert feil/mangler i denne oversikten, så jeg regner med at andre PIV-medlemmer har kort som dokumenterer flere kommuner, og at noen av de overstående ikke stemmer for hele perioden fra 1948 – d.d. Send gjerne dine kommentarer til PIV, så oversiktene kan bli oppdatert – for å kunne bli publisert samlet en gang i fremtiden på vår hjemmeside.

Neste artikkel, om redaktøren ønsker å ta inn flere artikler om Normanns Kunstforlag, vil handle om fargeserier fra 1940 til d.d., med hovedfokus på utgivelser mellom 1955 – 1961, der det har vært mange ulike serier og ulike nummersystemer, med eller uten hvit ramme og til slutt det nummersystemet vi har i dag. Skulle det bli en 4. artikkel, kan det bli om fotografer i Normann-familien og deres kjøretøyer.

Kilder

Bjørn Milde/Normanns Kunstforlag

www.normann.no

http://no.wikipedia.org/wiki/Kjennemerke_for_motorkj%C3%B8ret%C3%B8y_i_Norge

http://no.wikipedia.org/wiki/Norske_byer

<http://no.wikipedia.org/wiki/Bast%C3%B8fergen>

http://no.wikipedia.org/wiki/MF_%C2%ABBast%C3%B8%C2%BB

Nummerering av Normanns Kunstforlag

Av Bjørn Milde

Fra Normanns Kunstforlag har vi mottatt en nummereringsliste over deres produksjon av postkort. Vi starter her med Hordaland fylke, flere fylker vil følge i senere blad.

Norge : Parti fra Bergen havn mot Nykirken.
Norway : View of Bergen harbour towards
Nykirken church.
Foto : Normann. Z-99.

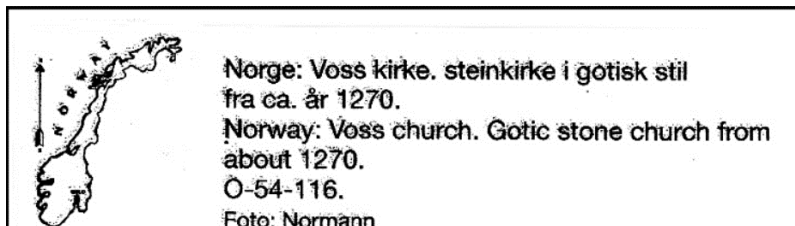
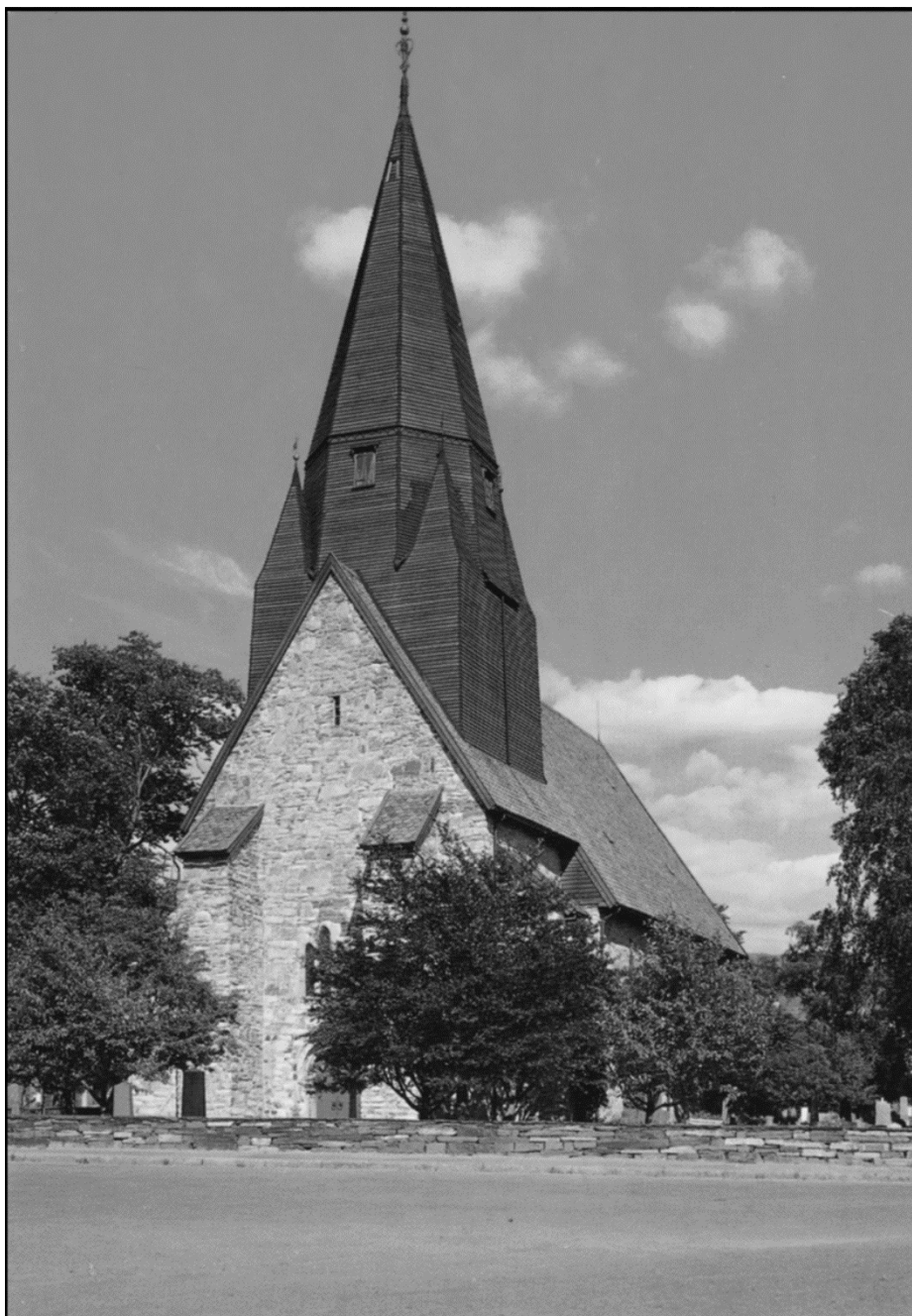

O-1-Strandebarm
O-3-Kvinnherad
O-4-Skånevik
O-5- Etne
O-6-Fjellberg
O-7-Ølen
O-9-Sveio
O-12-Bømlø
O-13-Moster
O-14-Stord
O-15-Fitjar
O-16-Tysnes
O-17-Fusa
O-19-Strandvik
O-20-Os

O-21-Samnanger
O-29-Bruvik
O-30-Hosanger
O-41-Lindås
O-44-Ullensvang
O-45-Røldal
O-46-Kinsarvik
O-47-Odda
O-48-Eidfjord
O-49-Ulvik
O-50-Granvin
O-51-Kvam
O-52-Jondal
O-54-Voss
O-55-Vossestrand

Bergen som by har fått tildelt bokstaven Z. Bokstaven O står for Hordaland. eks O-54-116 = fra Voss. Hordaland + Herred + billednummer. Dette er de gamle herredsnummerne. Denne nummerserien startet ca. 1960, og avløste tidligere serier.

Et tips for å starte en samling! Skaff deg et kort fra hver av kommunene i fylket.

Norge: Voss kirke. steinkirke i gotisk stil
fra ca. år 1270.
Norway: Voss church. Gothic stone church from
about 1270.
O-54-116.
Foto: Normann

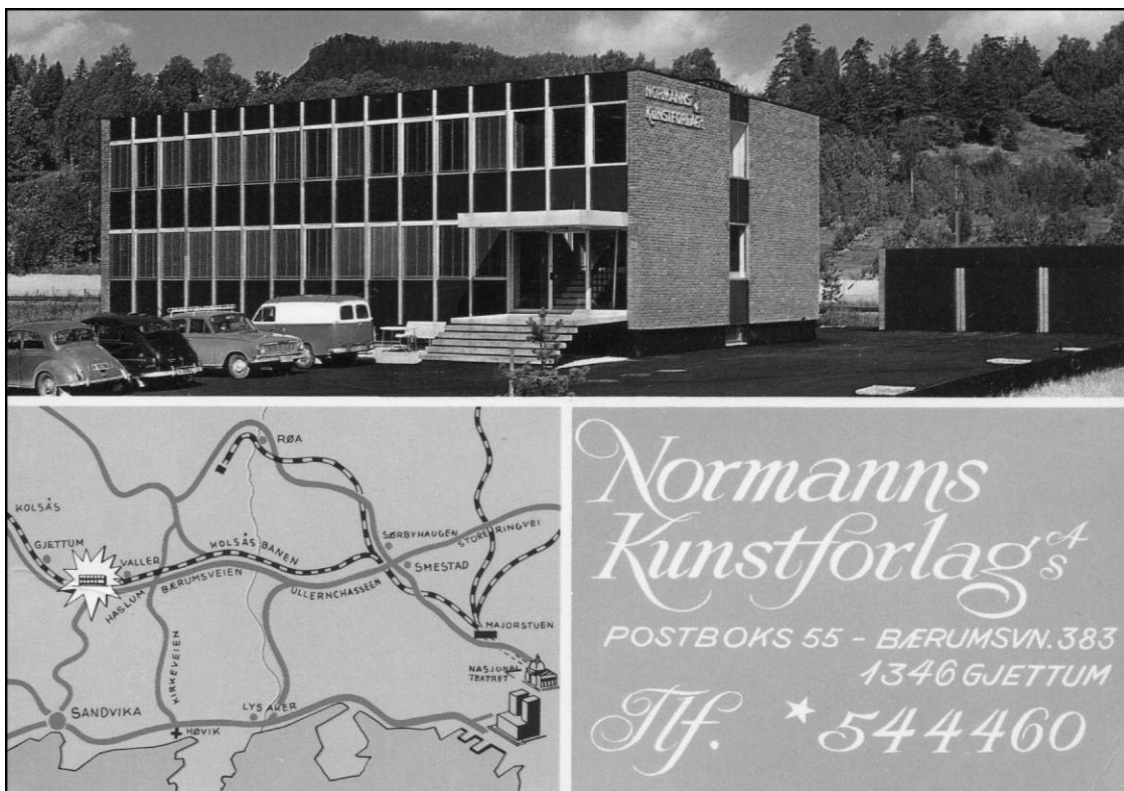
Normanns Kunstforlag III – flere fylker

Av Magne Botnedal

I artikkel nr. 2 (SOP #60) var fokus på Normanns utgivelser fra ca 1948 til d.d., med en detaljert oversikt over postkort fra fylkene Oslo, Vestfold, Akershus og Østfold. De seriene som er med i denne oversikten, er disse, slik de ble vist i artikkel nr. 1 (fra SOP #59)

Nummersystem	nn-nn-nnn / b-nn-nnn / nn-b-nnn	Ca 1948 – 1960	S/H
	Nr. nnnn	Ca 1955 – 1960	Farge
	b-nn-nnn / b-b-nnn	Ca 1960 – d.d.	Farge

Denne serieoversikten er langt fra komplett, da det er flere mindre serier, kort uten nummerering, kort fra begivenheter etc. I overgangsperioden mellom S/H-perioden til fargekort, er det også serier som ikke var med i oversikten i artikkel 1. Disse omtales i en egen artikkel senere i dette bladet.

Normanns Kunstforlag

Dette er en av 3 scans jeg har fått tilsendt av PIV-medlem, Odd Arnestad (se også <http://cards.mrarnestad.com/>). Dette er det eldste av de 3, som viser Normanns Kunstforlags kontorer på Gjettum i Bærum. På parkeringsplassen innerst, ser vi Arne Normanns Volvo PV Duett, som går igjen på mange postkort tidlig i 60-årene. Kortet har nummer 10259, og sier bl.a.: Forsendelser over 400,-, fraktfritt. På de to neste, er dette økt til hhv. 700,- (kortnr 8734), og 800,- (kortnr 8735).

Jeg må innrømme at jeg aldri trodde jeg skulle gå så inn i dette med Normanns postkort, men min interesse for postkort og detaljerte oversikter, gjør at jeg kjøper stadig flere av disse kortene, godt hjulpet av samlerkollegaer i PIV, og auksjoner i inn- og utland. Det er jo selvsagt noen baksider med dette, da store mengder kort

tar mye plass – selv om mesteparten av disse aldri kommer inn i album. Noen av kortene er jo ”kjedelige” i den forstand at de viser naturbilder uten ”liv og røre”, ikke minst fjorder, fjell og daler.

Men det var jo åpenbart denne typen postkort folk ønsket seg, og kjøpte. Samlere liker jo gjerne kort med nærmotiver av mennesker, og ikke minst av alle typer befordringsmidler, helst fra eget lokalmiljø. Men som turist uten særlig godt fotoutstyr, var det kjekt å få med seg oversiktsbilder som viste mest mulig av stedet du nettopp hadde besøkt.

Det som også kjennetegner mange av disse typiske turistmotivene, er at Normanns har plassert sine fotografer eller deres familie og/eller tilfeldige statister, i din posisjon som turist, fra flotte utsiktspunkt – som regel med hodet bort fra fotografen, med blikket mot den flotte utsikten. Unntaksvis ser vi Arnes og Harrys koner og barn fra siden, men i de fleste tilfeller bakfra. Dette er enda mer vanlig i deres postkort, enn å ta med bilene sine, selv om disse i alle fall i fargekortene ble brukt som en fargeklatt i bildene – da bilene som regel var røde. Disse ”tyttebæra” som de ble kalt for, var bevisst med, sammen med blå himmel og skyer, for å sørge for at alle fargene i flagget vårt ble med.

Motivene er gjennomgående nasjonalromantiske, og kan som Einar Økland sier, sies å være norske ”glamour”-kort. Mange motiver har med seg statister i hverdags- eller festbunad. Normanns, både Carl, og sønnene Arne og Harry – hadde alle sansen for det gode motivet, og var flinke å skape liv i motivene sine, og til å ta bilder av samspillet mellom mennesker og dyr.

Mange av bildene var klart oppstilte, der hotellgjester, naboer og som tidligere nevnt egen familie, for å fremstille de rette stemningene ute og inne. Interiørbildene fra hoteller og fjellstover er tydelige eksempler på dette, med folk som danser med passende avstand fra hverandre, folk som sitter ved baren – i full harmoni, uten noe som helst ”støy” i motivet.

I NRKs program om Normanns hører vi at bildene ble ofte tatt tidlig på dag, for å ha det rette lyset – og at folk måtte stille i riktig antrekk, bunad, dress og kjole – avhengig av anledningen som skulle avbildes. Folk ble dandert med rette farger og situasjoner for å vise hva man kunne gjøre f.eks på et høyfjellshotell. Bildene var likevel ikke overlesset, da et av budskapene var å vise at det var plass til deg og meg, og at vi var velkomne – til disse glade og gode omgivelsene. Normanns brukte mye farger, og fikk ofte humør inn i bildene sine.

Vi ser aldri regnværsmotiver eller ruskevær, og heller ikke mange hverdagsmotiver – men søndags-Norge i godvær, for det var slik folk ville ha det. Kun unntaksvis er det flyfoto, i alle fall før perioden da Fjellanger-Wiederøe overtok Normanns Kunstforlag (1986).

I denne artikkelen er det tatt med oversikt over Normanns fylker fra 4-9, dvs Buskerud, Hedmark, Oppland, Telemark, Aust- og Vest-Agder. Som kjent forholder ikke Normanns seg til dagens fylkes- og kommunenr, men har sin egen versjon av disse. Siden de startet med sin oversikt, er det jo mange kommuner som er blitt historie, ikke minst ved den store kommunesammenslåingen i 1965, og senere

sammenslåinger – som primært gjelder bykommuner. I tillegg har definisjonen på det å være en by blitt endret, noe som faktisk gjør at det er kommuner som har flere byer, f.eks Ringerike og Porsgrunn.

Matrisen under tar med seg en ny kolonne, Akt(uell), som forteller om Normanns har kort i dagens sortiment fra aktuell by/kommune. Denne gangen er også kommuner som enten er nye, grunnet sammenslåinger eller Normanns ikke har gitt ut kort fra i senere år – tatt med, for å få et mer helhetlig bilde over hvilke kommuner Normanns har produsert postkort fra. Utgåtte kommuner og kommuner Normanns ikke har med i oversiktene Bjørn Milde fikk fra Normanns, er i kursiv, mens de som er med og fortsatt er egne kommuner er i normalskrift.

Fylker som f.eks Oppland og Hedmark har færrest "huller" i oversikten, mens f.eks Aust- og Vest-Agder har mange. Dette beviser også hvor det er mange postkort fra, og hvor det er få – noe som understrekes av min egen samling. Den inneholder flest kort fra Oppland, Telemark, Hedmark, Hordaland, Bergen og Sogn og Fjordane, mens det er færrest fra Vestfold, Østfold, Akershus, Agderfylkene, Rogaland, Trøndelagsfylkene og Nord-Norge. I min samling er det naturligvis mange kort fra mine nærområder – men Hordaland og Bergen har høye numre i seriene som er omtalt under, som også understreker at det er mange kort herfra. Oslo, Buskerud, Møre og Romsdal og Genrekort ligger omtrent på gjennomsnitt.

Kommune	By/Tettsted	S/H-serie	F 1960 ->	F dagens Akt	Kommentar
Buskerud					
Drammen	Drammen	4-A-nnn	E-A-nnn	E-A-00n	J
	Hønefoss	4-B-nnn	E-B-nnn	E-B-00n	<i>By i Ringerike</i>
Kongsberg	Kongsberg	4-C-nnn	E-C-nnn	E-C-00n	J
Hole		4-1-nnn	E-1-nnn	E-01-00n	
Sokna		4-2-nnn	E-2-nnn	E-02-00n	<i>Nå Ringerike</i>
Ringerike	Hønefoss	4-3-nnn	E-3-nnn	E-03-00n	
Ådal		4-4-nnn	E-4-nnn	E-04-00n	<i>Nå Ringerike</i>
Flå		4-5-nnn	E-5-nnn	E-05-00n	
Nes		4-6-nnn	E-6-nnn	E-06-00n	J
Gol	Gol	4-7-nnn	E-7-nnn	E-07-00n	
Hemsedal		4-8-nnn	E-8-nnn	E-08-00n	J
Ål		4-9-nnn	E-9-nnn	E-09-00n	
Hol	Geilo	4-10-nnn	E-10-nnn	E-10-00n	J <i>Inkludert Geilo</i>
Sigdal		4-11-nnn	E-11-nnn	E-11-00n	
Krødsherad		4-12-nnn	E-12-nnn	E-12-00n	
Modum	Vikersund	4-13-nnn	E-13-nnn	E-13-00n	J
Hokksund		4-14-nnn	E-14-nnn	E-14-00n	<i>Nå Øvre Eiker</i>
Røyse		4-17-nnn	E-17-nnn	E-17-00n	<i>Nå Hole</i>
Øvre Eiker	Hokksund	???	???	???	<i>Ikke i N-oversikt</i>
Nedre Eiker	Mjøndalen	???	???	???	<i>Ikke i N-oversikt</i>
Lier		???	???	???	<i>Ikke i N-oversikt</i>
Hurum		4-18-nnn	E-18-nnn	E-18-00n	
Flesberg		4-21-nnn	E-21-nnn	E-21-00n	

Rollag	4-22-nnn	E-22-nnn	E-22-00n	
Uvdal	4-23-nnn	E-23-nnn	E-23-00n	Nå Nore og Uvdal
Nore	4-24-nnn	E-24-nnn	E-24-00n	Nå Nore og Uvdal
Øvre Sandsvær	4-23-nnn	E-23-nnn	E-23-00n	Nå Kongsberg

Pers Hotell

After skiing på Pers Hotell, Gol – med pene, velkleddede og vellykkede mennesker pent strødd rundt i motivet. Dette er fra tiden før røykeloven, sannsynligvis i andre halvdel av 60-årene, da det fortsatt skulle være høyde på damenes frisyre. Teksten på dette kortet er: Norge: Pers Hotell, Gol. Bodega – E-7-109.

Hedmark

Hamar	Hamar	5-A-nnn	F-A-nnn	F-A-00n	J	
Kongsvinger	Kongsvinger	5-B-nnn	F-B-nnn	F-B-00n	J	
Ringsaker	Brumunddal	5-1-nnn	F-1-nnn	F-01-00n	J	Brumunddal by i dag
	Moelv					Moelv by i dag
Nes		5-2-nnn	F-2-nnn	F-02-00n		Nå Ringsaker
Vang		5-3-nnn-	F-3-nnn	F-03-00n		Nå Hamar
Furnes		5-4-nnn	F-4-nnn	F-04-00n		Nå Ringsaker
Løten		5-5-nnn	F-5-nnn	F-05-00n		
Stange	Stange	5-7-nnn	F-7-nnn	F-07-00n		
Sør Odal		5-8-nnn	F-8-nnn	F-08-00n		
Nord Odal		5-9-nnn	F-9-nnn	F-09-00n		
Eidskog		5-11-nnn	F-11-nnn	F-11-00n		
Brandval		5-12-nnn	F-12-nnn	F-12-00n		Nå Kongsvinger
Grue		5-13-nnn	F-13-nnn	F-13-00n		
Hof		5-14-nnn	F-14-nnn	F-14-00n		Nå Åsnes
Åsnes		5-15-nnn	F-15-nnn	F-15-00n		
Våler		5-16-nnn	F-16-nnn	F-16-00n		
Elverum	Elverum	5-17-nnn	F-17-nnn	F-17-00n	J	By i dag

Trysil		5-18-nnn	F-18-nnn	F-18-00n	J	
Åmot		5-19-nnn	F-19-nnn	F-19-00n		
Stor Elvdal	Koppang	5-20-nnn	F-20-nnn	F-20-00n		
Sollia		5-21-nnn	F-21-nnn	F-21-00n		Nå Stor Elvdal
Rendalen		???	???	???		
Ytre Rendal		5-22-nnn	F-22-nnn	F-22-00n		Nå Rendalen
Øvre Rendal		5-23-nnn	F-23-nnn	F-23-00n		Nå Rendalen
Alvdal		5-24-nnn	F-24-nnn	F-24-00n		
Folldal		5-25-nnn	F-25-nnn	F-25-00n		
Tynset		5-26-nnn	F-26-nnn	F-26-00n		
Tolga		5-27-nnn	F-27-nnn	F-27-00n		
Os		5-28-nnn	F-28-nnn	F-28-00n		
Engerdal		5-29-nnn	F-29-nnn	F-29-00n		
Kvikne		5-30-nnn	F-30-nnn	F-30-00n		Nå Tynset
Oppland						
Gjøvik	Gjøvik	6-A-nnn	G-A-nnn	G-A-00n	J	Ikke i N-oversikt
Lillehammer	Lillehammer	6-B-nnn	G-B-nnn	G-B-00n	J	Ikke i N-oversikt
Dovre		6-1-nnn	G-1-nnn	G-01-00n	J	
Lesja		6-2-nnn	G-2-nnn	G-02-00n	J	
Skjåk		6-3-nnn	G-3-nnn	G-03-00n		
Lom		6-4-nnn	G-4-nnn	G-04-00n	J	
Vågå		6-5-nnn	G-5-nnn	G-05-00n	J	
Heidal		6-6-nnn	G-6-nnn	G-06-00n		Nå Sel
Sel	Otta	6-7-nnn	G-7-nnn	G-07-00n	J	Otta by i dag
Nord Fron	Vinstra	6-8-nnn	G-8-nnn	G-08-00n	J	Vinstra by i dag

Lillehammer

Normanns har utgitt mange vintermotiver, her med rytter og hest som skuer ut over Lillehammer, kortnr 6-B-49, utstyrt med norgeskart og "Ekte foto". Han som sender kortet, Jostein, sier de brukte samme tid til og fra Trondheim, 32 ½ time – antageligvis med overnatting, også fordi kortet har et stempel fra Breiseth Hotel.

Sør Fron		6-9-nnn	G-9-nnn	G-09-00n	J	
Ringebu		6-10-nnn	G-10-nnn	G-10-00n	J	
Øyer		6-11-nnn	G-11-nnn	G-11-00n	J	
Gausdal		???	???	???		
Østre Gausdal		6-12-nnn	G-12-nnn	G-12-00n	J	Nå Gausdal
Vestre Gausdal		6-13-nnn	G-13-nnn	G-13-00n		Nå Gausdal
Fåberg		6-14-nnn	G-14-nnn	G-14-00n	J	Nå Lillehammer
Biri		6-15-nnn	G-15-nnn	G-15-00n		Nå Gjøvik
Snertingdal		6-16-nnn	G-16-nnn	G-16-00n		
Østre Toten	Lena	6-18-nnn	G-18-nnn	G-18-00n		
Vestre Toten	Raufoss	6-19-nnn	G-19-nnn	G-19-00n	J	
Lunner		6-22-nnn	G-22-nnn	G-22-00n		
Jevnaker		6-23-nnn	G-23-nnn	G-23-00n		
Brandbu		6-24-nnn	G-24-nnn	G-24-00n		Nå Gran
Gran	Jaren	6-25-nnn	G-25-nnn	G-25-00n		
Søndre Land		6-26-nnn	G-26-nnn	G-26-00n		
Fluberg		6-27-nnn	G-27-nnn	G-27-00n		Nå Søndre Land
Nordre Land		6-28-nnn	G-28-nnn	G-28-00n		
Torpa		6-29-nnn	G-29-nnn	G-29-00n		Nå Nordre Land
Sør Aurdal		6-30-nnn	G-30-nnn	G-30-00n		
Etnedal		6-31-nnn	G-31-nnn	G-31-00n		
Nord Aurdal	Fagernes	6-32-nnn	G-32-nnn	G-32-00n	J	Fagernes by i dag
Vestre Slidre		6-33-nnn	G-33-nnn	G-33-00n	J	
Øystre Slidre		6-34-nnn	G-34-nnn	G-34-00n	J	
Vang		6-35-nnn	G-35-nnn	G-35-00n	J	

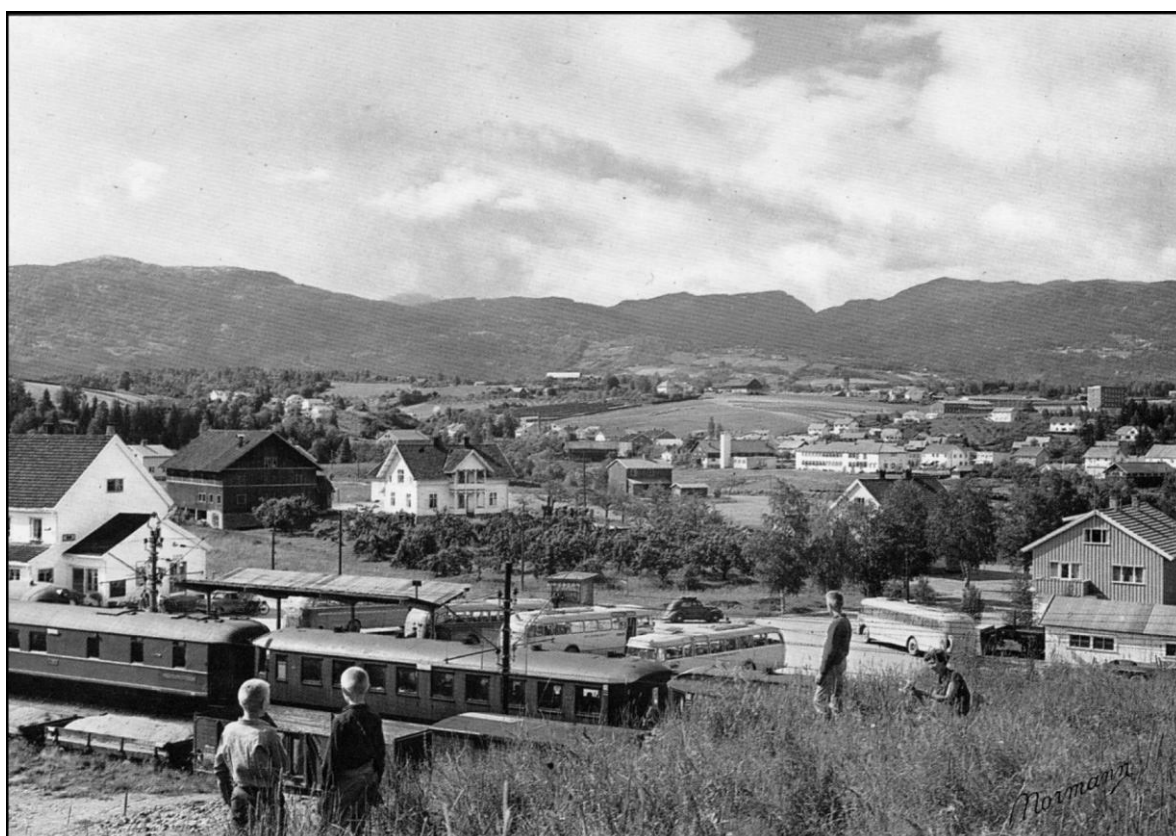

Filefjell

Dette er nok et eksempel på at fotografen måtte vente en stund på det rette motivet. Selv bjørnen skuer over endeløse vidder og skoger, der han nok heller ville ha vært, enn å være sperret inne som trekkplaster for Bjørnegården. Kort brukt i 1959, men med et relativt lavt nr for denne kommunen (Vang) å være, er nok motivet fra tidlig 50-tall. Motivet har nok vært populært, for dette er et nyere opplag, da det har med seg Normanns kjennemerke, norgeskartet, på baksiden. Dette er ikke med på de tidlige kortene i denne serien.

Telemark

	Brevik	7-A-nnn	H-A-nnn	H-A-00n		<i>By i Porsgrunn</i>
Kragerø	Kragerø	7-B-nnn	H-B-nnn	H-B-00n	J	
	Langesund	7-C-nnn	H-C-nnn	H-C-00n	J	<i>Var by tidligere</i>
Notodden	Notodden	7-D-nnn	H-D-nnn	H-D-00n	J	
Porsgrunn	Porsgrunn	7-E-nnn	H-E-nnn	H-E-00n	J	
Skien	Skien	7-F-nnn	H-E-nnn	H-E-00n	J	
Drangedal		7-1-nnn	H-1-nnn	H-01-00n	J	
Siljan		???	???	???		<i>Ikke i N-oversikt</i>
Bamble	Langesund	7-4-nnn	H-4-nnn	H-04-00n		
Eidanger		7-5-nnn	H-5-nnn	H-05-00n		<i>Nå Porsgrunn</i>
Nome	Ulefoss	7-9-nnn	H-9-nnn	H-09-00n	J	<i>Ikke i N-oversikt</i>
Lunde		7-10-nnn	H-10-nnn	H-10-00n	J	<i>Nå Nome</i>
Bø		7-11-nnn	H-11-nnn	H-11-00n	J	
Sauherad		7-12-nnn	H-12-nnn	H-12-00n	J	
Heddal		7-13-nnn	H-13-nnn	H-13-00n		<i>Nå Notodden</i>
Tinn	Rjukan	7-14-nnn	H-14-nnn	H-14-00n	J	<i>Rjukan by i dag</i>
Gransherad		7-16-nnn	H-16-nnn	H-16-00n		<i>Nå Notodden</i>
Hjartdal		7-17-nnn	H-17-nnn	H-17-00n		
Seljord		7-18-nnn	H-18-nnn	H-18-00n	J	

Bø i Telemark

Dette er et motiv Normanns har tatt flere ganger, her med 3 gutter som ser på tog, busser og biler med interesse, og en mor som tilskuer. En av disse er nok Arne Jr, sannsynligvis han med rød genser (lengst til høyre). Kortets tittel er: Norway: Bø, Telemark – H-11-5. Mange av Normanns kort har tittel både på norsk og engelsk, noen ganger også på tysk – men ofte startet tittel med Norge eller Norway, som her.

Kviteseid	7-19-nnn	H-19-nnn	H-19-00n	J	<i>Kvinherad i N-overs.</i>
Nissedal	7-20-nnn	H-20-nnn	H-20-00n		
Fyresdal	7-21-nnn	H-21-nnn	H-21-00n	J	
Tokke	???	???	???	J	<i>Ikke i N-oversikt</i>
Lårdal	7-23-nnn	H-23-nnn	H-23-00n		<i>Nå Tokke</i>
Vinje	7-24-nnn	H-24-nnn	H-24-00n	J	
Rauland	7-25-nnn	H-25-nnn	H-25-00n	J	<i>Nå Vinje</i>

Kviteseid

Her ser vi Arne With Normann Jr. pent oppstilt i hjørnet av motivet og skuer ut over Kviteseid. Siden farens (Arne) bil ikke er med i motivet, har han på seg en rød skjorte, og de hvite skyene er med. Kortets tittel er: Norge: Kviteseid, Telemark – H-19-13, dvs fargekort nr 13 fra Kviteseid kommune.

Aust-Agder

Arendal	Arendal	8-A-nnn	J-A-nnn	J-A-00n	J	
Grimstad	Grimstad	8-B-nnn	J-B-nnn	J-B-00n	J	
Lillesand	Lillesand	8-C-nnn	J-C-nnn	J-C-00n	J	
Risør	Risør	8-D-nnn	J-D-nnn	J-D-00n	J	
Tvedestrand	Tvedestrand	8-E-nnn	J-E-nnn	J-E-00n	J	
Gjerstad		???	???	???		<i>Ikke i N-oversikt</i>
Vegårshei		???	???	???		<i>Ikke i N-oversikt</i>
Froland		???	???	???		<i>Ikke i N-oversikt</i>
Birkenes		???	???	???		<i>Ikke i N-oversikt</i>
Dypvåg		8-5-nnn	J-5-nnn	J-05-00n	J	<i>Nå Tvedestrand</i>
Åmli		8-9-nnn	J-9-nnn	J-09-00n	J	
Iveland		???	???	???		<i>Ikke i N-oversikt</i>
Fjære		8-18-nnn	J-18-nnn	J-18-00n		<i>Nå Grimstad</i>
Landvik		8-19-nnn	J-19-nnn	J-19-00n		<i>Nå Grimstad</i>

Vestre Moland		8-21-nnn	J-21-nnn	J-21-00n	J	<i>Nå Lillesand</i>
Evje		8-27-nnn	J-27-nnn	J-27-00n	J	<i>Nå Evje og Hornnes</i>
Bygland		8-28-nnn	J-28-nnn	J-28-00n	J	
Bykle		8-29-nnn	J-29-nnn	J-29-00n	J	
Valle		8-30-nnn	J-30-nnn	J-30-00n	J	

Vest-Agder

Farsund	Farsund	9-A-nnn	K-A-nnn	K-A-00n	J	
Flekkefjord	Flekkefjord	9-B-nnn	K-B-nnn	K-B-00n		
Kristiansand	Kristiansand	9-C-nnn	K-C-nnn	K-C-00n	J	
Mandal	Mandal	9-D-nnn	K-D-nnn	K-D-00n		
Vennesla		9-5-nnn	K-5-nnn	K-5-00n	J	
<i>Songdalen</i>						<i>Ikke i N-oversikt</i>
Søgne		9-8-nnn	K-8-nnn	K-8-00n		
<i>Marnadal</i>						<i>Ikke i N-oversikt</i>
<i>Åseral</i>						<i>Ikke i N-oversikt</i>
<i>Audnedal</i>						<i>Ikke i N-oversikt</i>
<i>Spangereid</i>		9-20-nnn	K-20-nnn	K-20-00n	J	<i>Nå Lindesnes</i>
<i>Lista</i>		9-21-nnn	K-21-nnn	K-21-00n		<i>Nå Farsund</i>
<i>Lindesnes</i>						
Lyngdal	Lyngdal	9-25-nnn	K-25-nnn	K-25-00n	J	<i>Lyngdal by i dag</i>
<i>Hægebostad</i>						
Kvinesdal		9-31-nnn	K-31-nnn	K-31-00n		
<i>Hidra</i>		9-32-nnn	K-32-nnn	K-32-00n	J	<i>Nå Flekkefjord</i>
<i>Sirdal</i>						
Øvre Sirdal		9-35-nnn	K-35-nnn	K-36-00n	J	<i>Nå Sirdal</i>

Selv om det er mange kommuner med, er nok ikke oversikten komplett, da det er mange "ledige" nummer i mange av fylkene. Kanskje har Normanns aldri utgitt postkort fra de kommunene dette gjelder, eller det er så få, at de ikke finnes på markedet i dag. Kanskje du som leser dette, har eksempler på slike. I så fall, ville jeg være meget interessert i å få oppdatert oversikten, som vil bli lagt ut på internettsidene våre når vi får en ny løsning på plass.

Siste artikkel om disse seriene vil omhandle de siste fylkene, dvs fra Rogaland og nordover til Finnmark, inkludert Genrekortene og deres nummerering, evt også unntakene og kort utgitt av Normann-brødrene på egne forlag – forutsatt at redaktøren lar seg overtale til å ta inn nok en artikkel.

Kilder

Einar Økland, Bjørn Milde, Odd Arnestad, www.nrk.no

Normanns Kunstforlag, www.normanns.no

http://no.wikipedia.org/wiki/Norske_byer

Normanns Kunstforlag IV – tidlige fargeserier

Av Magne Botnedal

De foregående artiklene har handlet mest om Normanns hovedserier fra ca 1947 til slutten av 60-årene. Men det er en rekke andre større eller mindre serier som ikke har vært omtalt enda, så her kommer en revidert oversikt der de seriene som blir omtalt i denne artikkelen, er i normal skrift og de "gamle" i kursiv. Alle fargeserier for topografikort er tatt med, dvs seriene som startet fra ca 1941 til begynnelsen av 60-årene.

Tabellen under viser de hovedtyper jeg kjenner til i denne perioden, med nummerering, antatt utgivelsesår, 1. bruksår jeg kjenner til, Sort/Hvitt (SH) eller Farge (F), og kommentarer. Type SH er kun tatt med som referanse, da den har vært utgitt i parallell med fargekortene frem til ca 1959. De fleste kortene jeg har, er ikke postsendt, så datering av første bruk er en krevende øvelse.

Kjempekort er også tatt med i denne oversikten, da jeg har vært så heldig å få låne noen permer med kort fra denne pionertiden for fargekort av Einar Økland, permer som Normanns på et eller annet tidspunkt i historien ikke lenger ville ta vare på (*senere omtalt som permer*) – og som dermed etter hvert havnet på auksjon. Einar har en eventyrlig evne til å finne materiell som mange av oss andre samlere misunner han.

Disse permene har med seg alle typer fra ca 1941 til 1957, inkludert mange typer kjempekort jeg aldri har sett før. Disse har åpenbart vært utgitt i parallell med tilsvarende kort med overlappende storformat (10 * 15 cm) motiver. Derfor har disse samme typenavn i tabellen under, med suffiks K = Kjempekort, og S = Storformat. Årstallene under er ikke sikre, men beste gjetning, basert på første kjente avstempling, permene fra Normanns og nummerering. Har noen sikker dokumentasjon, er jeg meget glad for å få kjennskap til den.

Type	Nummerering	Når utgitt	1.bruk	SH/F	Kommentar
SH	<i>nn-nn-nnn /b-nn-nnn/nn-b-nnn</i>	<i>1947 - 1959</i>	<i>1948</i>	<i>SH</i>	<i>Fotografisk</i>
F1S	<i>Serie/Serie nr. nnn</i>	1941 - 1947	1942	F	Matt m/utflytende farger Format 10 * 15 cm
F1K	????	1941 - 1947	??	F	Kort fra perm har ikke postkortbakside. Ca 17-18 * 24 cm
F2S	nnnn	1948	??	F	Fargetrykk
F3K	Uten nr	1949			Ca 17-18 * 23-24 cm
F4S	Nr. nn/nn	1950 - 1954	1953	F	Hvit ramme matt trykk 50-53, og glansttrykk 54
F4K	Nr. nn/nn	1950 - 1954	??	F	Som over, men storformat ca 17-18 cm * 23- 24 cm
F5S	<i>Nr. nnnn</i>	<i>1955 – 1959</i>	<i>1955</i>	<i>F</i>	<i>Fargetrykk</i>
F5K	Nr. nnn	1955 – 1959	??	F	Som F4K

F6S	<i>nn-nn-nnnn /b-nn-nnnn/ nn-b-nnnn</i>	1959 – 1960	1962	F	Fargetrykk
F7S	<i>b-nn-nnn /b-b-nnn</i>	1961 – d.d.	1960	F	Fargetrykk

SH-serien fra ca. 1947 har allerede vært omtalt. Serien har vært produsert til rundt 1959, men i salg betydelig lenger. Jeg fant eksempler på det på vei mot Trollstigen tidligere i år, der noen av genrekortene fortsatt var i salg – så opplagene for en del av disse må ha vært store, eller at de ikke var særlig salgbare.

Fargekortene hadde i begynnelsen en svært dårlig kvalitet med utflytende farger, så det må ha vært mye prøving og feiling til Normanns og de andre utgiverne fikk taket på dette utover i 50-tallet. Aune "skryter" i sin egen jubileumsbok at de ble skremt av kvaliteten på deres første fargekort som var trykket hos Lyche i Drammen. Norske kvote- og tollbestemmelser gjorde at de ikke kunne trykke i Sverige, så de startet sitt eget trykkeri i 1957 (A/S Offset-Trykk) med svenske maskiner og under svensk ledelse.

Normanns holdt seg i Norge, basert på informasjon i permene, i alle fall på 50-tallet, og mest sannsynlig også tidligere. Disse kortene er vekselvis trykket hos Dreyer og Grøndahl i Oslo. Det er ikke enkelt å se om det er kvalitetsmessig forskjell på dem. Det kan jo skyldes at det er en 3. part som har overført negativene til trykkplater, som kanskje noen av dere som leser dette vet mer om.

F1S. Denne serien ser veldig amatørmessig ut, sammenlignet med det som kom senere. Kortene er grøtete, og eksempler jeg har, tyder på at disse er basert på SH-kortene, som så er blitt kolorerte. Dette er ganske tydelig, da fargefeltene er ensfargede og mangler normale fargevariasjoner, har ingen glans og kun skyggevirksomhet fra SH-originalen.

Denne dårlige tekniske utførelsen er jo i stor kontrast til Normanns til dels fantastiske kvalitet på deres SH-kort, og er en medvirkende årsak til at disse postkortene blir utelatt fra mange samlinger. De er mer en tidskoloritt, fremfor å være et postkort med detaljer og spennende innhold. På en del av kortene i permene er det kommentarer som underbygger at også Normanns var kritisk til hvordan fargene kom ut. Her er noen kommentarer fra baksiden av kortene: *Godt, Bra og Dårligt! Blåtonen i fjellet borte. Virker for grønt!*

Alle disse kortene har en variant av Normanns Kunstforlag A/S på baksiden, som beviser at disse er utgitt tidligst fra 1941, da de etablerte seg i Oslo (flyttet fra Hamar). Første kjente avstempling er 1942, som også underbygger at de første av disse kortene ble utgitt under krigen.

Serien begynner med SERIE NR. 1, til SERIE NR. 225, som er det høyeste jeg har sett. Noen av disse har ikke med NR nnn, dvs bare SERIE nnn. Både tekst og serienummer er med store bokstaver. Kun et fåtall kort fins med nr. under 100, faktisk er det høyeste jeg har sett, nr 18. Dermed kan det tenkes at de fra år 2, dvs 1942, startet med nr. 100.

Derfra og utover ser det ikke ut for at det er huller i serien.

Her er et F1S-motiv fra Oslo, som er brukt og stemplet sommeren 1944 – med tittel: OSLO – MAJORSTUEN – V.AKER KIRKE. Dette kortet er ganske atypisk for Normanns, også fordi det viser alt annet enn et turistmotiv, men en ny bydel i Oslo, med en enslig jente i hvit kjole og hvite sko med ansiktet mot fotografen, stående midt i en gate uten biltrafikk. Om ikke Normanns hadde spesialavtaler med nazistene, er det jo trolig at dette er fotografert før krigen.

F1K. Disse har jeg ikke sett før de dukket opp i permene. Riktignok er det kun 3 kort som er med, dvs et kort som er samme motiv som F1S Serie 161, Norge – Grotli, Polfoss, et motiv fra Akershus Festning, og det siste en samekvinne med to barn foran en lavvo. Som for F1S. Disse er nok først trykket i SH, og deretter er det lagt på farge for farge. Resultatet minner litt om tidlige håndkolorerte kort, selv om de er "mykere" i stilen.

F2S. Disse er helt lik F1S i utførelse, men har basert på dem jeg har/har sett, nummer fra 4800 og oppover, som kanskje indikerer at disse ble utgitt i 1948, som da kan være det siste året kort med denne trykkemetoden og papirtypen ble utgitt. Kortene jeg har, er alle fra Måbødalen/Vøringsfoss – men jeg har også sett et motiv fra Hellesylt og Seljestadjuvet.

F3K. Ved en siste gjennomgang av permene, viser det seg at det var kort fra enda en serie gjemt bak skillearket *Eldre årganger av kjempekort*, sammen med F1K. Disse er mer detaljskarpe enn F1K, men ikke tydelige nok til å kunne avlese bilnummeret fra Carl og Arne With Normanns biler. Kortene er glansbelagte uten hvit ramme, men krøller ikke. De har fargetrykk med mer naturtro farger enn sine forgjengere. Her introduseres begrepet *Normanns Kjempekort*, og kortene har tittel på baksiden og tekst nederst på venstre side *WELCOME TO NORWAY*, så det skulle ikke være noen tvil om at disse var beregnet for turister. Titlene er dog kun på norsk.

Der frimerket er ment å stå, er det trykket: *Frankeres som brev. I Norge, Sverige, Danmark og Island 25 øre. Utlandet ellers 40 øre.* Denne portotaksten varte fra 01.10.46 til 01.10.51, som sammen med kvaliteten på kortene og trykketeknikken, skulle tilsi at disse kom like før F4S/F4K (se under), så min antagelse er 1949.

F4S. I denne serien introduseres nummerering som angir løpenummer innen hvert årstall. Forandringen fra F2S er at de første årgangene har en matt overflate med hvit ramme. Baksiden er lik F2S, men disse har også engelske titler, og portotakstene er tatt bort. På noen av motivene i 50-årgangen, skimtes Normanns logo ned i høyre hjørne – litt utflytende, i hvitt.

Innføring av farger og nye formater, fører til at Normanns tester ut ulike papirtyper, hvit ramme/ ingen ramme, matt overflate/glanset overflate, nummerering. Dette sammen med en hurtig utvikling i reproduksjonsmetoder for fargepostkort på 50-tallet, gjør at det er svært mange varianter, og mye å holde styr på for en postkortsamler som vil samle alt som er utgitt. For dem av oss som har en fortid fra frimerkesamling, er jo det å kikke på varianter en del av hobbyen – kanskje rett og slett en mani!

Jeg har ikke mange av disse kortene, og det er heller ikke mange av dem i permene.

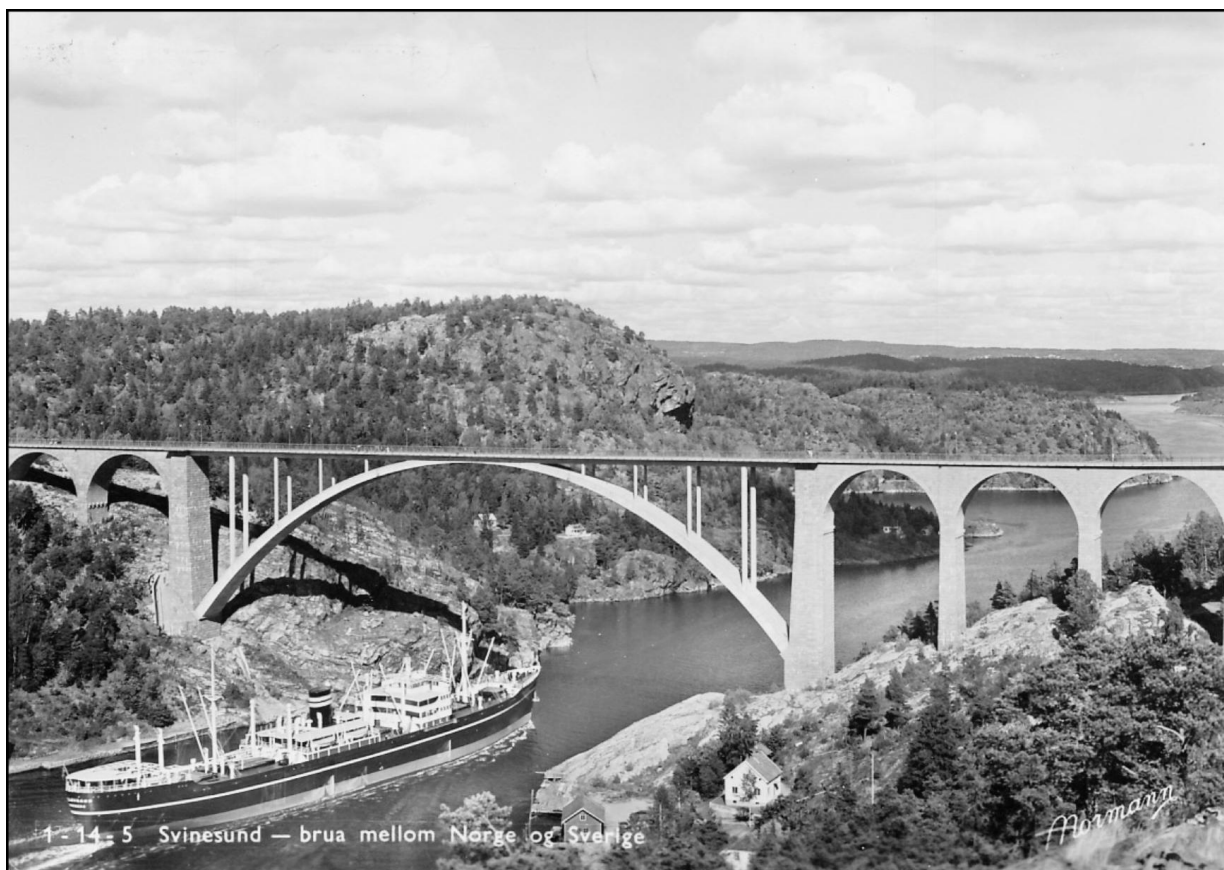
De første årene hadde disse kortene titler enten på engelsk eller norsk, før det blir mer og mer vanlig at titlene er på begge språkene, for å tilfredsstille både norske og utenlandske turister.

F4K. Samme utførelse og nummerering som F4S, men i kjempeformat – et format som varierer en del, men som stort sett holder seg innenfor en høyde på 17-18 cm, og en bredde på 23-24 cm. Dette formatet gjør nok at de blir neglisjert av de fleste samlere – da de rett og slett er for store, og de passer jo ikke i annet enn spesialalbum. Jeg har til gode å se dem på postkortauksjoner. Størrelsen gjør jo også at de som er glansbelagt har lett for å krølle seg, spesielt for noen av årgangene som er trykket på vanlig fotopapir.

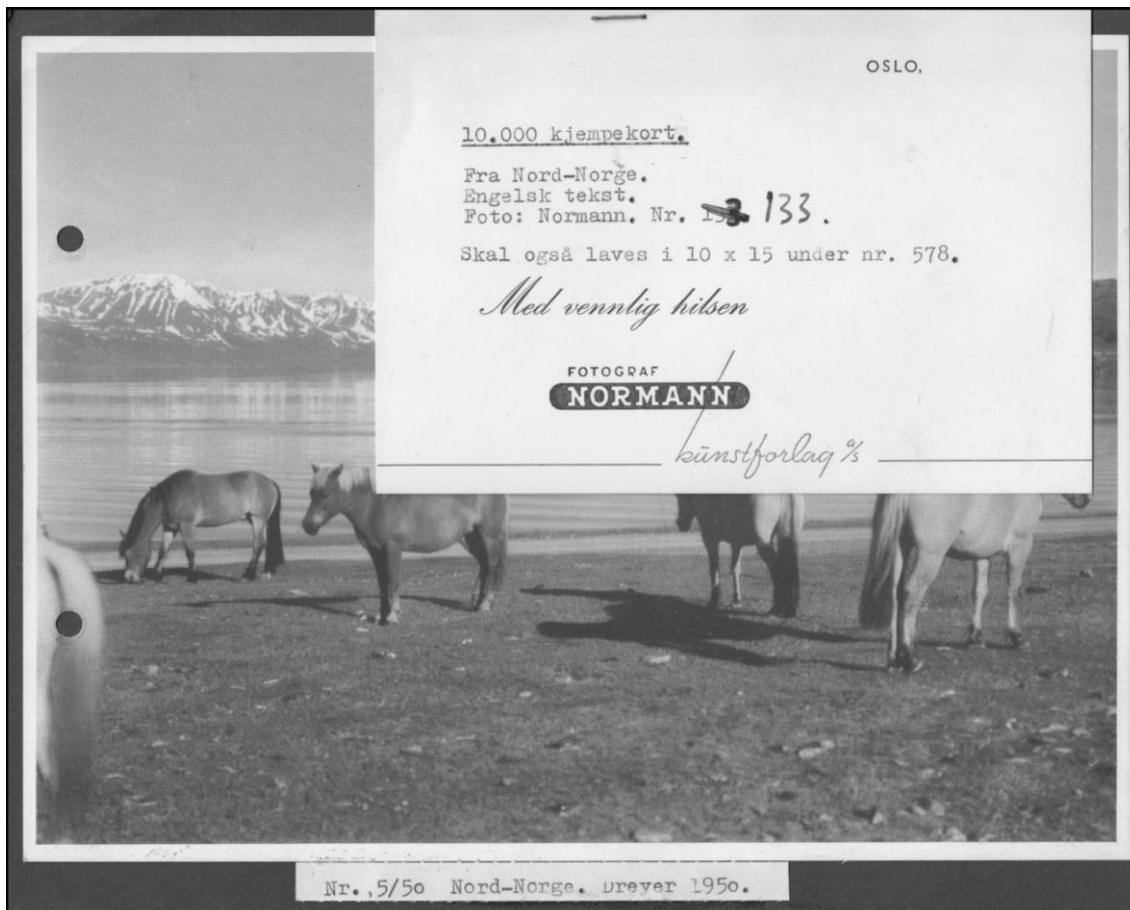
På et av eksemplene i en av permene, står det på noen av kortene "Chr. Farup har lavet reproduksjonsfilmer hos Dreyer i 1954. Vi har Åbergs tillatelse til å anvende dem."

Alle disse har et løpenummer med årstall. Kortene er utgitt fra 1950 til 1954. 50-serien har høyeste nr 25/50, mens det ikke fins noen utgitt i 1951. Fra 1952 har kortene mistet den hvite rammen, men er fortsatt i matt utførelse, og samme trykkekvalitet. 53-årgangen starter med matt trykk, men 3 av kortene fins også med glanset overflate – som blir regelen fremover. Motivene på disse kortene er også brukt i storformat, og det fins mange eksempler på samme motiv på SH-kort, men disse er tatt med ulike kamera, og har dermed mindre forskjeller. De mest salgbare motivene er brukt flere ganger, f.eks er alle de 10 første kortene i 54-årgangen opptrykk av motiver fra 1952 og 53.

Jeg kjøpte nylig 3 postkort med motiv fra Svinesundsbroen. Et av dem viser seg å være nøyaktig samme motiv som Nr. 13/54 (fins også som 7/52 og 7/53). Senere eksempler viser fargekort som er tatt etter tilsvarende SH-motiv, dvs fargekortene er laget fra fargenegativer. Men i den tidlige perioden, kanskje så sent som frem til 1956-57, kan de fleste kortene ha vært basert på SH-originaler. Det som underbygger dette, er at noen av disse har spor av Normanns logo i hvitt, i tillegg til at det samme motivet tidligere har vært utgitt som detaljskarpe SH-kort. Nr. 13/54 har tittel *Svinesund – brua mellom Norge og Sverige*, samme som SH-varianten, 1-14-5. Denne tittelen har de ikke klart å retusjere helt, så et av husene ser ut for å være tagget med Sve på forsiden.

Svinesund – brua mellom Norge og Sverige, først som SH-kort 1-14-5, og deretter en detalj fra Nr. 13/54 (F4K), der vi ser huset i nedre høyre hjørnet som tilsynelatende heter "Sve" – som faktisk er en del av tittelen fra SH-originalen som ikke er retusjert bort.

Bestilling fra Dreyer på storformat-postkort , som her har Nr. 5/50 (F4K) Nord-Norge, men som skal være Nr. 133 (F5K), og Nr. 578 (F5S) i vanlig format.

F5S. Disse er i utførelse lik F4S, men her introduseres et løpenummer som starter med Nr. 500, en serie som i følge permene starter i 1955, da det ble gitt ut mange kort. 1956-årgangen starter med Nr. 561, og 1957-årgangen med Nr. 578, med høyeste Nr. 653.

I begynnelsen var disse utgitt med hvit ramme, uten Normannslogo på forsiden i nedre høyre hjørne. Dette kjennemerket for Normanns-kort dukker opp i 1956 (og varer frem til slutten av 60-årene), men er unntaksvis utelatt. Et av kortene fra 1957 (Nr. 582, Oslo. Frognerseteren), har faktisk også tekst på forsiden, men det kan jo godt bare være et prøvetrykk som er kommet med i permene.

På omslaget for 1956-kortene, er det skrevet med rød fargestift, "Små fargekort fra Nr. 534 til og med 560 er trykt hos Grøndahl. Så her kommer Grøndahl inn, uten at det er mulig å se kvalitetsforskjell. Kanskje de har hatt en god anbudspris dette året? På forsiden av Nr. 563, står det "Kopi fra Dreyer 1956", så Dreyer overtok da åpenbart igjen fra Nr. 561 og utover. Det er kun et fåtall av kortene som har trykkeriinformasjon, så det er vanskelig å rekonstruere – like vanskelig som det er å rekonstruere hele seriene. Jeg har jo en drøm om å få disse lagt ut på nettet, og er det flere som deler denne drømmen, kan vi kanskje klare å få registrert alle disse kortene.

Voss Jernbanestasjon med en samling av blå busser, som var kjennetegnet for Hardanger – Voss Billag. Dette er kort Nr. 746 (F5S), uten hvit kant – dvs et senere opplag. Kortet er utgitt første gang ca 1958, tidlig nok på sommeren til at det fortsatt er snø i fjellene i bakkant. Kortets tittel: Norge: Bergensbanen, Voss, og tilsvarende på engelsk. Kortet er brukt i 1962.

Kan dette være fra Normanns siste turne i nord? Det viser i alle fall samer på Nordkapp, med en flott gammel DAF-buss. Kortet er utgitt i 1957, og er Nr. 613 (F5S), med tittel: Nord-Norge: Lapper (Samer) på Nordkapp-platået. 300 m.o.h. Dessverre er det gjennomhullet, slik som vanen var for arkivpermer på dette tidspunktet - lenge før plastlommer ble vanlige.

Fargekort ble mer og mer vanlige, og en av hovedkonkurrentene til Normanns, Knut Aune, startet med topografikort i farge i 1957, mens bl.a. Mittet og Oppi var i gang tidligere. Denne nyvinningen slo etter hvert an hos postkortpublikummet, i takt med at disse fikk bedre kvalitet og ble rimeligere å produsere. Det høyeste nummer jeg har sett, er Nr. 1476, da uten hvit ramme. Høyeste med hvit ramme, basert på mine kilder, er Nr. 1146. Nye opplag av lave nummer ble trykket uten hvit ramme, så disse fins med begge varianter.

Hvis mine antagelser om at denne serien gikk til 1959, kanskje til og med 1960, ble det gitt ut svært mange fargekort i 1958 og 1959, parallelt med nedgang i antall produserte SH-kort.

Åndalsnes, Nr. 641 (F5S), der båten har seget lenger frem enn på SH-kortet, 13-29-15 Åndalsnes. Fra dette tidspunktet er de fleste nye motivene litt forskjellige for SH- og fargevariantene, dvs de var tatt med ulike kameraer, og reproduksjon av fargekort sannsynligvis er basert på fargenegativer. Nr. 641 er utgitt i 1957, men bildene var som regel tatt året før, slik at fra rundt 1956, hadde Normanns med seg både farge- og SH-kameraer.

F5K. Denne serien er lik F4K, men nummereringen er forskjellig, og starter fra Nr. 101, mens altså F5S startet med Nr. 500. Som for sin forgjenger F4K-serien, har denne serien også gjenbruk av tidligere motiver, slik at de mest populære motivene er utgitt 3-4 ganger, i tillegg til flere opplag – f.eks Nr. 101 og Nr. 102 som i følge permene har "Opptrykk i 1956".

Basert på informasjon fra Einars permer, var Nr. 101 – 125 trykket hos Dreyer i 1955. 1. kort fra 1956, er Nr. 120, og første fra 1957, Nr. 130. Noen av kortene som skal være utgitt i 1956, har numre fra 110/55 til 119/55, så her dukker årstallet opp igjen, før det forsvinner for godt f.o.m. Nr. 120. Høyeste nummer i permene er Nr. 138.

Permene er ikke sortert slik mange postkortsamlere ville ha gjort, og viser ikke fullstendig oversikt over disse seriene. Alle disse er glansbelagt, men med varierende glans, fra et tynt lag i begynnelsen, til mer solid etter hvert.

Et negativ har følgende lapp stiftet på: "10.000 kjempekort: Norge: Fra Tyin mot Jotunheimen. Norway: Engelsk tekst. Foto: Normann. Nr. 132. Vennligst returner fotokopien snarest da den er vår arkivkopi." Med vennlig hilsen Fotograf Normann – kunstforlag A/S. Et annet har på samme måten en lignende tekst for kort Nr.

133, med tillegg "Skal også laves i 10 x 15 under nr. 578." Da fikk vi jo et bevis for at de samme motivene går igjen i flere serier, i dette tilfellet F5K og F5S.

De fleste av disse er utgitt av Dreyer, men det er eksempler på at "Trykkplaten er oppbevart hos Grøndahl", som da sannsynligvis har utgitt noen av de senere opplag.

F6S. Denne serien starter enten i 1959 eller tidlig 1960. Det er jo mest sannsynlig at den har startet etter at siste nummer av F5S var utgitt, neppe parallelt.

Serien er spesiell i den forstand at den tar med seg 2 første deler av nummereringen fra type 1, og siste del fra F5S. Her er nr 13-13-1105 grense for kort uten hvit ramme. Det fins selvsagt som for F5S, lavere nr uten ramme - som da nok er fra nye opplag. Så tidspunktet for opplaget avgjør om det er ramme eller ikke, tilsvarende som det er det for Normannslogo på forsiden eller ikke. 13-13 innebærer for øvrig at det er fylke Møre og Romsdal, og kommune Synnølv.

Høyeste nr jeg har av F5S, er Nr. 1476, mens det for denne serien, er 6-14-1938 (Oppland –Fåberg). Det Normanns har gjort her, er å kutte ut løpende nummerering, og gjøre det samme som for SH-kort, men de har beholdt siste del av nummereringen fra F5S – sannsynligvis for å kunne holde kontroll på kort som kom i nye opplag. Det jeg faktisk er usikker på, er om alle nr fra F5S også forekommer som F6S.

For oss samlere som liker detaljer, ikke minst mht hvor motivet kommer fra, dvs i tillegg til sted kommune og fylke, var dette en forbedring fra det å kun bruke løpende nummerering. Som for type 1, fins det her også genrekort, f.eks G-20-1276 – med tittel Sommernatt på fjellet. G-20 fins i nyere serier, også da med motiv à la "Sommer på fjellet".

Fra en artikkel i Asker og Bærum Budstikke fra 24.10.1986, kan vi lese følgende: *"8.000 forskjellige kort, fordelt på kjente og ukjente steder i Norge syd for Trondheim, er møysommelig arkivert i lokalene på Valler (se illustrasjon i Normanns III-artikkelen). Hvert år tas det 500 til 1.000 nye fotografier ettersom steder forandrer utseende. Hvis det bygges et nytt hotell eller en ny slalombakke på Geilo må Arne Normann, eller en av frilansfotografene, ta nytt bilde. Normanns Kunstforlag kan fortsatt ta spesialmotiv (forklarer noen av unntakene fra reglene bak hovedseriene), men kunden må garantere et kjøp av 3.000 prospektkort.*

Forlaget har bortimot 3.000 kunder, og de sprer seg fra små kiosker og betjente severdigheter til hoteller, pensjonater og andre steder der turister ferdes."

Dette dokumenterer jo at Normanns i sine beste år, har produsert 500 – 1.000 nye motiver hvert år, noen få som gjenbruker gamle utgivelsesnumre, men for de aller fleste, nye. Dermed er det rimelig å anta at F6S var produsert i underkant av 2 år, da denne har ca 450 nye numre, i tillegg til at det nok fortsatt ble produsert SH-kort. Basert på dette kan vi jo også begynne å leke med tall for hvor mange kort de til sammen har produsert, men det blir ikke i denne artikkelen.

Det de også sier her som er svært interessant, er at deres "revir" er sør for Trøndelag, noe som er tydelig for de nyere kortene. Dette underbygger at Normanns har prioritert Sør-Norge, i alle fall for en periode, da de i dag utgir postkort fra alle fylker, og gjorde det med SH-kortene (i alle fall dem som er omtalt i denne artikkelen).

Jeg finner ikke noe om en evt. avtale i jubileumsboken om Aunes forlag, men Vidar, som også denne gangen har vært til inspirasjon mht innspill og kilder, kom med en link til Fotonettverk Rogaland, som har en oversikt over alle utgivere av postkort fra Rogaland - med følgende tekst:.

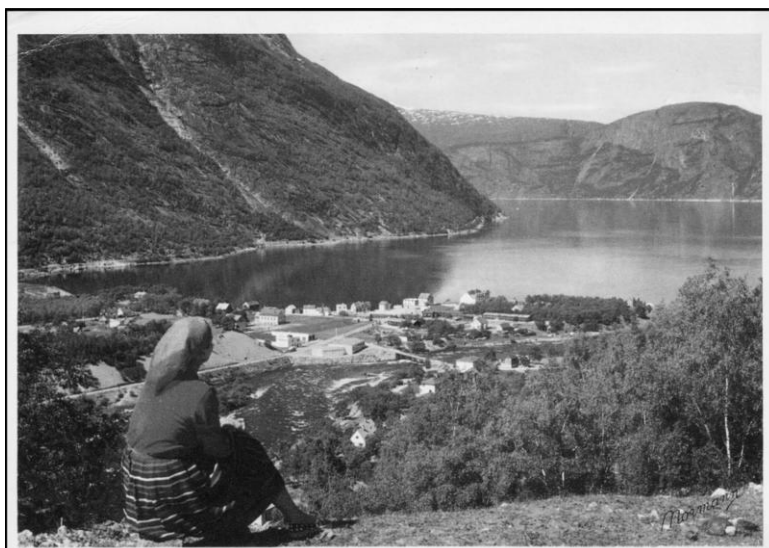
Aune, Knut, Trondheim: *Etablerte Aune Kunstforlag A/S 1949. Aune og Normann "delte" landet mellom seg når dei reiste rundt for å fotografera til postkort-, kalender og biletbokproduksjon. Aune reiste nord for, og Normann sør for Trondheim. Aune er ein av dei store postkortprodusentane i dag og produserer no fotografiske postkort med motiv frå heile landet. Det finst postkort frå mange kommunar i Rogaland frå 1970-åra og framover.*

Er det noen som vet mer presist om når denne avtalen ble inngått, og hvor lenge den varte? Jeg finner ingen kort fra Nord-Norge for type F6S og F7S, som tilsier at det er få eller ingen kort utgitt i denne perioden. Stemmer dette, kan starttidspunkt for en slik avtale ha vært tidlig på 60-tallet.

F7S. Denne serien er belyst i artikkel nr 2 og 3, i tabeller og med eksempler. Men det er en ting som må nevnes, som er at helt i begynnelsen av denne serien, dvs kort med lavt løpenummer har hvit ramme. Denne har vært brukt i kort tid, og fins kun med lave numre. Så dette har mest sannsynlig kun vært brukt i deler av en sesong, antatt år 1961.

Kilder

- Einar Økland
- Vidar Flesland, inkludert artikkel fra SOP #12
- Normanns Kunstforlag
- Asker og Bærum Budstikke
- Knut Aunes jubileumsbok "Aune Forlag 1949 - 1994"
- "Norske innenrikske portotakster & gebyrer 1877-1995" av Erling Johan Aune og Kristian Aune (vår red.).
- <http://www.fotonettverk-rogaland.no>

Fotografen har her tatt med seg med en dame med rødt skaut og rød overdel, som skuer utover den vakre Eidfjorden med Bjoreia og tettstedet Eidfjord (antagelig er det Arne With Normann som er fotograf, og konen hans vi ser). Tittelen er: Norway: Eidfjord, Hardanger Fjord – O-48-3. Dette er et eksempel på F7S, med hvit ramme – dvs utgitt ca 1961.

Normanns Kunstforlag - oppfølging av tidligere artikler

Av Magne Botnedal

Gudmund Bratland har kommet med denne tilbakemeldingen på Normanns III, fra SOP # 61:

Har lest med interesse lister, særlig Oppland og Buskerud. Nr. på i alle fall S/H-kortene bygger på kommuneinndelingen før 1960-65, og her har jeg hatt mye hjelp av et bokverk i 4 bind utgitt av Cappelen 1963, hvor bind 2-3 er geografisk leksikon og siste bind er atlas og register. Atlaset ble også utgitt separat. Verket er lett å finne på loppemarkeder, i bruktbutikker og i antikvariater.

Jeg har derfor noen merknader, og refererer kun til S/H-nr:

4-3-nnn var Norderhov.

4-17-nnn var ikke Røyse, men Røyken.

4-20-nnn var Øvre Sandsvær, hvor jeg har flere kort fra Meheia.

6-20-nnn var Eina, som ble slått sammen med Vestre Toten

6-21-nnn var Kolbu, som også ble slått sammen med V. Toten.

Forøvrig hadde K. Harstad et lignende nummersystem.

Disse rettelsene blir lagt inn i reviderte lister, enten i aktuell artikkel – eller i en egen oversikt over disse seriene på PIVs nye og moderniserte hjemmeside www.postkort.club. For Hordaland og Sogn og Fjordane, har BT i sin Kartbok for Vestlandet, 3. utgave en god oversikt over disse fylkene frem til 1964, og slik det kommunene ser ut i dag.

Jeg ble oppringt av Knut Borg fra Lena, som også med interesse har lest oversiktene fra hans samleområder, som er noen kommuner i Hedmark og Oppland. Det er alltid kjekt å ha direkte kontakt med medlemmer som jeg ikke møter på klubbmøter. Som en oppfølging på en hyggelig telefonsamtale, sendte Knut meg oversikt over hans Normanns-samlinger i Hedmark og Oppland, dvs Elverum, Åmot, Stor-Elvdal og Sollia (Hedmark), og Ringebu, Østre Toten og Gjøvik (Oppland). Disse kunne jeg godt tenkt meg å dele med resten av våre lesere på vår hjemmeside, når vi har funnet en god måte å publisere slike oversikter, helst på en måte som gjør dem enkle å oppdatere. Vår nye Redaksjonskomité, der SOP- redaksjonen og Internettgruppen er slått sammen til en komité, da vi ønsker å koordinere best mulig alt vi publiserer – som nå er tre steder, SOP, Postkort.club og Facebook (som er omtalt et annet sted i dette bladet).

Kan vi med felles innsats registrere kort online, vil dette bli til glede både for PIV-medlemmer og andre. Hva mener dere? Har dere kommentarer eller innspill, bruk gjerne Kontakt-skjemaet på vår nye hjemmeside – eller send meg en mail til indigo22@online.no.

Normanns Kunstforlag V. Kysten fra Rogaland til Finnmark

Av Magne Botnedal

I forrige SOP avsluttet jeg med følgende løfte: *Siste artikkel om disse seriene vil omhandle de siste fylkene, dvs fra Rogaland og nordover til Finnmark, inkludert Genrekortene og deres nummerering, evt også unntakene og kort utgitt av Normann-brødrene på egne forlag – forutsatt at redaktøren lar seg overtale til å ta inn nok en artikkel.*

Dette var nok å ta munnen full, da mange av de resterende kystfylkene har mange kommuner. Dermed er det fylkene Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal som nå gjennomgås detaljert, dvs alle kommuner er tatt med. Dette er mulig å gjøre, både fordi Normanns har gitt ut mange kort fra disse fylkene, med unntak av Rogaland – og fordi vi har hatt tilgang til mer kildemateriell. For fylkene lenger nord, er kun kommuner/steder som er med i Normanns egne oversikter med, i tillegg til det som måtte være identifisert av andre kommuner/steder. Genrekort er ikke med denne gangen, så det får jeg eller andre komme tilbake til. Men fortvil ikke om du ønsker å ha en mer "komplett" oversikt, da disse kommer til å bli publisert på vår nye hjemmeside.

Vidar Flesland, som har et Sherlock Holmes-blikk for detaljer, detaljer de fleste av oss overser, har kommet med mange gode innspill, bl.a. mht inndeling innen fylker basert på fogderier. Denne teorien ser ut til å stemme for de fylkene som gjennomgås detaljert, og stemmer nok da også for resten. Fylkene er inndelt i fogderier fra sør til nord (med unntak), der Møre og Romsdal, da blir Sunnmøre, Romsdal og til slutt Nordmøre fogderier. Vidar har funnet frem til en tabell for fogderier i Norge fra 1946, som er et utmerket hjelpemiddel for å rekonstruere Normanns nummersystem. Dette er også Gudmund Bratland inne på (se artikkel i dette bladet *Normanns oppfølging*), da han har funnet samme opplysninger i et bokverk fra Cappelen fra 1963. Oversiktene som presenteres her, er da basert på Normanns oversikter, med tilleggsinformasjon fra oversikter over fogderier fra 1946, og historisk kommuneoversikt (fra Wikipedia).

I tillegg til dette, har Vidar sjekket Folketelling fra 1930, Jordbrukstelling i 1939 og Det Norske Næringsliv for Hordaland i 1952 – og har følgende kommentarer vedr. disse kildene:

I tabeller fra Folketellingen i 1930 er "herredskommuner" fortløpende nummerert i en serie for hele landet. Starter med nr 1 Rakkestad og ender med 681 Vardø (Vardø er også med som nr 66 under byer). I tabeller fra jordbrukstellingen i 1939 er "herredskommuner" fortløpende nummerert innen hvert fylke. Rekkefølgen ser ut til å være den samme som i FT1930.

Herredsnummer på kart i "Det Norske Næringsliv. Hordaland fylkesleksikon" utgitt 1952. Verket var påbegynt før krigen. Det kan være forklaring på at gamle nummer er brukt.

Dette gir mye tilleggsinformasjon, og for Hordaland stemmer kommuneinndeling fra Hordaland Fylkesleksikon fra 1952, som baserer seg på kommunesammensetning like etter krigen – mens det er noen avvik for de andre vestlandsfylkene, som jeg kommer tilbake til.

Som i artikkel 2 og 3, er fokus her på Normanns utgivelser fra ca 1948 til d.d., med en detaljert oversikt over postkort fra fylkene Oslo, Vestfold, Akershus og Østfold. De seriene som er med i denne oversikten er disse, slik de ble vist i artikkel nr 1 (fra SOP #59)

Nummersystem	nn-nn-nnn / b-nn-nnn / nn-b-nnn	Ca 1948 – 1960	S/H
	Nr. nnnn	Ca 1955 – 1960	Farge
	b-nn-nnn / b-b-nnn	Ca 1960 – d.d.	Farge

Øvrige serier fra denne perioden ble omtalt i artikkel 4 (SOP # 61).

Min hypotese, basert på det jeg har sett av Normanns kort, er at deres viktigste fylker, er Oppland i tillegg til vestlandsfylkene Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. For å finne ut om dette fortsatt stemmer, har jeg talt opp antall postkort i deres nåværende sortiment (fra deres hjemmeside) – og her er tallene for fylkene omtalt i denne artikkelen, pluss Oslo og Oppland:

Oslo 50, Oppland 424, Rogaland 99, Hordaland (inkludert Bergen) 298, Sogn og Fjordane 445, Møre og Romsdal 328, Sør-Trøndelag 90, Nord-Trøndelag 18, Nordland 171, Troms 43 og Finnmark 34. Dette dokumenterer at hypotesen stemmer, og at det er Sogn og Fjordane som er Normanns favorittfylke. Da dette fylket har relativt få innbyggere (som Oppland), må dette innebære at de har mange turister, da de jo er målgruppe nr 1 for postkort - i dag som tidligere. Det som trekker opp for vestlandsfylkene, er vakre fjorder, fjelloverganger, fosser, breer og turistmagneter som Eidfjord/Måbødalen, Stalheim, Aurland/Flåm/Myrdal, Balestrand/Fjærland, Geiranger og Trollstigen. Noe som trekker opp tallene for Møre og Romsdal, er at Normanns har laget nytrykk av flotte S/H motiver fra Molde og Kristiansund. For de større byene er Oslo størst med 50, Bergen 43, Stavanger 22 og Trondheim 17 – som også understreket at Sør-Norge fortsatt er viktigst for Normanns.

Lenger nordover er det Røros som trekker opp tallene for Sør-Trøndelag. For Nordland er det Bodø, mye grunnet deres Luftfartsmuseum. Ellers viser nok tallene at Normanns fortsatt ikke har samme fotfeste i nord som i sør, og lider nok enda for avtalen de i sin tid gjorde med Aune om å holde seg unna nordlige fylker, om Aune holdt seg unna de sørlige. Denne avtalen gjaldt sannsynligvis fra tidlig 60-tall til en gang på 70-tallet.

Rogaland er vårt første fylke i denne siste oversikten. Ølen gikk over til Rogaland i 2002, og gikk senere sammen med Vindafjord, slik at dagens postkort fra Ølen både finnes med gammel kode, O-7 og ny kode L-26 Vindafjord – som er L-26 Sandeid i Normanns oversikt. For kommuner som blir slått sammen til ny kommune, gjenbruker Normanns en av de gamle kommunenes nummer, kanskje den de har flest postkort fra – eller der hvor ny kommune-administrasjon blir sentralisert til.

Etter bykommunene som har egne byfogdembeter, starter landkommunene med 10-1 Sokndal, dvs Jæren og Dalane – som strekker seg til 10-17 Randaberg. Resten av fylket tilhører Ryfylke som starter med Høle, 10-18 og slutter med Vats om vi kan stole på den tidligere nevnte kommuneinndelingen fra 1939. Denne ser ut for å gi god mening for Rogaland, men vi har ikke nok kildemateriell for å kunne si at denne er korrekt. Derfor håper jeg at de av dere som har kort fra kommunene under som ikke er merket med "N", gir oss tilbakemelding på eventuelle avvik.

Oversikten under har et nytt felt fra tidligere oversikter, Ki. = Kilde. Forklaringen på notasjonene her er som følger: N = Normanns lister, K = Kommuneinndeling 1939, X = Ny kommune etter 1946, Y = Normanns lister og Ny kommune og A = Annen kilde – dvs samling eller i Normanns sortiment i dag.

Komm./Sted	By/Tettsted	S/H-serie	F 1960 ->	F dagens	Ki.	Akt	Kommentar
Rogaland							
Eigersund	Eigersund	10-A-nnn	L-A-nnn	L-A-00n	N	J	<i>Tidl. landkomm.</i>
Haugesund	Haugesund	10-B-nnn	L-B-nnn	L-B-00n	N	J	
Kopervik		10-C-nnn	L-C-nnn	L-C-00n	N	J	<i>Nå Karmøy</i>
Sandnes	Sandnes	10-D-nnn	L-D-nnn	L-D-00n	A	J	
Skudeneshavn		10-E-nnn	L-E-nnn	L-E-00n	N	J	<i>Nå Karmøy</i>
Stavanger	Stavanger	10-F-nnn	L-F-nnn	L-F-00n	N	J	
Sokndal	Hauge	10-1-nnn	L-1-nnn	L-01-00n	N	J	
Lund	Moi	10-2-nnn	L-2-nnn	L-02-00n	N		
Heskestad		10-3-nnn	L-3-nnn		K		<i>Nå Eigersund/Lund</i>
Bjerkreim		10-4-nnn	L-4-nnn	L-04-00n	K		

Kopervik

De fleste samlere elsker kort med mye innhold, ikke minst med biler og båter. Her har Normanns fått med seg Hardanger Sunnhordlandske Dampskipselskaps hydrofoil Vingtor, MS Haugesund og biler som rygger inn på fergen, en ferge som opprinnelig var britiske HMS Kilbirnie, og bygget i 1942. Båten ble solgt til Stavangerske Dampskipselskap i 1946, der den først ble satt inn som lokalbåt mellom Haugesund og Stavanger. Senere, dvs i 1955 ombygget til ferge – som kunne ta 34 biler. Siste tur var i 1973, før den ble solgt til Italia. Kortets tittel er Norge: Kopervik, Karmøy. Havnen - L-C-4. På baksiden står det Nils Sund A/S, et boktrykkeri i Haugesund. Kortet er nok ikke trykket der, men er bestilt av dem.

Helleland		10-5-nnn	L-5-nnn		K	<i>Nå Eigersund</i>
Eigersund		10-6-nnn	L-6-nnn	L-06-00n	K	
Ogna		10-7-nnn	L-7-nnn		K	<i>Nå Hå</i>
Nærbø		10-8-nnn	L-8-nnn		N	<i>Nå Hå</i>
Varhaug		10-9-nnn	L-9-nnn		K	<i>Nå Hå</i>
Time	Bryne	??	??	??	K	
Dirdal		10-11-nnn	L-11-nnn	L-11-00n	N	<i>Sted i Gjesdal</i>

Hå	Varhaug		??	??	X	
Gjestal	Ålgård	10-12-nnn	L-12-nnn		A	Nå Gjesdal
Høyland		??	??		K	Nå Sandnes
Madla		??	??		K	Nå Stavanger
						Nå
Hetland		??	??		K	Sandnes/Stavang.
Sola		10-15-nnn	L-15-nnn	L-15-00n	N	
Klepp		10-16-nnn	L-16-nnn	L-16-00n	A	J
Randaberg		10-17-nnn	L-17-nnn	L-17-00n	N	
						Nå
Høle		10-18-nnn	L-18-nnn		K	Sandnes/Gjesdal
Forsand		10-19-nnn	L-19-nnn	L-19-00n	N	J
Strand	Jørpeland	10-20-nnn	L-20-nnn	L-20-00n	N	J
Finnøy		10-21-nnn	L-20-nnn	L-20-00n	K	
Rennesøy		10-22-nnn	L-21-nnn	L-21-00n	K	
Mosterøy		10-23-nnn	L-23-nnn	L-23-00n	N	J
Kvitsøy		10-24-nnn	L-24-nnn	L-24-00n	N	
Imsland		10-25-nnn	L-25-nnn		K	Nå Suldal/Vindafj.
Sandeid	Sandeid	10-26-nnn	L-26-nnn	L-26-00n	N	
Vindafjord	Ølen/Sandeid		L-26-nnn	L-26-00n	X	J Ny kommune 1965
Vikedal		10-27-nnn	L-27-nnn		K	Nå Tysvær/Vindafj.
Nedstrand		10-28-nnn	L-28-nnn		K	Nå Tysvær
Sjernarøy		10-29-nnn	L-29-nnn		K	Nå Finnøy
						Nå
Fister		10-30-nnn	L-30-nnn		K	Hjelmeland/Finnøy
						Nå
Årdal		10-31-nnn	L-31-nnn		K	Strand/Hjelmeland
Hjelmeland		10-32-nnn	L-32-nnn	L-32-00n	N	
						Nå
Jelsa		10-33-nnn	L-33-nnn		K	Hjelm./Sul./Finnøy
Erfjord		10-34-nnn	L-34-nnn		K	Nå Suldal
Sand	Sand	10-35-nnn	L-35-nnn	L-35-00n	A	Nå Suldal
Sauda	Sauda	10-36-nnn	L-36-nnn	L-36-00n	N	
Suldal		10-37-nnn	L-37-nnn	L-37-00n	N	
Åkra		10-38-nnn	L-38-nnn		K	Nå Karmøy
Karmøy	Kopervik		L-38-nnn	L-38-00n	N	Ny kommune 1965
	Åkrehamn		??	??	K	By i Karmøy
Skudenes	Skudeneshavn	10-39-nnn	L-39-nnn		K	Nå Karmøy
Stangeland		10-40-nnn	L-40-nnn		K	Nå Karmøy
Avaldsnes		10-41-nnn	L-41-nnn		K	Nå Tysvær/Karmøy
						Nå
Torvastad		10-42-nnn	L-42-nnn		K	Hauges./Karmøy
Utsira		10-43-nnn	L-43-nnn	L-43-00n	A	J
Skåre		10-44-nnn	L-44-nnn		K	Nå Haugesund
Tysvær		10-45-nnn	L-45-nnn	L-45-00n	K	
Bokn		10-46-nnn	L-46-nnn	L-46-00n	K	
Skjold		10-47-nnn	L-47-nnn		K	Nå Tysvær/Vindafj.
Vats		10-48-nnn	L-48-nnn		K	Nå Tysvær/Vindafj.
Ølen		11-7-nnn	O-7-nnn	L-26-00n	X	J Nå Vindafjord

I listen Bjørn Milde fikk fra Normanns, har de spesifisert følgende:

Bokstaven O står for Hordaland, eks O-47-020 = Hordaland + herred + billednummer. Dette er de gamle herredsnumre. Produserer vi kort på Låtefoss vil det bli lagt inn på O-47. Alle bergenskort har betegnelsen Z + billednummer, Z-001 osv.

Dette bekrefter at Normanns intensjoner har vært å følge gammel kommunestruktur, slik den så ut i 1946. For fylkene nordover, er det flere avvik fra denne, da det i en del tilfeller er tettsteder som har sin egen kode, mens kommunen de tilhører har en annen. Kommunerevisjonen i 1964-65 var nok en stor utfordring for Normanns, ikke minst for de kommunene som ble delt mellom mange kommuner.

Normanns oppgir 11-1 til å være Strandeabarm, som ikke stemmer – da kort Vidar har i sin samling, dokumenterer at 11-1 er Varaldsøy, mens Strandeabarm er 11-2. Fylket følger normal struktur, og har samme antall koder som det var kommuner i 1946. Sammenslåinger har også her ført til at kommuner har utgått, og nye har oppstått. Basert på kommuneinndelingen fra Landbrukstelling i 1939, er inndelingen for Hordaland som vist under, med Sunnhordland som starter med 11-1 Varaldsøy og går til 11-16 Tysnes. Nordhordland Fogderi starter med 11-17 Fusa og går til 11-43 Masfjorden. Hardanger og Voss starter med 11-44 Ullensvang og går til 11-55 Vossestrand. Avvikene er at de gamle kommunene som i dag utgjør underlagt Bømlo, dvs Moster og Bremnes – har byttet plass, i tillegg til at kommunene Ullensvang, Røldal, Kinsarvik og Odda har en annen rekkefølge hos Normanns.

Komm./Sted	By/Tettsted	S/H-serie	F 1960 ->	F dagens	Ki.	Akt	Kommentar
Hordaland							
Bergen	Bergen	B-1-nnn	Z-nnn	Z-00n	N	J	
Varaldsøy		11-1-nnn	O-1-nnn	O-01-00n	A		Nå Kvinnherad/Kvam
Strandeabarm		11-2-nnn	O-2-nnn	O-02-00n	A		Nå Jondal/Kvam
Kvinnherad	Rosendal	11-3-nnn	O-3-nnn	O-03-00n	N	J	
Skånevik		11-4-nnn	O-4-nnn	O-04-00n	N		Nå Etne/Kvinnherad
Etne	Skånevik	11-5-nnn	O-5-nnn	O-05-00n	N	J	
Fjelberg		11-6-nnn	O-6-nnn	O-06-00n	N		Nå Kvinnherad
Ølen		11-7-nnn	O-7-nnn	L-26-00n	N		Nå Vindafjord/Rogal.
Vikebygd		11-8-nnn	O-8-nnn		K		Nå Ølen/Sveio
Sveio		11-9-nnn	O-9-nnn	O-09-00n	N		
Valestrand		11-10-nnn	O-10-nnn		K		Nå Sveio
Bremnes		11-11-nnn	O-11-nnn		K		Nå Bømlo
Bømlo		11-12-nnn	O-12-nnn	O-12-00n	N	J	
Moster		11-13-nnn	O-13-nnn		N		Nå Bømlo
Stord	Leirvik	11-14-nnn	O-14-nnn	O-14-00n	N	J	Stord by i dag
Fitjar	Fitjar	11-15-nnn	O-15-nnn	O-15-00n	N	J	
Tysnes		11-16-nnn	O-16-nnn	O-16-00n	N		
Fusa		11-17-nnn	O-17-nnn	O-17-00n	N		
Hålandsdal		11-18-nnn	O-18-nnn		A		Nå Fusa
Strandvik		11-19-nnn	O-19-nnn		N		Nå Fusa
Os	Osøyro	11-20-nnn	O-20-nnn	O-20-00n	N		
Samnanger		11-21-nnn	O-21-nnn	O-21-00n	N		
Fana		11-22-nnn	O-22-nnn		K		Nå Bergen
Austevoll		11-23-nnn	O-23-nnn	O-23-00n	K		
Sund		11-24-nnn	O-24-nnn	O-24-00n	K		
Fjell	Straume	11-25-nnn	O-25-nnn	O-25-00n	K		
Askøy	Kleppestø	11-26-nnn	O-26-nnn	O-26-00n	K		
Laksevåg		11-27-nnn	O-27-nnn		K		Nå Bergen
Haus		11-28-nnn	O-28-nnn		K		Nå Bergen/Osterøy
Arna		??			X		Nå Bergen
Bruvik		11-29-nnn	O-29-nnn	O-29-00n	N		Nå Vaksdal/Osterøy

Vaksdal	Dale		??	??	X	Ny kommune 1964
Hosanger		11-30-nnn	O-30-nnn	O-30-00n	N	Nå Osterøy/Lindås
Osterøy			??	??	X	Ny kommune 1964
Modalen		11-31-nnn	O-31-nnn	O-31-00n	K	
Hamre		11-32-nnn	O-32-nnn	O-32-00n	K	Nå Ost./Mel./Lindås
Åsane		11-33-nnn	O-33-nnn	O-33-00n	K	Nå Bergen
Meland		11-34-nnn	O-34-nnn	O-34-00n	K	
Alversund		11-35-nnn	O-35-nnn	O-35-00n	K	Nå Lindås
Herdla		11-36-nnn	O-36-nnn	O-36-00n	K	Nå Ask./Øyg./Meland
Hjelme		11-37-nnn	O-37-nnn	O-37-00n	K	Nå Øygarden
Manger		11-38-nnn	O-38-nnn	O-38-00n	K	Nå Radøy
Hordabø		11-39-nnn	O-39-nnn	O-39-00n	K	Nå Radøy
Sæbø		11-40-nnn	O-40-nnn	O-40-00n	K	Nå Mel./Radøy/Lindås
Radøy			??	??	X	Ny kommune 1964
Lindås	Knarvik	11-41-nnn	O-41-nnn	O-41-00n	N	
Øygarden			??	??	X	Ny kommune 1964
Austrheim		11-42-nnn	O-42-nnn	O-42-00n	K	
Masfjorden		11-43-nnn	O-43-nnn	O-43-00n	K	
Fedje		??	??	??	X	Ny kommune 1947
Ullensvang		11-44-nnn	O-44-nnn	O-44-00n	N	J

Kinsarvik

Det finnes en mengde postkort av fergesteder på Vestlandet, som er vel en av grunnene til at jeg som verken samler ferger, båter eller Hardanger har kunne anskaffe dette til en "fornuftig" pris. Fergen MS Folgefonn var HSDs første spesialbygde ferge fra 1938. Jeg husker denne også ble brukt som reserveferge mellom Krokeide og Austevoll på slutten av 70-tallet, før den ble pensjonert i 1979. Dette kortet er nok fra 1947-48, og viser folk i pent antrekk, busser og biler, t.o.m. en med et nytt skilt M73 over det opprinnelige amerikanske. Kortets tittel: 11-46-23 Hardanger – Bilfergen "Folgefonn"

Røldal 11-45-nnn O-45-nnn O-45-00n N J Nå Odda

Kinsarvik	11-46-nnn	O-46-nnn	O-46-00n	N		<i>Nå Ullensv./Granvin</i>
Odda	11-47-nnn	O-47-nnn	O-47-00n	N	J	<i>Odda by i dag</i>
Eidfjord	11-48-nnn	O-48-nnn	O-48-00n	N	J	
Ulvik	11-49-nnn	O-49-nnn	O-49-00n	N	J	
Granvin	11-50-nnn	O-50-nnn	O-50-00n	N	J	
Kvam	11-51-nnn	O-51-nnn	O-51-00n	N	J	
Jondal	11-52-nnn	O-52-nnn	O-52-00n	N	J	
Evanger	11-53-nnn	O-53-nnn		K		<i>Nå Voss/Vaksdal</i>
Voss	11-54-nnn	O-54-nnn	O-54-00n	N	J	
Vossestrand	11-55-nnn	O-55-nnn	O-55-00n	N		<i>Nå Voss</i>

Låtefoss

Dette er to ulike motiver som begge er Nr. 510, Norge: Hardanger, Låtefoss. Ruten Odda – Telemark. Det første bildet er nok tatt i 1953/54, og ble kanskje grunnet et for tydelig tidlig 50-talls preg, byttet ut med et nyere motiv i siste opplag, som kan ha vært så sent som 1959. Dette motivet ble med videre, som O-47-1. Det første finnes også i mindre format, ca 8-9 mm lavere enn standard versjon, fra en leparello med flere motiver

Da Normanns laget sin kommuneinndeling, var det kun en by i Sogn og Fjordane, Florø, 12-A. Florø er senere innlemmet i Flora kommune, opprettet i 1964. Måløy som nå er blitt en by, tilhørte tidligere 12-30 Sør-Vågsøy, en kommune som ble slått sammen med Nord-Vågsøy til Vågsøy – som beholdt 12-30/N-30. Ofte fortsetter Normanns å gi ut kort med nummer fra en utgått kommune, som f.eks Røldal, 11-45, en kommune som nå er en del av Odda, 11-47. Dette fylket følger stort sett inndelingen fra 1939, med unntak av kommunene Kinn, Vevring, Eikefjord og Bru som har byttet plasser. Vi har ikke kildemateriell fra de øvrige kommunene som Normanns ikke har med på sine lister, så det kan være flere avvik.

Jostedal 12-1 er første kommune i Sogn Fogderi, som strekker seg til 12-17 Hyllestad. Sunn- og Nordfjord dekker resten av fylket, som er et av Normanns favorittfylker.

Komm./Sted	By/Tettsted	S/H-serie	F 1960 ->	F dagens	Ki.	Akt	Kommentar
Sogn og Fjordane							
Flora	Florø	12-A-nnn	N-A-nnn	N-A-00n	K	J	
Jostedal		12-1-nnn	N-1-nnn		K		<i>Nå Luster</i>
Luster		12-2-nnn	N-2-nnn	N-02-00n	N	J	
Hafslo		12-3-nnn	N-3-nnn	N-03-00n	N	J	<i>Nå Luster</i>

Årdal		12-4-nnn	N-4-nnn	N-04-00n	N	J	
Lærdal		12-5-nnn	N-5-nnn	N-05-00n	N	J	
Borgund		12-6-nnn	N-6-nnn	N-06-00n	N	J	Nå Lærdal
Sogndal	Sogndalsfjæra	12-7-nnn	N-7-nnn	N-07-00n	N	J	
Aurland		12-8-nnn	N-8-nnn	N-08-00n	N	J	

Gudvangen

Dette er et av mine favorittkort fra denne perioden. Den stolte laksefiskeren ser ikke inn i kameraet, mens statisten som sitter på benken, virker å ha null interesse for verken fisk, fisker eller fotograf. Det er rett og slett en meget fornøyet komposisjon. Tittelen er: 12-8-28. En bra rugg fra Nærøydalselven, Gudvangen, Norge. Big enough? Nærøy River, Gudvangen, Norway

Leikanger		12-9-nnn	N-9-nnn	N-09-00n	N	J	
Balestrand		12-10-nnn	N-10-nnn	N-10-00n	N	J	
Vik		12-11-nnn	N-11-nnn	N-11-00n	N	J	
Kyrkjebø		12-12-nnn	N-12-nnn		N	J	Nå Høyanger
Høyanger	Høyanger		N-12-nnn	N-12-00n	A	J	
Lavik		12-13-nnn	N-13-nnn		N		Nå Høyanger
Brekke		12-14-nnn	N-14-nnn		K		Nå Gulen
Gulen		12-15-nnn	N-15-nnn	N-15-00n	N		
Solund		??	??	??	K		
Hyllestad		12-17-nnn	N-17-nnn	N-17-00n	N		
Askvoll		12-18-nnn	N-18-nnn	N-18-00n	N		
Fjaler		12-19-nnn	N-19-nnn	N-19-00n	N		
Gaular		12-20-nnn	N-20-nnn	N-20-00n	N	J	
Jølster		12-21-nnn	N-21-nnn	N-21-00n	N	J	
Førde	Førde	12-22-nnn	N-22-nnn	N-22-00n	N	J	Førde by i dag
Naustdal		12-23-nnn	N-23-nnn	N-23-00n	N		
Kinn		12-24-nnn	N-24-nnn		N	J	Nå Flora

Fjording

Dette er nok et favorittkort fra Normanns, med en flott fjording som heises om bord i en fjordabåt, mens passasjerene står og ser på med en blanding av forundring og begeistring. Kortet er ikke stedfestet, men er et såkalt genrekort, G-70-11 med tittel: Norge: Fra Sognefjorden. G-70 ser ut for å være brukt til kort med hester i motivet.

Vevring		12-25-nnn	N-25-nnn		K		Nå Naus./Aksv./Flora
Eikefjord		12-26-nnn	N-26-nnn		A		Nå Flora
Bru		11-27-nnn	N-27-nnn		K		Nå Flora/Askvoll
Bremanger		12-28-nnn	N-28-nnn	N-28-00n	N		
Selje		12-29-nnn	N-29-nnn	N-29-00n	N	J	
Sør-Vågsøy		12-30-nnn	N-30-nnn		K		Nå Vågsøy
Vågsøy	Måløy		N-30-nnn	N-30-00n	X	J	Ny kommune 1964
Nord-Vågsøy							
Davik		12-31-nnn	N-31-nnn		K	J	Nå Vågsøy
Eid	Nordfjordeid	12-32-nnn	N-32-nnn		K		Nå Bremanger/Eid
Hornindal		12-33-nnn	N-33-nnn	N-32-00n	N	J	
Gloppen	Sandane	12-34-nnn	N-34-nnn	N-34-00n	N	J	Deler til Eid i 1965
Breim		12-35-nnn	N-35-nnn	N-35-00n	N	J	
Innvik		12-36-nnn	N-36-nnn		N	J	Nå Jølster/Gloppen
Stryn		12-37-nnn	N-37-nnn		N	J	Nå Stryn
		12-38-nnn	N-38-nnn	N-38-00n	N	J	

Et av stedene i Møre og Romsdal som gir litt hodebry, er T-14, T-29 og T-30. Normanns kaller T-14 for Vordal, som skal være Vartdal. Dette er et fylke som har ivrige og dyktige postkortsamlere som er opptatt av å registrere postkort, ikke minst det som er utgitt av postkort i eget distrikt. På Molde Bymuseums hjemmeside finner vi lister publisert av Molde Postkortklubb ved Ola Gjendem for Normanns kortproduksjon i den perioden vi nå omtaler. Ola har kalt T-14 for *"Rauma og Trollstigen til Valldal"*. Han skriver også følgende i oversikten *Nummer, tittel og årstallsliste*:

Kodens del to, kan være en bokstav eller et tall, angir kommune. Bokstav betyr bykommune, eks C = Molde. Tallet er Normanns eget kodennummer eller områdenummer, eks: 26 = Vestnes kommune. Det er ikke alltid samsvar mellom kommune og "område".

Dette har nok Ola rett i, ofte fordi Normanns nok ikke var helt nøye på kommunegrenser – som er forståelig, da disse neppe var oppmerket like godt som i dag. Det gir seg utslag som at veier som går fra et sted i en kommune til en annen, gjerne har nummer fra den første kommunen. Tilsvarende med oversiktsbilder, kan de ha kommunenummer fra utkikkspunktet eller fra en annen kommune deler av motivet viser.

T-14 har således motiver fra veier til/fra Åndalsnes. Åndalsnes er i dag en del av Rauma, T-30, et nummer som er arvet fra en av kommunene som ble sammenslått til å bli Rauma, Hen kommune(?). I dagens sortiment finnes Åndalsnes med T-30 Rauma og T-29, som var gamle Grytten kommune. Dermed kan vi altså finne Åndalsnes med tre ulike kommunekoder, om vi regner med veiene til/fra denne byen.

Et annet avvik fra standard finnes for T-18 som Normanns kaller Ørskog, Haram og Giske, som i dag er tre ulike kommuner. Oversikten fra Ola viser at T-18 inneholder kort fra Ørskog, pluss et luftfoto som er fra Skodje – en kommune som grenser til Ørskog. Hjørungavåg er hos Normanns både 13-8, og 13-12 – og er et tettsted i Hareid. 13-12 skal være Hjørundfjord, et navn som er ganske likt – og kan dermed lett forveksles. 13-28 er kalt Kårvåg Averøy – og er i dag Averøy kommune.

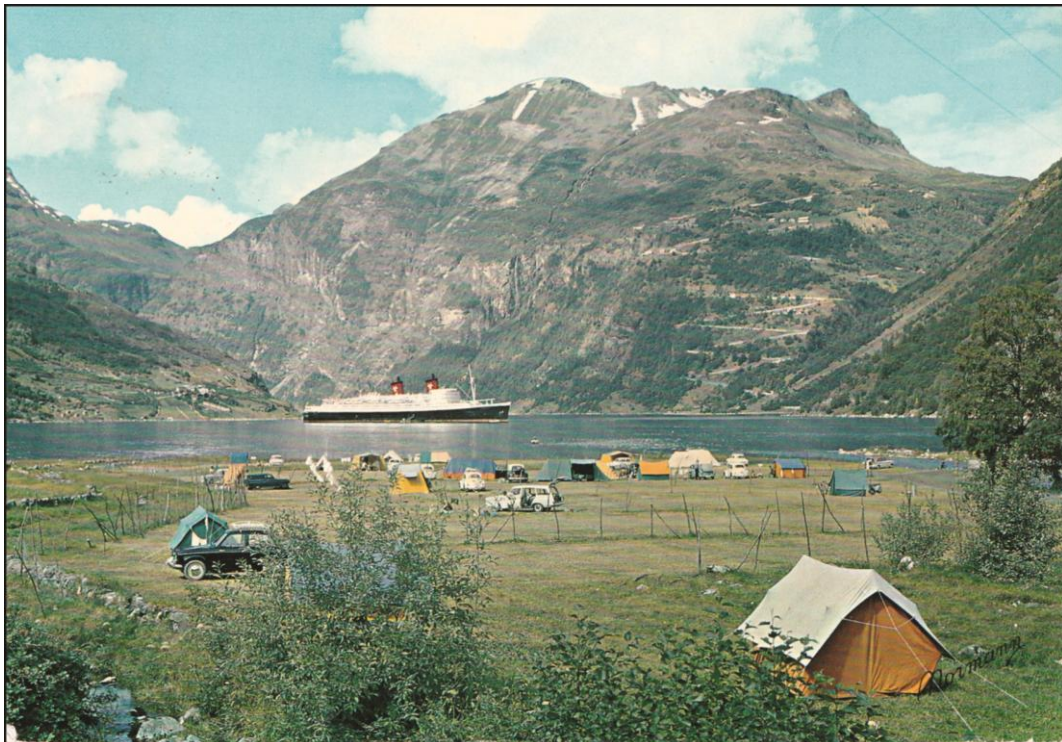
Det er aldri regler uten unntak, da inndelingen i fogderier skulle startet med første kommune i Sunnmøre, iht vanlig Normanns praksis. Men 13-1 er Elnesvågen, et tettsted i Fræna (13-35) som tilhører Romsdal. Dermed starter Sunnmøre med 13-2 som kan være Syvde, nå Vannylven, og går til Norddal – som vi ikke har et identifisert nummer for (kan være 13-23). Romsdal kommer deretter, og går til Sør-Aukra, som heller ikke er identifisert (kan være 13-41). Siste del er Nordmøre. Her henvises til 13 for Møre og Romsdal, som var fylkeskode for S/H-kortene, mens Normanns i sin oversikt naturligvis forholder seg til dagens fylkeskode, T. For dette fylket er det ikke godt samsvar mellom kommuneinndelingen fra 1939, og Normanns inndeling, kanskje med unntak av Nordmøre, fra Gjemnes og nordover – der sannsynlige verdier er satt inn. Håper dere som samler Normanns fra Møre og Romsdal, kan bekrefte/avkrefte data i oversikten under.

Komm./

Sted	By/Tettsted	S/H-serie	F 1960 ->	F dagens	Ki.	Akt	Kommentar
Møre og Romsdal							
Ålesund	Ålesund	13-A-nnn	T-A-nnn	T-A-00n	N	J	
Kristiansund	Kristiansund	13-B-nnn	T-B-nnn	T-B-00n	N	J	
Molde	Molde	13-C-nnn	T-C-nnn	T-C-00n	N	J	
Elnesvågen		13-1-nnn	T-1-nnn	T-01-00n	N		<i>Tettsted i Fræna</i>
Syvde		??	??		K		<i>Nå Vanlyven</i>

Sande		??	??	??	K		
Rovde		??	??		K		<i>Nå Vanylven/Sande</i>
Vanylven		13-4-nnn	T-4-nnn	T-04-00n	N		
Herøy	Fosnavåg	13-5-nnn	T-5-nnn	T-05-00n	N	J	<i>Fosnavåg by i dag</i>
Ulstein	Ulsteinvik	13-6-nnn	T-6-nnn	T-06-00n	N		<i>Ulsteinvik by i dag</i>
Hareid	Hareid	13-7-nnn	T-7-nnn	T-07-00n	N	J	
Hjørungavåg		13-8-nnn	T-8-nnn	T-08-00n	N		<i>Tettsted i Hareid</i>
Volda	Volda	13-9-nnn	T-9-nnn	T-09-00n	N	J	
Dalsfjord		??	??		K		<i>Nå Volda</i>
Ørsta	Ørsta	13-11-nnn	T-11-nnn	T-11-00n	N	J	
Hjørundfjord		13-12-nnn	T-12-nnn	T-12-00n	N		<i>Nå Ørsta</i>
Sunnylven		13-13-nnn	T-13-nnn	T-13-00n	N	J	<i>Nå Stranda</i>
Vartdal		13-14-nnn	T-14-nnn	T-14-00n	N	J	<i>Nå Ørsta</i>
Stranda	Stranda	13-15-nnn	T-15-nnn	T-15-00n	N	J	
Stordal		13-16-nnn	T-16-nnn	T-16-00n	N		<i>Til Ørskog i 1965</i>
Sykkylven		13-17-nnn	T-17-nnn	T-17-00n	N	J	
							<i>Deler t. Stor./Sko.</i>
Ørskog	Sjøholt	13-18-nnn	T-18-nnn	T-18-00n	N		<i>'77</i>
Giske		13-18-nnn	T-18-nnn	T-18-00n	N	J	
Haram	Brattvåg	13-18-nnn	T-18-nnn	T-18-00n	N	J	
Vigra		??	??		K		<i>Nå Giske</i>
Vågstranda		13-20-nnn	T-20-nnn	T-20-00n	N	J	<i>Sted i Rauma</i>
Borgund		13-21-nnn	T-21-nnn	T-21-00n	N		<i>Nå Gis./Har./Ål./Sula</i>
Sula	Langevåg		??	??	X		<i>Ny kommune 1977</i>
Vatne		??	??		K		<i>Nå Haram/Midsund</i>
Skodje		??	??		K		<i>Til Ørskog i 1965</i>
Norddal		??	??	??	K		
Tresfjord		??	??		K		<i>Nå Vestnes</i>
Voll		??	??		K		<i>Nå Rauma</i>
Vestnes	Vestnes	13-26-nnn	T-26-nnn	T-26-00n	N	J	
Eid		??	??		K		<i>Nå Rauma</i>
Kornstad		13-28-nnn	T-28-nnn		K		<i>Nå Eide/Averøy</i>
Averøy			T-28-nnn	T-28-00n	Y		
Grytten		13-29-nnn	T-29-nnn	T-29-00n	N	J	<i>Nå Rauma</i>
Rauma	Åndalsnes		T-30-nnn	T-30-00n	Y	J	<i>Åndalsnes i dag</i>
Hen		13-30-nnn	T-30-nnn		K		<i>Nå Rauma</i>
Veøy		??	??		K		<i>Nå Molde/Rauma</i>
Eresfjord og							
Vistdal		??	??		K		<i>Nå Nesset</i>
Nesset		13-33-nnn	T-33-nnn	T-33-00n	N		
Bolsøy		??	??		K		<i>Nå Molde</i>
Fræna	Elnensvågen	13-35-nnn	T-35-nnn	T-35-00n	N	J	
Bud		??	??		K		<i>Nå Fræna</i>
Nord-Aukra		13-37-nnn	T-37-nnn		N		<i>Nå Aukra</i>
Aukra			T-37-nnn	T-37-00n	N		<i>Ny kommune 1965</i>
Sandøy		13-38-nnn	T-38-nnn	T-38-00n	N	J	
Hustad		??	??		K		<i>Nå Fræna</i>
Midsund		??	??	??	X		
Sør-Aukra		??	??		K		<i>Nå Midsund</i>
Kvernes		??	??		K		<i>Nå Averøy</i>
Grip		??	??		K		<i>Nå Kristiansund</i>
							<i>Nå</i>
Bremsnes		??	??		K		<i>Kr.sund/Aver./Frei</i>
Eide		??	??	??	K		

Frei	??	??		K	<i>Nå Kristiansund</i>
Gjemnes	13-47-nnn	T-47-nnn	T-30-47n	N	
Øre	11-48-nnn	T-48-nnn		K	<i>Nå Gjemnes</i>
Straumsnes	11-49-nnn	T-49-nnn		K	<i>Nå Tingvoll</i>
Tingvoll	13-50-nnn	T-50-nnn	T-50-00n	N	
Øksendal	13-51-nnn	T-51-nnn		N	<i>Nå Sunndal</i>
Alvundeid	13-52-nnn	T-52-nnn		K	<i>Nå Sunndal</i>
Sunndal	Sunndalsøra	13-53-nnn	T-53-nnn	T-53-00n	N J
					<i>Nå</i>
Stangvik	13-54-nnn	T-54-nnn		K	<i>Tingv./Sunn./Surna.</i>
Åsskard	13-55-nnn	T-55-nnn		K	<i>Nå Surnadal</i>
Surnadal	13-56-nnn	T-56-nnn	??	K	
Rindal	13-57-nnn	T-57-nnn	??	K	
Aure	13-58-nnn	T-58-nnn	T-58-00n	N	
Stemshaug	13-59-nnn	T-59-nnn		K	<i>Nå Aure</i>

Geiranger

Det går nesten ikke an å komme utenom Geiranger, som er et av de mest populære postkortmotiv i Møre og Romsdal. I fjor påske hadde min amerikanske kone og jeg gleden av å ta fergen fra Valldal (Linge) til Eidsdal, og kjørte videre mot Geiranger. Vi hadde hørt at Ørnevegen var spesiell, men nedstigningen var absolutt fabelaktig, med en utrolig utsikt fra Ørnesvingen ut fjorden, mot "De syv søstrene" og innover mot Geiranger. Kortets tittel: Norge. Parti mot Ørnevegen. T-13-59

Valsøyfjord	13-60-nnn	T-60-nnn		K	<i>Nå Aure/Halse</i>
Halsa	13-61-nnn	T-61-nnn	T-61-00n	N	
Tustna	13-62-nnn	T-62-nnn		K	<i>Nå Aure</i>
Edøy	13-63-nnn	T-63-nnn		K	<i>Nå Smøla</i>
Smøla	13-63-nnn	T-63-nnn	T-63-00n	N J	
Brattvær	13-64-nnn	T-64-nnn		K	<i>Nå Smøla</i>
Hopen	13-65-nnn	T-65-nnn		K	<i>Nå Smøla</i>

For Sør-Trøndelag finnes det også noen avvik. P-4 er kalt Ansnes Knarrlagsund, 2 tettsteder som begge i dag tilhører P-11 Hitra, som av Normanns er kalt Hitra/Frøya. Frøya er for øvrig en egen kommune. Antageligvis er P-4 tidligere Fillan kommune, nå en del av Hitra.

Nord-Trøndelag er fylket Normanns i dag nærmest har glemt, med sine 18 postkort, alle fra småbyene i fylket. Spesielt er det dog at Rissa, en kommune i Sør-Trøndelag på Fosen-halvøya, er for Normanns Nord-Trøndelag, R-7. Denne halvøya deles mellom Sør- og Nord-Trøndelag, men gjør dette til eneste eksempel jeg har funnet på en kommune/område som er plassert i feil fylke. Skjønt dette ble delvis tidligere gjort for kort fra Lysekloster – som ligger i Os, men har serienummer fra Bergen (Z) - også da byen var et eget fylke.

For Sør-Trøndelag er P-04 kalt Ansnes Knarrlagsund, som begge er steder fra tidligere Fillan kommune (?). P-18 er kalt Hemne Kyrksæterøra. For Nord-Trøndelag er Verdal av dem satt opp med både R-A, som er Røros og R-11 – som nok er korrekt. Sandnessjøen har både S-09 og S-12, som nok skyldes senere kommunesammenslåing.

Det er forståelig at Normanns har en liten kortproduksjon fra Troms og Finnmark, da de trenger å utgi store opplag, nå minimum 3.000, for å trykke et motiv. En gjennomsnitts finnmarkskommune har under 4.000 innbyggere og steder som ikke har hurtigrutestopp eller turistattraksjoner, har ikke nok turister til at det blir regningssvarende å utgi kort fra småsteder. Dermed skjønner jeg godt hvorfor de heller lager mer generelle (tidligere kalt genrekort) motiv, i deres Norgeskort-serie (030), som kan selges i hele landsdelen – og ikke minst om bord i hurtigrutebåtene. De fleste turister som kommer til denne landsdelen i vinterhalvåret ønsker å se nordlys, som har en magisk effekt på oss all. Tilsvarende selger kort med samer i deres fargerike drakter som på deres eget språk kalles gákti.

Ola Gjendem har også når det gjelder opplag og motiv, interessante kommentarer:

Etter hvert som trykte kort overtok, og ikke minst ved fargekortenes inntog, måtte opplagene økes for å gi fortjeneste. Minimumsopplaget økte gjennom 50-tallet fra 300 til 3.000 kort. Det gjorde sitt til at kundekretsen og motivutvalget ble begrenset til de store hotellene, og etter hvert som bilturismen økte, også campingplassene. Denne utviklingen fortsatte, og på 80-tallet ble kravet til lønnsomhet ytterligere forsterket. Kort med mennesker, biler og andre daterende elementer ble sjelden vare. I stedet ble nøytrale og generelle kort som kunne trykkes i nye opplag år etter år foretrukket. Det har gjort sitt til at norske prospektkort i dag består av færre motiv og mer ren natur enn tidligere.

For Nord-Norge finnes det en del tettsteder som har sin egen kode, f.eks Skibotn i Troms som har M-21, et tettsted i Storfjord kommune M-27. For øvrig er det interessant at Troms fikk bokstaven M, som burde vært gitt til et av vestlandsfylkene. Som for Skibotn, har Henningsvær i Nordland som er en turistmagnet, sin egen kode S-24, mens kommune Vågan har S-25. Hemnes kommune er S-18, mens tettstedet i kommunen, Korgen er S-20.

Av andre kuriositeter, finnes Nesna i Nordland både med S-17 og S-18, og deler S-17 med Dønna. Det er mulig dette gir mening, når alle gamle kommuner tas med i oversikten.

Svalbard regnes ikke som eget fylke, men har av praktiske grunner sin egen bokstavkode, Y.

For fylkene under, er det som tidligere nevnt kun med de kommuner/steder som Normanns har tatt med i sin oversikt. En full oversikt basert på tidligere kommunenummer blir senere publisert på vår hjemmeside. Kommunenavn er dermed basert på navn oppgitt av Normanns, modifisert med dagens kommunenavn.

Komm./Sted	By/Tettsted	S/H-serie	F 1960 >	F i dag	Ov.	Akt	Kommentar
------------	-------------	-----------	----------	---------	-----	-----	-----------

Sør-Trøndelag

Røros	Røros	14-A-nnn	P-A-nnn	P-A-00n	J	J	
Trondheim	Trondheim	14-B-nnn	P-B-nnn	P-B-00n	J	J	
Fillan?		14-4-nnn	P-4-nnn	P-04-00n	J		Ansnes i dag Hitra
Bjugn		14-9-nnn	P-9-nnn	P-09-00n	J		
Åfjord		14-10-nnn	P-10-nnn	P-10-00n	J		
Hitra Frøya		14-11-nnn	P-11-nnn	P-11-00n	J		3 kommuner
Osen		14-12-nnn	P-12-nnn	P-12-00nn	J		
Meldal		14-15-nnn	P-15-nnn	P-15-00n	J		
Orkdal	Orkanger	14-16-nnn	P-16-nnn	P-16-00n	J	J	

Røros

Det er naturlig å ta med et kort fra Normanns favorittsted i Trøndelag, Røros. I midten av bildet, tilfeldigvis foran bygningen med den lokale fotografen, er Harry Normanns bil, D-666. Ikke alle tør kjøre rundt med et slikt kjennemerke, men Harry med sin snertne Opel Kaptein er et unntak. Kortets tittel: 14-A-7 Røros – parti fra Bergmannsgaten.

Hemne	Kyrkseterøra	14-18-nnn	P-18-nnn	P-18-00n	J		
Snillfjord		14-19-nnn	P-19-nnn	P-19-00n	J		
Melhus		14-20-nnn	P-20-nnn	P-20-00n	J		
Tusna		14-21-nnn	P-21-nnn	P-21-00n	J		
Orkanger		14-24-nnn	P-24-nnn	P-24-00n	J	J	Orkdal Kommune

Tydal		14-25-nnn	P-25-nnn	P-25-00n	J	
Rennebu		14-28-nnn	P-28-nnn	P-28-00n	J	
Oppdal	Oppdal	14-29-nnn	P-29-nnn	P-29-00n	J	J
Brekken		14-32-nnn	P-32-nnn	P-32-00n	J	
Glomås		14-33-nnn	P-33-nnn	P-33-00n	J	
Ålen		14-34-nnn	P-34-nnn	P-34-00n	J	
Midtre						
Gauldal	Støren	14-38-nnn	P-38-nnn	P-38-00n	J	J
Malvik		14-51-nnn	P-51-nnn	P-51-00n	J	
Nord-Trøndelag						
Levanger	Levanger	15-A-nnn	R-A-nnn	R-A-00n	J	J
Namsos	Namsos	15-B-nnn	R-B-nnn	R-B-00n	J	J
Steinkjer	Steinkjer	15-C-nnn	R-C-nnn	R-C-00n	J	J
Meråker		15-1-nnn	R-1-nnn	R-01-00n	J	
Stjørdal	Stjørdalshalsen	15-4-nnn	R-4-nnn	R-04-00n	J	<i>Stjørdalshals. nå by</i>
Vikna	Rørvik	15-5-nnn	R-5-nnn	R-05-00n	J	J
Leksvik		15-6-nnn	R-6-nnn	R-06-00n	J	
Rissa		15-7-nnn	R-7-nnn	R-07-00n	J	<i>Sør Trøndelag</i>
Verdal	Verdalsøra	15-11-nnn	R-11-nnn	R-A-00n	J	J <i>Verdalsøra by i dag</i>
Rørvik		15-13-nnn	R-13-nnn	R-05-00n	J	J <i>Vikna kommune</i>
Kvam		15-24-nnn	R-24-nnn	R-24-00n	J	
Snåsa		15-26-nnn	R-26-nnn	R-26-00n	J	
Nordli		15-28-nnn	R-28-nnn	R-28-00n	J	<i>Nå Lierne</i>
Grong		15-29-nnn	R-29-nnn	R-29-00n	J	
Harran		15-30-nnn	R-30-nnn	R-30-00n	J	
Namskogan		15-31-nnn	R-31-nnn	R-31-00n	J	
Overhalla		15-34-nnn	R-34-nnn	R-34-00n	J	
Nordland						
Bodø	Bodø	16-A-nnn	S-A-nnn	S-A-00n	J	J
Brønnøy	Brønnøysund	16-B-nnn	S-B-nnn	S-B-00n	J	J
Rana	Mo i Rana	16-C-nnn	S-C-nnn	S-C-00n	J	J
Vefsn	Mosjøen	16-D-nnn	S-D-nnn	S-D-00n	J	J
Narvik	Narvik	16-E-nnn	S-E-nnn	S-E-00n	J	J
Vågan	Svolvær	16-F-nnn	S-F-nnn	S-F-00n	J	J
Sømna		16-2-nnn	S-2-nnn	S-02-00n	J	J
Vega		16-6-nnn	S-6-nnn	S-06-00n	J	J
??	Sandnessjøen	16-9-nnn	S-9-nnn	S-09-00n	J	
Grane		16-10-nnn	S-10-nnn	S-10-00n	J	
Alstadhaug	Sandnessjøen	16-12-nnn	S-12-nnn	S-12-00n	J	J <i>Sandnessj. by i dag</i>
Herøy		16-15-nnn	S-15-nnn	S-15-00n	J	J
Dønna		16-17-nnn	S-17-nnn	S-17-00n	J	J <i>Likt nr som Nesna</i>
Nesna		16-17-nnn	S-17-nnn	S-17-00n	J	J <i>Finnes også som 18</i>
Nesna				S-18-00n	N	J
Hemnes		16-18-nnn	S-18-nnn	S-18-00n	J	
Korgen		16-20-nnn	S-20-nnn	S-20-00n	J	<i>Hemnes kommune</i>
Træna		16-25-nnn	S-25-nnn	S-25-00n	J	J
Rødøy		16-26-nnn	S-26-nnn	S-26-00n	J	J
Meløy		16-27-nnn	S-27-nnn	S-27-00n	J	J
Gildeskål		16-28-nnn	S-28-nnn	S-28-00n	J	J
Lurøy		16-30-nnn	S-30-nnn	S-30-00n	J	J
Fauske	Fauske	16-32-nnn	S-32-nnn	S-32-00n	J	<i>Fauske by i dag</i>
Saltdal	Rognan	16-33-nnn	S-33-nnn	S-33-00n	J	
Nordfold		16-35-nnn	S-35-nnn	S-35-00n	J	<i>Nå Sørfold/Steigen</i>
Hamarøy		16-39-nnn	S-39-nnn	S-39-00n	J	J

Narvik

Narvik er endestopp for LKABs jernbane fra Kiruna, tidligere drevet av NSB og SJ i fellesskap, mens den nå er drevet av selskapet. Dette motivet er ganske vanlig, og som regel inkluderes malmskip, i dette tilfellet to. Kortet er brukt i 1956, og har tittel: 16-E-9. Narvik. Fra Malmkaiaen.

Tysfjord		16-40-nnn	S-40-nnn	S-40-00n	J J	
Andøy	Andenes	16-41-nnn	S-41-nnn	S-41-00n	J J	
Sortland	Sortland	16-43-nnn	S-43-nnn	S-43-00n	J J	Sortland by i dag
Vågan		16-46-nnn	S-46-nnn	S-46-00n	J J	
Henningsvær		16-47-nnn	S-47-nnn	S-47-00n	J J	Vågan kommune
Vestvågøy	Leknes	16-50-nnn	S-50-nnn	S-50-00n	J	Leknes by i dag
Flakstad		16-52-nnn	S-52-nnn	S-52-00n	J J	
Moskenes	Reine	16-53-nnn	S-53-nnn	S-53-00n	J J	
Røst		16-55-nnn	S-55-nnn	S-55-00n	J	
Hadsel	Stokmarknes	16-56-nnn	S-56-nnn	S-56-00n	J J	Stokmarknes by i dag
Bø i Vesterålen		16-57-nnn	S-57-nnn	S-57-00n	J J	
Øksnes	Myre	16-58-nnn	S-58-nnn	S-58-00n	J J	

Troms

Harstad	Harstad	17-A-nnn	M-A-nnn	M-A-00n	J J	
Tromsø	Tromsø	17-B-nnn	M-B-nnn	M-B-00n	J J	
Trondenes		17-2-nnn	M-2-nnn	M-02-00n	J	Nå Harstad
Bardu	Setermoen	17-9-nnn	M-9-nnn	M-09-00n	J J	
Lenvik	Finnsnes	17-18-nnn	M-18-nnn	M-18-00n	J J	Finnsnes by i dag
Målselv		17-19-nnn	M-19-nnn	M-19-00n	J	
Lyngen		17-20-nnn	M-20-nnn	M-20-00n	J J	
Skibotn		17-21-nnn	M-21-nnn	M-21-00n	J	Storfjord kommune
Nordreisa		17-24-nnn	M-24-nnn	M-24-00n	J	
Storfjord		17-27-nnn	M-27-nnn	M-27-00n	J	
Kvænangen		17-33-nnn	M-33-nnn	M-33-00n	J	

Finnmark

Hammerfest	Hammerfest	18-A-nnn	X-A-nnn	X-A-00n	J	J
Vadsø	Vadsø	18-B-nnn	X-B-nnn	X-B-00n	J	J
Vardø	Vardø	18-C-nnn	X-C-nnn	X-C-00n	J	
Kautokeino	Kautokeino	18-1-nnn	X-1-nnn	X-01-00n	J	

Finnmark

I dag ville nok et slikt motiv vært nummerert som et generelt kort, mens det her er et av få motiver fra Kautokeino. Det viser rein "på vinterbeite", rein som fortvilet graver seg gjennom snøen på jakt etter tørt, frosset gress eller i beste fall reinlav. Kortet tittel er: 18-1-5 Norge. Reinsdyr på Finnmarksvidden

Alta	Alta	18-2-nnn	X-2-nnn	X-02-00n	J	J	<i>Alta by i dag</i>
Båtsfjord	Båtsfjord	18-3-nnn	X-3-nnn	X-03-00n	J	J	
Loppa		18-6-nnn	X-6-nnn	X-06-00n	J		
Kvalsund		18-7-nnn	X-7-nnn	X-07-00n	A	J	
Måsøy		18-8-nnn	X-8-nnn	X-08-00n	J		
Nordkapp		18-9-nnn	X-9-nnn	X-09-00n	J	J	<i>Tidl. kalt Kjelvik</i>
Porsanger	Lakselv	18-10-nnn	X-10-nnn	X-10-00n	J	J	
Lebesby		18-12-nnn	X-12-nnn	X-12-00n	J		
Tana		18-13-nnn	X-13-nnn	X-13-00n	J	J	
Sør-Varanger	Kirkenes	18-19-nnn	X-19-nnn	X-19-00n	J	J	<i>Kirkenes by i dag</i>

Svalbard

Svalbard		19-1-nnn	Y-1-nnn	Y-01-00n	N	
----------	--	----------	---------	----------	---	--

Dermed er vår reise "Norge rundt" med Normanns over, en postkortutgiver som sammen med Mittet har utgitt flest norske prospektpostkort. Vi vet ikke eksakt hvor mange, men vet at de i 1986 sa følgende til Asker og Bærum Budstikke:

Hvert år er det mellom 500 og 1.000 nye fotografier ettersom steder forandrer utseende. Hvis det bygges et nytt hotell eller en ny slalåmbakke på Geilo må Arne Normann eller en av frilansfotografene ta nytt bilde.

Hvis vi leker litt med tall, kan vi anta at Normann ga ut ca 200 postkort årlig de første 10 årene, økte så til 300-500 frem til krigen, men noe mindre under selve krigen (selv om Normanns også da hadde nok samarbeid med tyskerne til å få lov til å kjøre rundt og ta nye bilder). Etter brannen i 1936 der deres hovedlager gikk opp i røyk, måtte de ta mange nye bilder, i tillegg til å bruke andrevalg (lagret andre steder) av motiver som nå var borte. Etter krigen var det et stort oppsving for alle virksomheter inkludert turisme, så tallene fra 1986 gjelder nok, dvs mellom 500 og 1.000 nye motiver hvert år. Budstikka forteller fra 1986: *8.000 forskjellige motiver, fordelt på kjente og ukjente steder i Norge syd for Trondheim*. Frem mot vår tid er antallet gradvis redusert til dagens anslagsvis ca 4.000 kort store sortiment. I så fall tar de fortsatt 250 til 500 nye motiver hvert år. Hvis disse anslagene er noenlunde korrekte, har Normanns utgitt i underkant av 60.000 ulike motiver så langt, i sin 110-årige karriere. Det er jo intet annet enn imponerende. Mange av motivene er utgitt igjen og igjen, og i forskjellige formater – så totalt antall postkort er vesentlig høyere.

De har sammen med andre postkortutgivere hatt en viktig rolle i å selge landet, som det ble sagt i NRKs program om Normanns:

Fotografene og turistnæringen var gjensidig avhengig av hverandre. Det var disse som markedsførte landet, og satt Norge på kartet, med sine gode bilder – ikke minst dem som avbildet de gode turistopplevelsene. Mange turister som hadde sett disse postkortene, bestemte seg for å dra til stedene som Normanns og de andre postkortforlagene avbildet.

Normanns har hatt noen av de beste postkortfotografene, kanskje med Arne Normann som den aller beste. Mange av hans motiver er fotokunst, noe Morten Krogvold understreket i det samme NRK-programmet:

Arne var fotograf med fag og hjerte. Det er ikke mange som når han til knærne av dagens fotografer. Hadde Arne levd i et annet land eller til en annen tid, der fotografiet ble betraktet som en kunstform – hadde han vært på de store guttas nivå.

Normanns har fotografert hele landet, riktignok med en periode der Midt-Norge og Nord-Norge var unntatt. De har som Harstad, hatt et system der hvert fylke og kommune har fått sin bokstav og/eller nummer. Etter å ha vært gjennom hele landet, kan vi nok konkludere med at Normanns ikke har brukt kommuneinndeling slavisk, selv om det har vært deres utgangspunkt, da det for mange fylker er brukt områder som overskrider kommunegrenser og i tillegg egne numre for enkelte tettsteder. For de fleste er nok dette knekkende likegyldig, da det er postkortene som er viktige, og Normanns har produsert svært mange pene og samleverdige postkort i sin lange karriere.

Kilder

Einar Økland, Bjørn Milde, Odd Arnestad, www.nrk.no

Asker & Bærum Budstikke, Normanns Kunstforlag, www.normanns.no

<http://no.wikipedia.org>, <http://en.wikipedia.org/wiki/LKAB> Malmtrafik

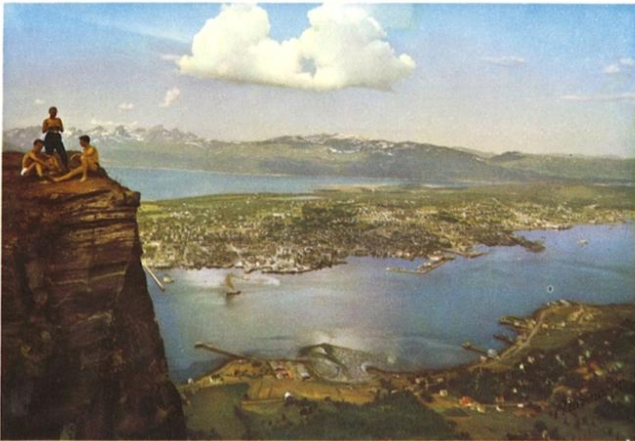
Det Norske Næringsliv, Hordaland Fylkesleksikon, 1952

Folketelling 1930, Landbrukstellingen 1939

Normanns kunstforlag as, Oslo

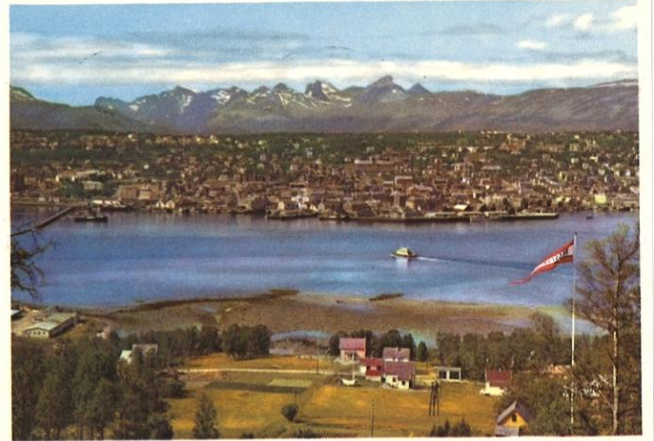
Av denne tidlige typen fargefotopostkort har jeg fra Normanns kunstforlag bare registrert tre forskjellige postkort fra Tromsø, og jeg har heller ikke registrert postkort fra Normann fra andre deler av Troms fylke. Postkortene er nummeret 608, 609 og 610. Det ville ikke være utenkelig at det fantes kort fra nummer 600 eller 601 med tilknytning til Tromsø, eller i alle fall fra Troms fylke, men foreløpig har jeg altså ikke registrert flere enn disse tre kortene.

Nedenfor vises alle de tre aktuelle kortene hvor jeg også har skannet baksiden av kortene slik at det fremgår hvilken nummerering de har. Nr. 608 er stemplet 1963, nr. 609 er stemplet mai 1957 og kort nr. 610 er skrevet 6. juli 1962 – det er altså relativt stor spredning på bruken av kortene.

North Norvay : Tromsø.

Foto : Normann. Nr. 608.

North Norway : Tromsø.

Foto , Normann. 609.

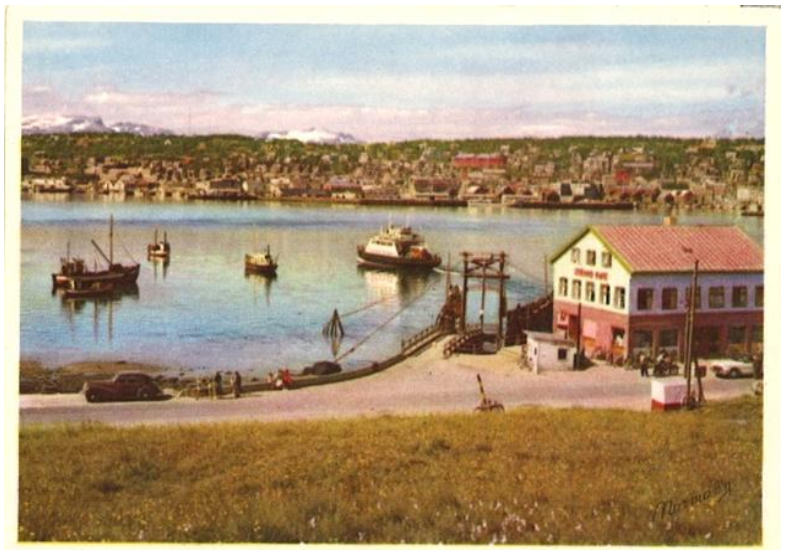
Kort nr. 608 er et fotografi tatt fra nordsiden av selve Storsteinen, og det viser utsikten til Tromsdalen, Tromsøya med Sandnessundet med Kvaløya i bakgrunnen.

Kort nr. 609 er et bilde tatt fra fjellsiden ovenfor dagens nedre stasjon for fjellheisen. Det er vanskelig å tidfeste bildet helt, men det kan synes som at telegrafbygningen i Sjøgata 2 er ferdig og Domusbygget på Stortorget er bygd. Telegrafbygget ble tatt i bruk høsten 1956, mens Domusbygget ble tatt i bruk i 1955. Siden postkortet er skrevet 18. mai 1957, kan det virke som bildet er tatt sommeren 1956. Nord-Norges Salgslag sitt nybygg på Strandtorget vises også, og dette ble tatt i bruk allerede i 1953.

North-Norway: Tromsø.

Foto: Normann. Nr. 610.

Kort nr. 610 med fergekaia i Tromsdalen, fergekroa og ferga, er et flott kort, og det er M/F "Fløytind" som nettopp har forlatt fergekaia. Fløytind ble bygd ved Kaarbøes Mekaniske Verksted i Harstad som byggenummer 19, og den ble satt inn i trafikk over Tromsøysundet så seint som i 1955. Dette var den siste nye ferga som ble tatt i bruk før Tromsøbrua ble åpnet i 1960, og fra 1960 begynte Fløytind i

Fra Sort/Hvitt til Farge – Normanns I

Av Magne Botnedal

Vi har tidligere hatt fem artikler om Normanns Kunstforlags SH-serie fra ca 1947 og deres tidligere fargeserier – SOP #59-#62 (2013-15). Siden den gangen har jeg utvidet min Normanns-samling, og har fått flere bidragsytere. I tillegg var disse artiklene trykket i S/H med relativt få illustrasjoner. Dermed er det på sin plass å gjennomgå Normanns tidlige fargeserier en gang til, med noenlunde samme struktur og serienummerering som vi nylig har hatt for tilsvarende serier hos Aune og Mittet.

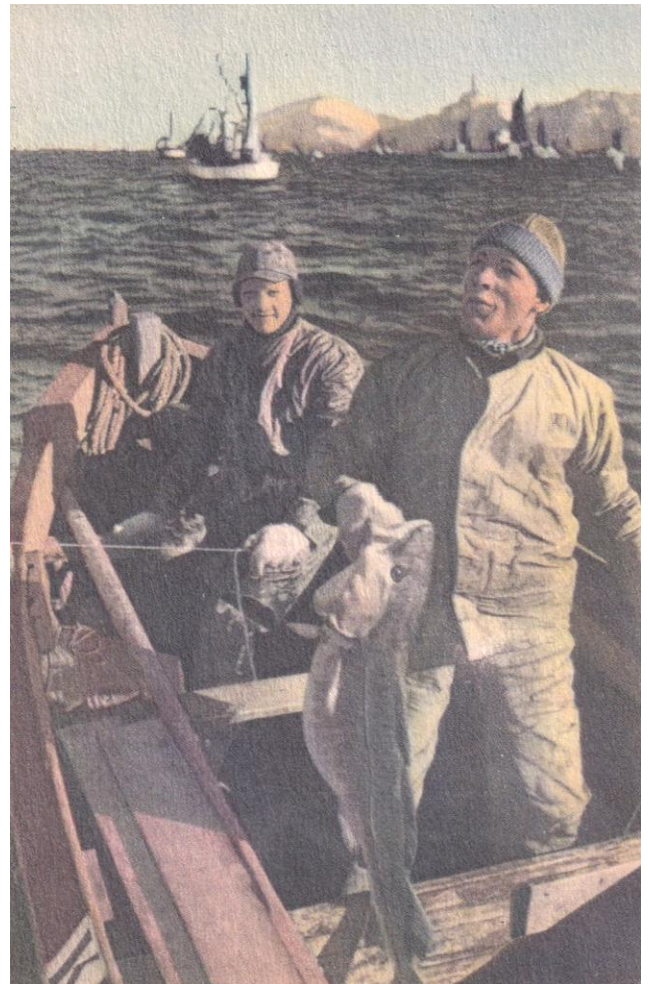
Seriene blir omtalt med det som er den mest sannsynlige kronologiske rekkefølge basert på første bruk, trykkkvalitet og format.

Fargeserie 1 a

Kortene i fargeserie 1 er i småformat med matt trykk og har ikke rammer. Tidligste bruksår fra min samling er 1941, som også kan være utgivelsesår. Serie 1 a er kalt "Vinter i Norge". Serien starter med nr. 1 – og det med høyest nr i min samling er nr. 20. Kortene har duse og litt grelle farger og er ikke detaljskarpe, som for noen av de tidligste Mittet-seriene.

T.v. I denne serien, er det inkludert noen få motiver som like gjerne kunne vært utgitt som vanlige stedskort. Dette er nok fra skreifisket i Lofoten som foregår i februar og mars. Ingen av disse kortene har titler. Kortdata på baksiden er: Foto: Normann – Serie nr. 8.

Det store spørsmålet er om kortene er basert på fargefotos eller S/H-fotos. Vi ser at disse kortene er trykket med relativt få ulike farger som kan bety at de er trykket med fargelagte S/H-fotos. Vi ser på kortet under at alt som er grønt, er trykket med samme grønnfarge.

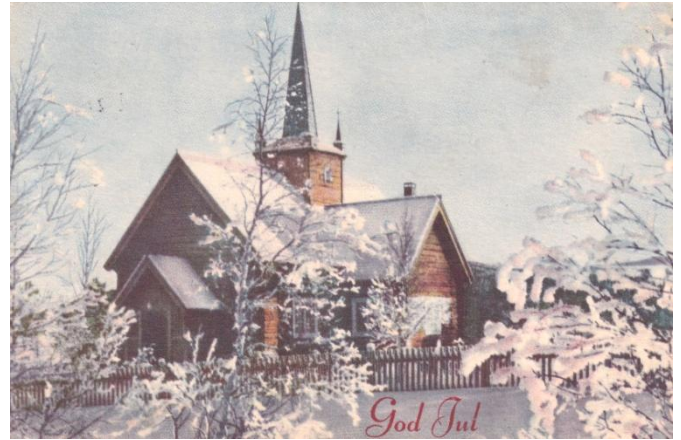

Hvis de er basert på fargefotos, kan det jo selvsagt være at offsettrykkeriet har brukt et begrenset antall farger i trykkeprosessen. Hovedhypotesen blir likevel at dette er fargelagte S/H-fotos.

T.v. Serie nr. 11 fra denne serien, her med bilen til Carl Normann, en bil som går igjen på mange S/H-kort. Kortet er brukt i 1946.

Fargeserie 1 b

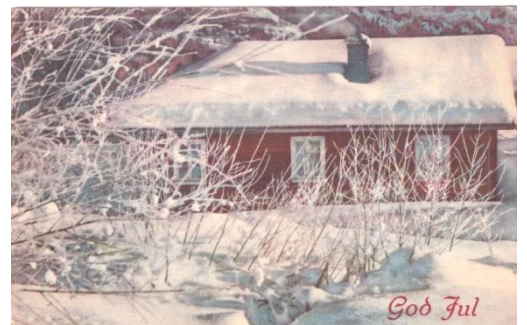
Denne serien har ikke titler, men felles for alle motivene er at de er tatt vinterstid og har generiske motiver – så det er vanskelig å vite hvor eksakt de er tatt. Mesteparten av dem er nok fra Hedmark og Oppland. De kommer med tre ulike varianter, uten påtrykk eller med, da med "God Jul" eller "Godt Nyttår" på forsiden. Postkortnerder som meg tar vare på alle disse variantene, selvsagt med begrunnelse at det er for å kunne dokumentere seriene best mulig.

Over: Motivet t.v. er fra serie 1 a, mens den andre er fra serie 1 b. Fargenyansene varierer noe, da det t.h. har bedre kontrast og lysstyrke, som gir grunnlag for en hypotese om at serie 1 b kom etter "Vinter i Norge"-serien. Vi ser at Normanns har laget ulike utsnitt av motivet. Ellers er dette eneste tilfellet vi har sett med overlapp mellom disse to seriene.

Serie 1 b er mer vanlig enn serie 1 a. da det er flere av dem på markedet, i tillegg til at det er flere kort i denne serien. Høyeste kjente nr er 36.

Over t.v. Det eneste motivet i disse seriene med samemotiv. Damen fremst i bildet ser ut for å være montert inn i motivet. Kortet har nr 15. som også er brukt for motivet med hytten over.

T.h. kort nr 35. Mange av kortene har med en eller flere bygninger. De øvrige viser folk på ski i åpent lende. Listverket på den nærmeste bygningen ser ut som det er retusjert inn, noe à la det som ble gjort med fargelagte lystrykk-kort.

Serie 1 b har tidligste bruksår 1942 for de kortene vi har i egne samlinger, så kanskje denne serien kom ut i 1941. Det er vanskelig å vite om det har vært ulike opplag, dvs de uten påtrykk kom først – og de med påtrykk kom som egne påtrykk samtidig for jul og nyttår.

Fargeserie 1 c

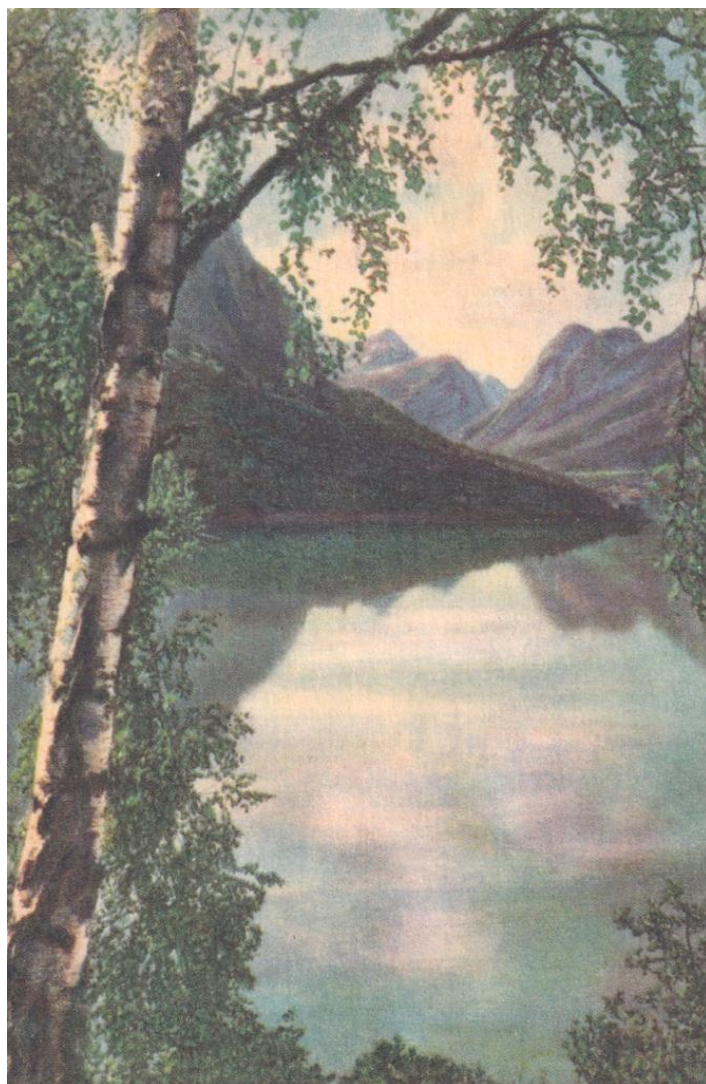
Vi har kun et kort i denne serien, men det er grunn til å tro at det finnes flere. Motivet for det vi har, kommer igjen i den påfølgende storformatserien.

T.h. Kortet her har samme måte å skrive tittel som serie 2, men mangler serienummer. Tittelen for dette er: NORGE – NORDFJORD – OLDEN.

Det er brukt av en tysk militær som skriver: Einem Gruss aus Norwegen 1940. 1941. 1942. Hauptgefreiter (korporal i marinen eller luftvåpenet) Erich Vöfchow 20983. Så kortet er da brukt i 1942. Kortet er ikke postsendt, som vi ofte ser for militærpost.

Denne serien må ha vært en test på den lange serien: serie 2, og er siste serie i småformat. Motivet er likt # 120 i serie 2 b.

Alle disse seriene har samme utgiverdata: Enerett: Normanns Kunstforlag A/S, Oslo. Normanns flyttet fra Hamar i 1941, så det er grunn til å anta at alle disse tre seriene er produsert i Oslo. Normanns har da som Mittet, hatt en hurtig utvikling med mange "prøveserier" sannsynligvis fra 1941 og fremover. Ulikt Mittet, startet deres fargeeventyr med småformatkort

Fargeserie 2 a

Normanns hadde allerede utgitt storformat-serier i S/H siden ca 1934, men likevel var de første fargeseriene deres i småformat – av grunner vi ikke kjenner til.

Men i 1942 kom den første storformatserien i farge, en serie med bunadsmotiver. Vi husker Mittet hadde en lignende serie som ble utgitt samme år, om våre hypoteser stemmer. Det er kun 10 kort i denne serien, fra Serie 1 – 10. Trykkkvaliteten for disse er bedre enn for serie 1 og 2, og ser mer ut som at det er fargefoto som er grunnlaget for disse kortene. De er også mer detalj skarpe.

T.h. Hamarøy, Voss- og Heddalsbunad, eneste motiv med ulike bunader. Disse har ikke mange likheter. Det er jo et imponerende mangfold i norske bunader. Dette kortet er Serie 9. Det er faktisk interessant at nasjonaldraktene ble godtatt å avbilde på postkort under krigen – i motsetning til kort med nisseluer.

Tittel	Nr	Tittel	Nr
Norge. Sognebunad	Serie Nr. 1	Norge: Hallingdalsbunad	Serie Nr. 6
Norge: Gudbrandsdalsbunad	Serie Nr. 2	Setesdalsdrakter	Serie Nr. 7
Norge. Hardangerbunad	Serie Nr. 3	Voss - brudedrakt	Serie Nr. 8
Norge: Hardanger - Kone- og Brudedrakt	Serie Nr. 4	Hamarøy - Voss - og Heddalsbunad	Serie Nr. 9
Norge: Hardanger - Nasjonaldrakter	Serie Nr. 5	Hedmarksbunad	Serie Nr. 10

Av tabellen over ser vi at de fire siste kortene at "Norge" ikke er med i titlene.

Over: Felles for de tidlige fargeseriene, uavhengig av utgiver/forlag – er at fargetonene ofte er ulike fra opplag til opplag, i dette tilfellet i betydelig grad. Vi ser det spesielt på ansiktet og stakken, som er mye mørkere på kortet til høyre.

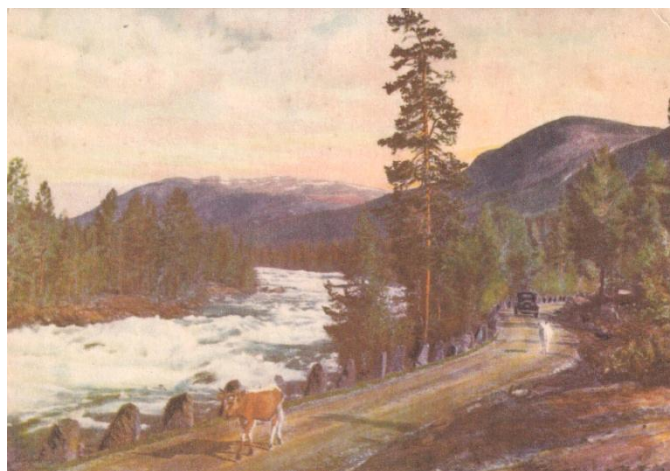
Fargeserie 2 b

Denne serien ligner mye på bunadsserien. Serien begynner med Serie Nr. 100. Høyeste kjente nr, er Serie Nr. 225. Alle data på baksiden er skrevet med store bokstaver. Nummerering veksler mellom Serie Nr. nnn eller bare Serie nnn. Første bruksår er 1942, som er sannsynlig utgivelsesår.

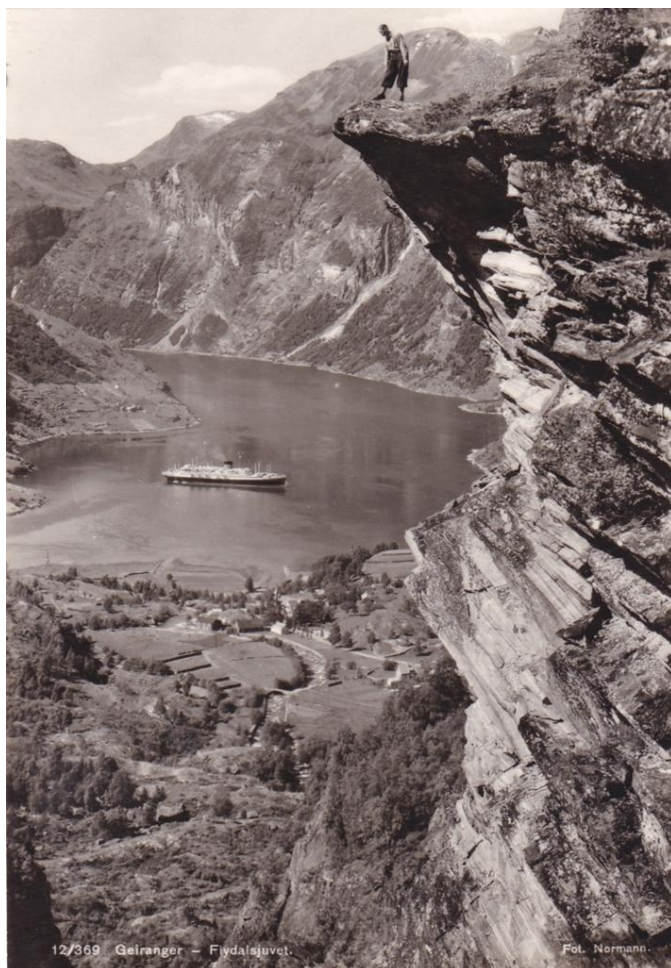
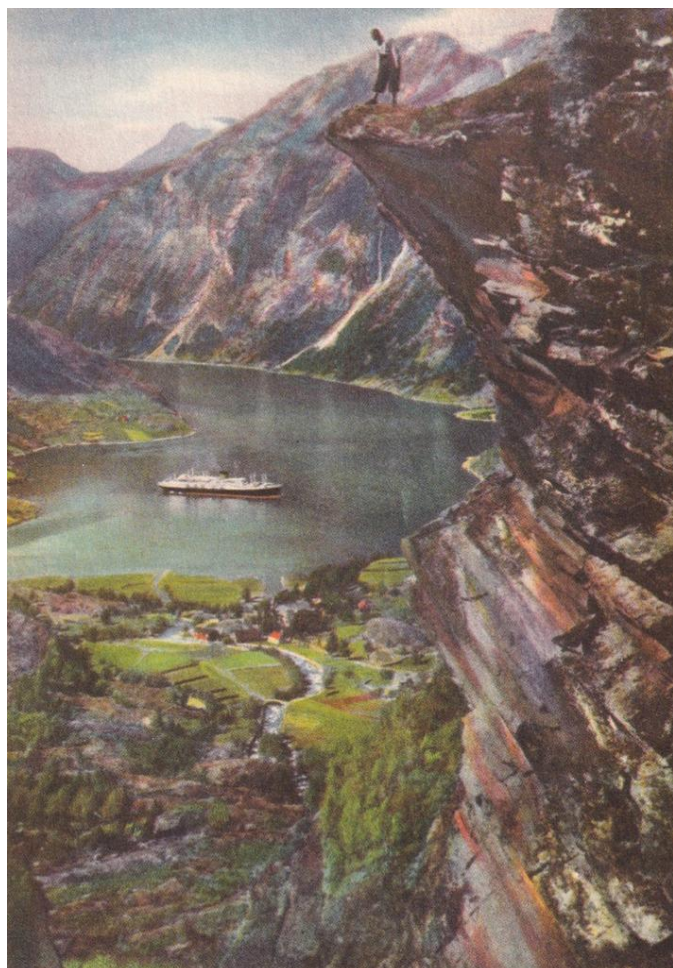
Alle fylker bortsett fra Vestfold, Aust-Agder og Nord-Trøndelag er representert. De fleste motivene er topografiske mens noen få er genrekort. Normanns gjenbrukte motiver fra tidligere serier, så da har vi igjen spørsmål om motivene opprinnelig var fargefotos eller ikke. Det er nærliggende å tro at de som har blitt gjenbrukt, opprinnelig har vært S/H-fotos. Er det noen av dere som har synspunkter på dette? Vi skal vise noen eksempler på motiv som tidligere har vært utgitt som S/H-kort. I bunadsserien er Serie Nr. 1 gjenbruk av 1936-seriens 15/731.

Også her finnes det som for bunadskortene over fargevariasjoner med mørkere og lysere varianter, i tillegg til at fargemiksen er forskjellig, dvs. for lite/mye av enkelte farger.

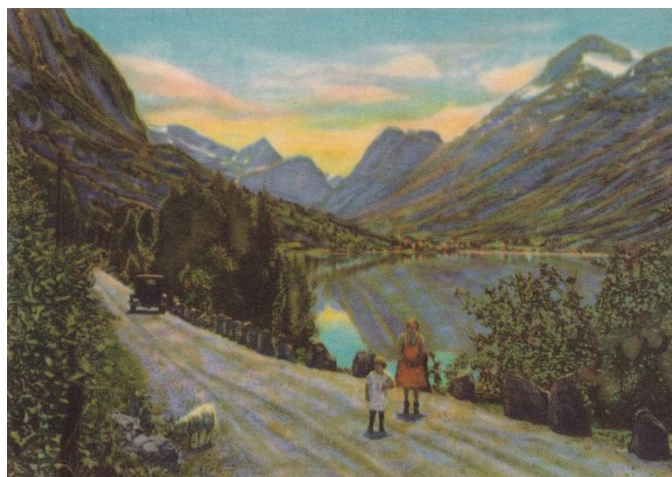
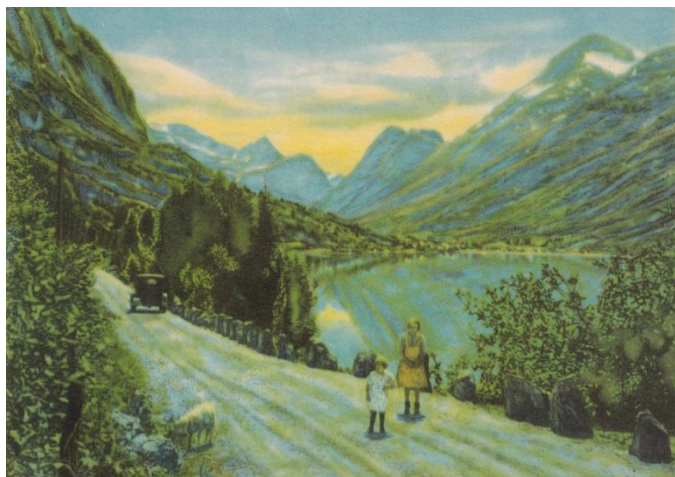
Denne serien er "Norge Rundt" så det er en slags turistserie, der de mest populære motivene er gjenbrukt. Mest sannsynlig er dette fargelagte versjoner av tidligere S/H-kort, dvs fra seriene fra 1934 (nnnn(n)) og 1936 (nn/nnn). Evt. med noen nye motiver innimellom tatt med fargefilm. Stemmer det, har de laget en kopi med betydelig forringet detaljskarphet med fargelegging i mer eller mindre korrekte farger.

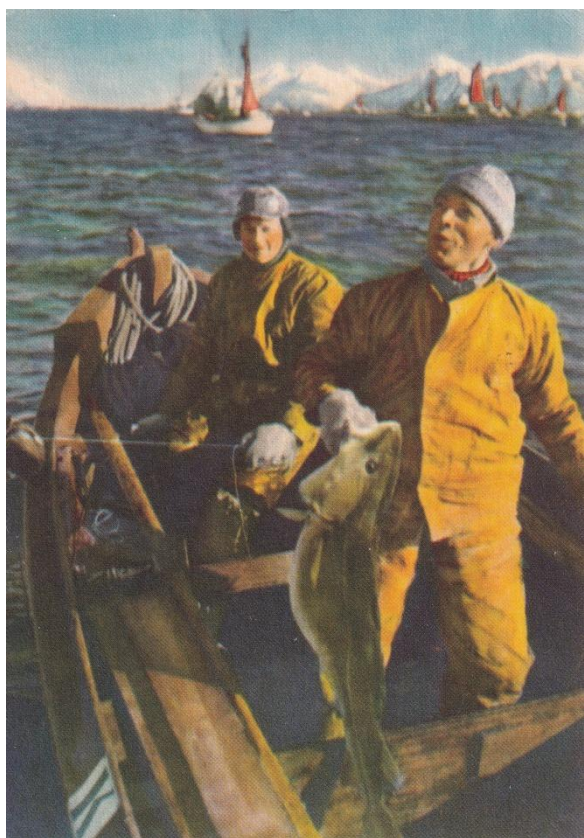
Over t.v. 13/111 Norge. Polfoss – Grotli og t.h. Serie 161 NORGE – GROTLI, POLFOSS, Serie 161. Under: Serie 133 NORGE – GEIRANGER og 12/369 Geiranger – Flydalsjuvet.

Motivene i begge disse tilfellene er eksakt like, dvs tatt med samme type film og kamera. Titlene er også endret og selv stedet Polfoss er i den nye versjonen stavet feil. På den andre siden må vi gi Normanns (som deres konkurrenter) cred for at de gikk i gang med den nødvendige omleggingen fra S/H til Farge i 1941. Det ble mye prøving og feiling på vei mot kort basert på fargenegativer med samme detaljskarphet som disse S/H-kortene har. Overgangen for Normanns varte frem til ca 1958 da den siste praktfulle S/H-serien deres ble faset ut.

Over: Et nytt eksempel på variasjon mellom de ulike opplagene, det ene med for mye grønt og det andre med for mørke farger.

Tv. Normanns var mye heldigere med fargene i kortet lengst til venstre Serie Nr 208, NORD – NORGE – LOFOTEN – EN GLAD FISKER, sammenlignet med Nr 8 fra Serie 1 a – som ikke har tittel. Bremmen på luen til fiskeren i forgrunnen er der lys blå, mens på det nye er det samme farge på hele luen. Oljehyren er her i en mer troverdig gul-farge og bedre kontrast.

På kortet over har Normanns skåret litt på høyre side. Den hvite stripen i midten må være fiskesnøret, i Lofoten kalt juksa – som er den eldste fiskeformen.

Vi må ta med må vi ta med "Seterjentens fridag", Norges mest solgte postkort (mer enn 2 millioner). Denne fargelagte varianten er nok den sjeldneste av de ulike utgavene. Den første var nr 4879 (1934-serien), og senere dette, Serie 163. Kortet er også med i 1962-serien som varte frem til Normanns gikk sammen med Aune, der som nr G-120-1 (genre). Kortet er fortsatt i handelen til en pris av kr 21.

På kortets baksider står det Foto: Normann, mens den som tok bildet var Fredrik Johannes Hanke. Han tok bildet i 1932 da han besøkte Galdestølen i Lærdal (mer detaljer i SOP #88).

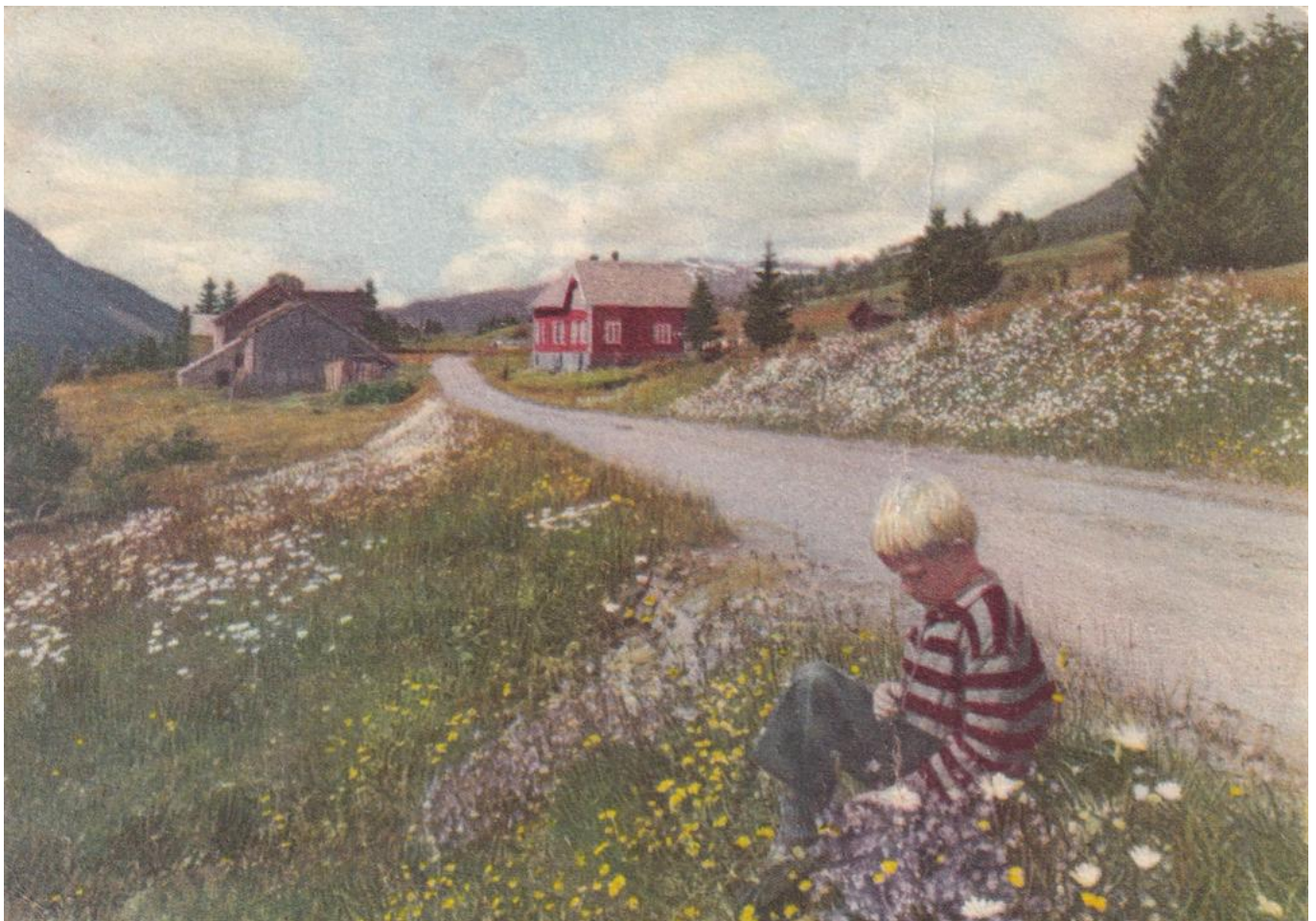
Tittel	Nr	Tittel	Nr
Norge. Telemark - Gaustatoppen	101	Norge - Altavatn	152
Norge. Troms - Signaldalen - Lyngen	102	Norge - Nordkap	153
Norge. Romsdal - Stegffjellveien	103	Norge - Nordkap	154
Norge. Sognefjellsveien mot Fanaråken	104	Norge - Narvik, Riksgrensen	155
Norge: Marok - Geiranger	105	Norge - Finnmarkshavet	156
Norge. Valdres. Tyin mot Jotunheimen	106	Norge - Våtedalen - Eggenipa	157
Troms - Lyngseidet. Lappeleir	107	Norge - Trollheimen	158
Kvinnherad mot Rosendal	108	Norge - Slangen - Kampesæter, Skåbu	159
Vår i Geiranger	109	Norge - Borgund Stavkirke	160
Norge - Gudbrandsdal - Golåvatn	111	Norge - Grotli, Polfoss	161
Hardanger - Ulvik	112	Norge - Maristua - Filefjell	162
Nordfjord - Oldenvatn	113	Norge - Seterjentens fridag	163
Geiranger - Syv Søstre	114	Norge - Gudbrandsdalen, Fjellgård	164
Hardanger	115	Norge - Fjordhester	165
Troms - Nordnorgeveien	116	Norge - På seteren	166
Sogn - Fjærland - Bøyabre	117	Norge - Hardanger - Låtefoss	167
Trondheim Domkirke	119	Norge - Bergen	168
Norge - Nordfjord - Olden	120	Norge - Romsdal, Romsdalshorn	169
Nordfjord - Loenvatn	121	Norge - Sikilsdalen, hestehavn	170
Nordnorge - Målselvdal - Istinderne	124	Norge - Lillehammer	171
Norge - Nordkapp - Midnattssol	125	Norge - Telemark, Gaustafjell	172
Bodø - Midnattssol	126	Norge - Horda, Røldalsvatn	173
Rauland - Telemark	127	Norge - Sørlandet, Dybvåg Kirke	174
Nordfjord - Strynsvatnet fra Hjelle	128	Norge - Hjelledalen, Stryn	175
Nordfjord - mot Olden	129	Norge - Romsdalen, Aandsnes	176
Norge - Bodø. Midnattssol ved Landego	131	Norge - Gjendevatn	177
Norge - Hardanger i mai	132	Norge - Østerdalen - Sølénfjell	178
Norge - Geiranger	133	Norge - Telemark - Dalen	179
Norge - Buarbre - Odda - Hardanger	134	Norge - Sogn - Skjolden mot Fanaråken	180
Norge: Valdres - Leira	135	Norge - Valdresbanen mot Odnas	181
Norge: Vettismorken - Skagastølstindane	136	Norge - Måbødalen - Vøringsfoss (170 meter høy)	182
Norge: Røysheim - Lom	137	Norge - Loenvann - Nordfjord	183
Norge. Odda - Røldal	138	Norge - Trondheim - Vår Frue Kirke - Til høyre Domkirken	184
Norge: Svolvær - Lofoten	139	Norge - Oslo fra Ekeberg	185
Nord-Norge: Bardufoss	140	Norge - Ulvik - Hardanger	186
Norge: Istindane - Målselvdal	141	Norge - Olden - Nordfjord	187
Norge: Lillehammer	142	Norge - Reinsdyr	188
Norge: Neverfjell - Lillehammer	143	Norge - Sørlandet - Lista	189
Norge: Telemark - Tuddal	144	Norge - Nordfjord - Strynsvatnet	190
Norge: Jotunheimen	145	Norge - Tyin mot Jotunheimen	191
Norge: Telemark - Gaustafjell	146	Norge - Hardanger. Fossli - Måbødalen	192
Norge. Lom kirke - Lomsveggen - Gudbrandsdalen	147	Norge - Loenvann - Nordfjord	193
Norge: På sæteren (Ringebu)	148	Oslo - Karl Johans gate	194
Nord-Norge: Lofoten	149	Oslo - Eidsvoll's plass	195
Norge - Lofotfiske	150	Oslo - Frognerparken	196
Norge - Ottavatn	151	Oslo - Fra Holmenkollen	197

Oslo - Majorstuen - V. Aker kirke	198	Romsdalshorn	213
Oslo - Akershus gl. Festning	199	Olden - Nordfjord	214
Nord-Norge - Fra Lofoten	200	Telemark - Haukeliseter	215
Vintersport	201	Austmannali - Haukelifjell	216
Opdal - Trollheimen - Storlidalen	202	Vågå - Sandbu	217
Jotunheimen - Glitterheim	203	Tromsø	218
Telemark - Tuddal mot Gaustafjell	205	Trondheim	219
Jotunheimen - Gjendesheim	206	Bergen	220
Østerdalen - Galten Sjø - Sølénfjell	207	Ålesund - Vegsund bru	221
Nord Norge - Lofoten - en glad fisker	208	Ålesund	222
Nord Norge - Lapp med telt	209	Fra Lofothavet	223
Norge - Nordkapp	210	Svolvær - Lofoten	224
Telemarkstabbur	211	Stalheim - Nærødalen	225
Geiranger - Flydalsjuvet	212		

Her er av plasshensyn kun selve nummeret tatt med. Det er kun numrene 110, 118, 122 (Norge - Stalheim – Nærødal; nylig anskaffet), 123 og 130 som mangler i oversikten. Er det noen av dere som har disse, send gjerne en kopi så oversikten blir mer komplett.

Fargeserie 3

Som for Mittet gikk utviklingen hurtig i de første årene av krigen, men stoppet så opp i noen år. Først i 1948 kom den neste serien, som serie 2 har hatt overflate og er i storformat. Dette er en kort serie, kun 16 motiver. Disse er alle nye motiver som vi ikke har observert i de tidligere seriene – så disse er nok basert på nye fargefotos. Trykkkvaliteten er også bedre, med bedre farger, detaljskarphet og kontrast.

Over: 4812 Fra Vest-Norge med en sjarmerende guttepike som ser på markblomstene, eller sitter han og sturer, fordi pappa fotograf ber han om å sitte pent til bildet er tatt?

T.h. 4810. Sogn – Balholm, med en fjordabåt ved kaien. Kortet er stemplet Sogndal i Sogn i 1949, og viser Balestrand.

Lokalhistoriewiki.no skriver dette om bedriften Balholm: "Verksemnda produserer friskpressa fruktjus, lemonade, sider, sprudlande most, dram og dessertvin.

Verksemnda vart skipa i 1996 av Åge Eitungjerde frå Balestrand. Bestefaren Andreas Eitungjerde planta ut frukthagen i 1922 og den vert nytta i produksjonen."

T.v. et motiv som ville passe fint inn i serie 1. Motivet viser drømmeforhold for alle som liker å gå på ski – og det gjør jo nordmenn flest. Vi er jo som kjent "født med ski på bena". Det er nysnø på bakken, med en lav vintersol i et velkomponert bilde.

Dette er det siste kortet i serien: 4816: med tittel Norge – Ski-sport.

Tittel	Nr	Tittel	Nr
Hardanger - Måbødalen	4801	Fra Valdresbanen	4809
Hardanger - Låtefoss	4802	Sogn - Balholm	4810
Fra Romsdal	4803	Ullensvang - Hardanger	4811
Romsdal - Trollstegvegen	4804	Fra Vest-Norge	4812
Hardanger - Veggen Eidfjord - Måbødalen	4805	Geiranger	4813
Hellesyltveien mot Hornindalsrokk	4806	Suldalsvann - Rogaland	4814
Veggen Romsdal - Ålesund	4807	Skogshorn - Mellom Hemsedal og Valdres	4815
Seljestadjuvet mot Odda og Folgefonna	4808	Norge - Skisport	4816

Som vi ser av tabellen, er det flest motiv fra Vestlandet, en del av Norge Normanns likte veldig godt. Nummereringen her tar med årstall, noe som er ulikt Normanns. Dette gjør de noen få år videre, før de starter med nye koder for nummerering. Men det er noe vi vil skrive om i neste hovedblad, der også ulike serier med "Kjempekort" sannsynligvis også blir omtalt.

Er det noen som har eller kjenner til høyere numre enn dem som er nevnt her, send oss gjerne kopier.

Fra Sort/Hvitt til Farge – Normann 2

Av Magne Botnedal

I den første Normann-artikkelen i SOP #94 antydte vi at neste artikkel skulle være om kjempekort. Etter indre dialoger med meg selv har jeg kommet frem til at disse artiklene skal ha samme nummerering og rekkefølge som registrerings-arkene i Excel. Dermed var siste serie som ble omtalt sist, serien fra 16-korts-serien fra 1948 er serie 3 a, så da starter vi denne gangen på serie 3 b, men tar også for oss "Kjempekort" i den perioden artikkelen omtaler.

Fargeserie 3 b - 1950

Mens fargeserie 3 a har motiver som mest sannsynlig er basert på S/H-fotos, er 3 b basert på fargefotos. Kortene har hvit ramme er trykket i offset – og er et langt skritt videre sammenlignet med 3 a, med renere farger og større detaljskarphet. Motivene er heller ikke gjenbrukt fra tidligere serier.

T.v. Serie nr. 1/50 med tittel "Norge: Videdalen – veien Grotli – Stryn" og "Foto Normann.". Tallet bak kortenes løpenumre, er årstallet for utgivelse.

50-tallet ble tiåret da hvite rammer kom på moten igjen hos alle de store utgiverne.

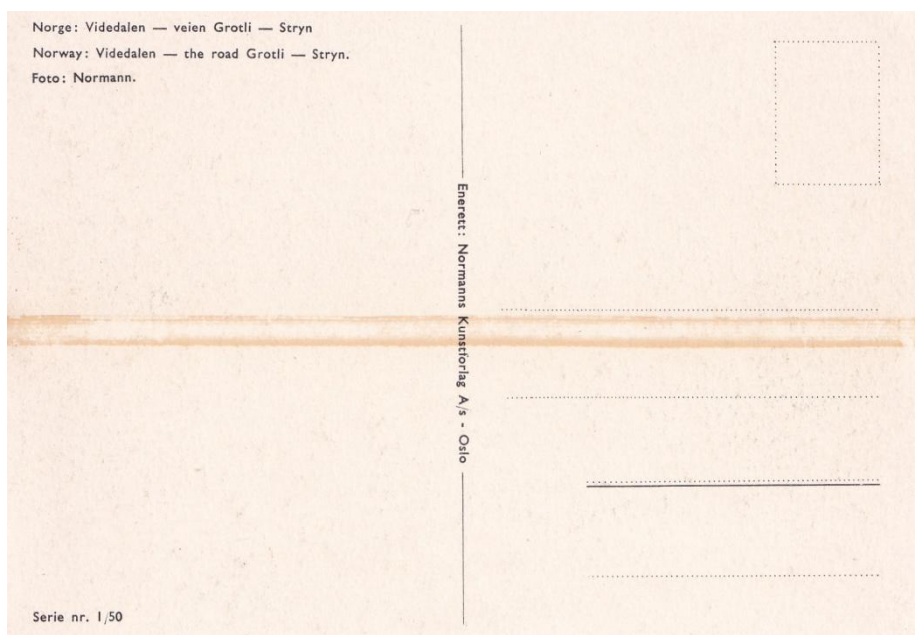
I svingen nederst t.v. ser vi en rød bil, som ble er varemerke for Normann.

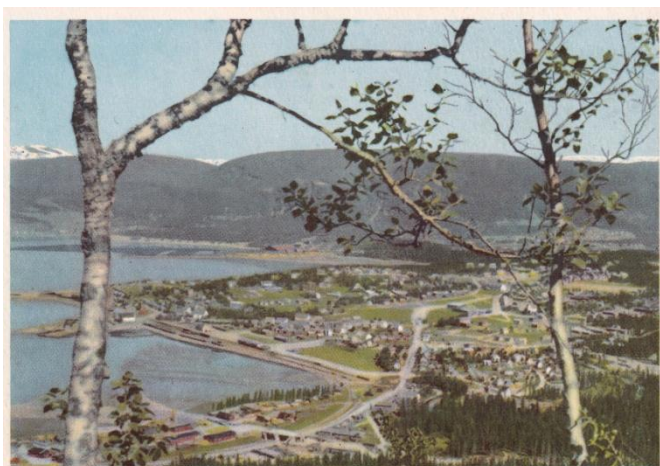
Disse bilene var med på mange av Normanns motiver, og ble internt kalt "de røde tyttebæra". Et av poengene med å velge røde biler, var ambisjonen om at naturbildene skulle gjenspeile det norske flagget, dvs motivene skulle ha samme farger. Blått og hvitt er lett å få med, mens rødt ikke finnes naturlig i samme mengder – så da ble det til at Normanns ofte valgte røde biler.

T.h. Vi tar med en bakside fra denne serien, der vi ser at tittelen er både på norsk og engelsk. Som for de fleste kortene vi har registrert i denne serien, er det ikke brukt/postsendt.

Det er kun på dette første kortet i serien, at "Serie" er tatt med før kortets nummer.

Serien teller 32 kort, dvs det doble av den foregående 3 a, som hadde 16 kort.

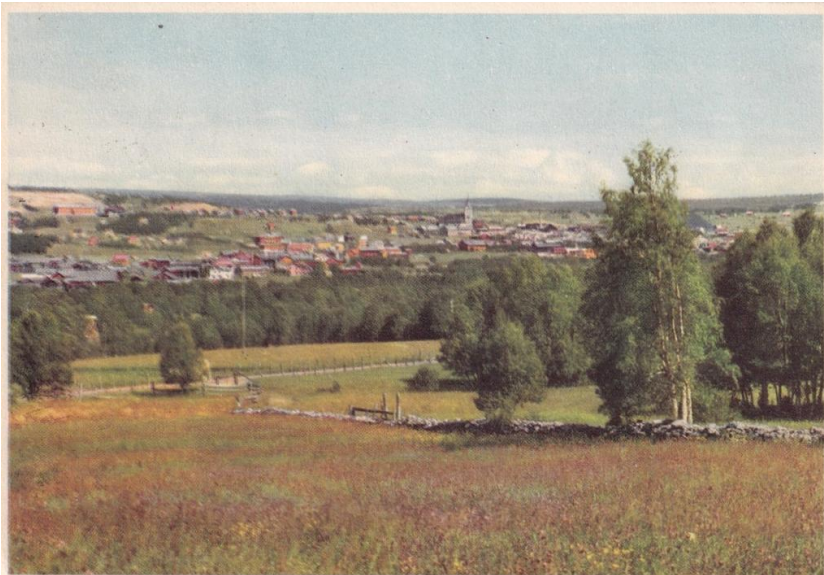
Over: T.v. Nr. 23/50 Valdres. Byggin Høyfjellshotell – Jotunheimen og t.h. Nr. 30/30 Mo i Rana et nr som må være feil, da det nok skulle vært Nr. 30/50. T.h. Siste kort i serien Høsbjør Turisthotell pr. Hamar, Nr. 32/50.

Under tar vi med den oversikten vi har så langt, som kun mangler 3 kort, om 32 er høyeste nr. Fokus for denne serien er også på turistmotiver, her representert med motiver fra Oslo, Innlandet, Vestland, Buskerud, Møre og Romsdal, Nordland og Troms.

Tittel	Nr	Tittel	Nr
Norge: Videdalen - veien Grotli - Stryn	Serie nr. 1/50	Norge: Oslo. Karl Johans gate - mot Slottet	Nr. 17/50
Oslo: Vigelandsanlegget - Frognerparken	Nr. 2/50	Norge: Oslo. Fontenen - Vigelandsanlegget	Nr. 18/50
Fra Nord-Norge: Majavatn	Nr. 3/50	Norge: Oslo. Frognerparken. Vigelandsanlegget.	Nr. 19/50
Norge: Fra Dovrefjell mot Snøhetta	Nr. 4/50	Norge: Ringerike, Sundvollen - mot Sundøy Fjordrestaurant	Nr. 20/50
Fra Nord-Norge	Nr. 5/50	UKJENT	Nr. 21/50
Norge: Maristuen Turisthotell - ruten Lærdal - Fagernes	Nr. 6/50	Norge: Valdres. Eidsbugarden Høyfjellshotell - Jotunheimen	Nr. 22/50
Norge: Tyin mot Jotunheimen	Nr. 7/50	Norge: Valdres. Byggin Høyfjellshotell - Jotunheimen	Nr. 23/50
UKJENT	Nr. 8/50	Norge: Valdres. Slidrefjorden - mot Jotunheimen	Nr. 24/50
Norge: Motiv fra Romsdal	Nr. 9/50	Norge: Stalheim Turisthotell	Nr. 25/50
Norge: Gudbrandsdalen ved Ringeby kirke	Nr. 10/50	Norge: Videdalen - mot Stryn. Nordfjord	Nr. 26/50
Nord-Norge: Fra Rana	Nr. 11/50	Norge: Videsæter - mot Stryn	Nr. 27/50
UKJENT	Nr. 12/50	Norge: Valdres. Byggin Høyfjellshotell - mot Synshorn	Nr. 28/50
Norge: Valdres - Tyin. Jotunheimen i bakgr. Falketind	Nr. 13/50	Norge: Mo i Rana	Nr. 29/50
Oslo: Frognerparken. Ved Vigelandsanlegget	Nr. 14/50	Norge: Mo i Rana	Nr. 30/30
Nord-Norge: Lyngseidet	Nr. 15/50	Norge: Bergen. Fra byparken	Nr. 31/50
Norge: Valdres. Sommerdag ved Tyin	Nr. 16/50	Norge: Høsbjør Turisthotell, pr. Hamar	Nr. 32/50

Fargeserie 3 c - 1952

De første av disse etterkrigs-seriene kom med nye motiv annethvert år, der denne ikke tilfører noe nytt med unntak av nye motiver og nytt årstall.

T.v. Serie nr. 14/52 Norge: Røros, med reisende stempel Oslo Røros A fra 1956. Denne typen stempel ble brukt på tog eller ruteskip, som begge på dette tidspunktet hadde postkontor om bord. Filatelistene har registrert stemplene som ble brukt for dette formålet, så de fleste har nå blitt funnet.

Kortet over er det eneste vi har registrert i denne delserien, men det er all grunn til å tro at det finnes flere, så er det noen av dere som har manglende kort i disse seriene, send oss gjerne en kopi av for- og bakside, så vi får lagt dem inn i Normanns-oversikten vår.

Fargeserie 3 d - 1953

Som vi har vært inne på i artikler om utviklingen i denne perioden både for Knut Aune og Mittet & Co, skjedde utviklingen forttere og forttere på 50-tallet, så nå kommer det nye motiver og delserier hyppigere. 1953-serien har samme karakteristika som serien over.

T.h. Et flott motiv med biler og folk, der vi ser at Folkevognen og Saabs første bil er avbildet. Saab 92 ble produsert fra 1949. Folkevognen kom under alliert kontroll fra

1945. Produksjonen økte gradvis, så i 1951 ble bil nr 250.000 produsert (kilde: vvvklubb.no – verdens eldste i sitt slag).

Dette motivet er: Norge: "Birkebeinern" Ungdomsherberge, Lillehammer, Serie nr. 15/53.

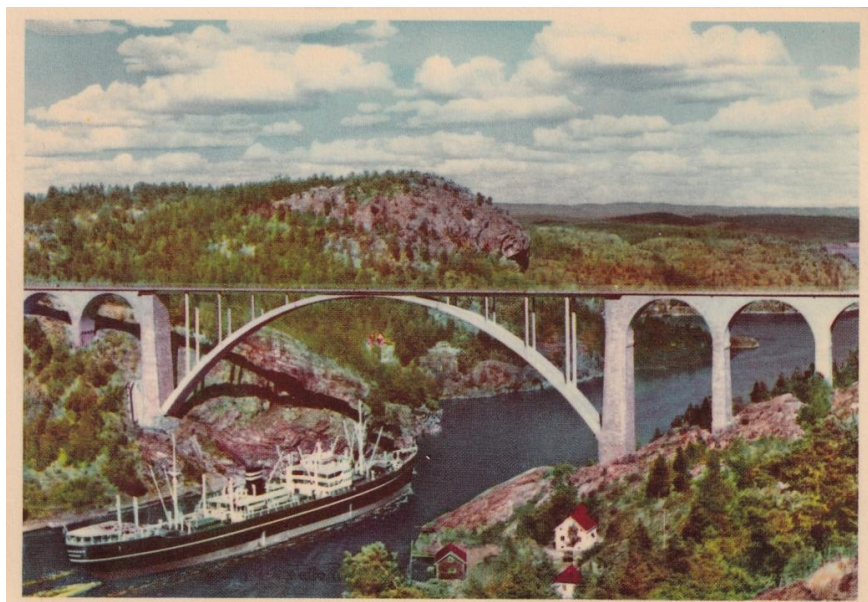
T.v I denne perioden ble interiørmotiv mer vanlig, ikke minst fra serveringssteder, museer og monumentale bygg. Disse kortene er ofte, som her, med pent danderte bord uten gjester. Kortets tittel: Norge: Stalheim Turisthotell fra Spisesalen, Nr. 18/53.

Fargeserie 3 e – 1954

Glansbelagte kort kom på moten i 1954, så i denne serien er alle kortene vi kjenner glanset. Mittet kan ha vært tidligere ute, da motiver fra 1952 og 1953 fins både med matt og glanset overfalte. Brorparten er dog matte, så det kan være nye opplag fra 1954 som har glanset overflate.

T.h. Norge: Oslo, Vigelandsanlegget – Frognerparken, Nr. 19/54. Det er laget en rekke kort fra denne populære parken hos alle de store utgiverne.

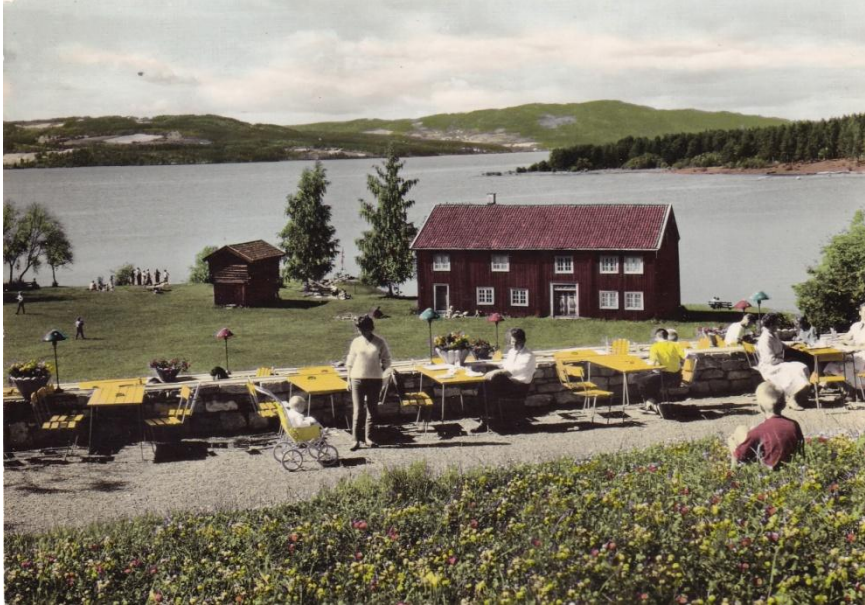
T.v. Norge. Svinesund. Brua mellom Norge og Sverige, Nr. 20/54, Dette motivet er gjenbrukt mange ganger, og må dermed ha vært et motiv som solgte godt.

Vi har mange huller når det gjelder registrering av seriene 3 c, 3 d og 3 e, men vi tar likevel med det vi har i håp om at noen kan supplere oversikten. Kanskje årsaken er at det var små opplag for disse seriene

Tittel	Nr	Tittel	Nr
Norge: Røros	Serie nr. 14/52	Norge. Svinesund. Brua mellom Norge og Sverige	Nr. 20/54
Norge: Valdres. Sanderstølen Høifjellshotell. 2700 f.o.h.	Serie nr. 11/53	Norge. Oslo, Vigelandsanlegget - Frognerparken	Nr. 21/54
Norge. Oslo, Vigelandsanlegget - Frognerparken	Serie nr. 12/53	Norge: Trollfjord. Raftsund	Nr. 21/54
Norge. Røros	Serie nr. 14/53	Norge: Gammelt stabbur fra Telemark. Bolkesjø Turisthotell	Nr. 22/54
Norge. "Birkebeiner'n" ungdomsherberge, Lillehammer	Serie nr. 15/53	Norge: Fra høyfjellet	Nr. 23/54
Norge. "Birkebeiner'n" ungdomsherberge, Lillehammer	Serie nr. 16/53	Norge: De Sandvigske Samlinger, Lillehammer	Nr. 24/54
Norge: Jotunheimen. Veien Ø.Årdal - Tyn	Serie nr. 17/53	Norge: De Sandvigske Samlinger, Lillehammer. Bjørnstad Gård	Nr. 25/54
Norge: Stalheim Turisthotell. Fra spisesalen	Serie nr. 18/53	Norge. Wadahl Høgfjellshotell, Harpefoss st. Gudbrandsdalen	Nr. 26/54
Norge. Oslo, Vigelandsanlegget - Frognerparken	Nr. 19/54	Hamar: Fra Domkirkeodden	5-A-F4

Fargeserie 3 f - 1954

Som observante lesere har sett, er det et kort på slutten som er ulik de foregående serier. Denne serien kan ha vært en prøveserie før den lange serien som startet i 1955 (blir omtalt i et senere blad). Motivene jeg har sett kopier av er kun fra Hamar. Serienummeret for den vi har registrert, er 5-A-F4, der 5 er fylkeskode for Hedmark (brukt for S/H-serien fra 1947). A = Hamar i 1947-serien og i flere av de senere fargeseriene, mens Fn kun er brukt for denne. Antar F betyr farge og 4 løpenummer. Dette er ikke en lang serie, men kanskje bare 10-15 kort.

T.v. Hamar. Fra Domkirkeodden, kortnr 5-A-F4. Mens fargene for de foregående 3-seriene er rimelig gode, har dette kortet dårlig balanse mellom fargene. Har Normanns testet utlike trykkerier her, som en siste test før de gikk i gang med 55-serien?

Forrige eier av dette kortet har notert på baksiden: "F-A-20, samme bilde, men med mer normale farger". Kortet er altså gitt ut senere i serien som startet i 1961/62, og er et nytt bevis for at Normanns, som de andre

utgiverne gjenbrukte mange motiver i påfølgende serier. Er det noen som vet mer om denne spesielle serien?

Fargeserie 4 – Kjempeserier

Fargeserie 4 a

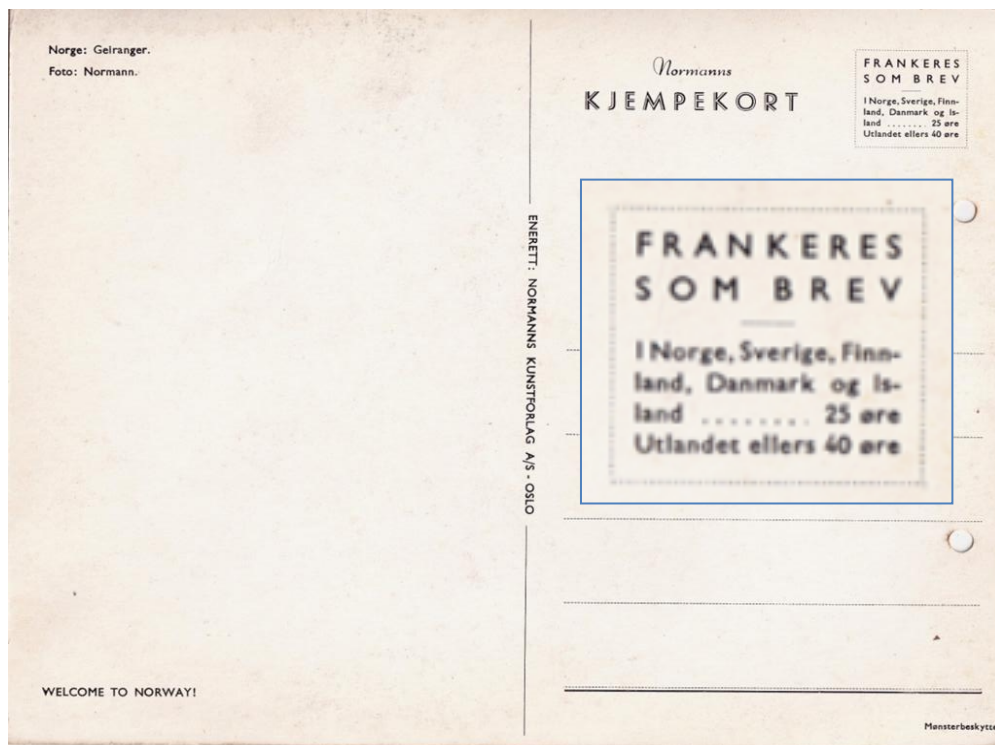

Nederst forrige side: Norge: Geiranger, et motiv som også er brukt i serie 3 (eg. serie 3 a), som ble omtalt i SOP # 94. Kortet er der # 4813, dermed utgitt i 1948. Helt frem til 1954, hadde alle seriene matte overflater, mens denne serien har glanset overflate – overraskende nok.

Mange av storformatkortene jeg har kommer fra Normanns egne permer. De første er med i en perm som har kort fra mange av disse seriene, hvor den første nummererte er utgitt i 1950. Kortet på forrige side er med bakerst i permen med et skillekort som sier: "Eldre årganger av kjempekort". Dermed er disse Normanns tidligste kjempekort.

I tillegg til disse kortene, er det tre kort med matt overflate der alle motivene også er brukt i serie 2 b (nr 161, 199 og 209), en serie vi antar er utgitt i 1942/43. Design med fargelegging er lik, så kan prøvetrykkene ha blitt laget så tidlig?

T.h: Baksiden av 4 a-serien, her for kortet som er avbildet på forrige side. Frankeringsboksen er forstørret for å gjøre den leselig. Nederst i v.hj., står det Mønsterbeskyttet.

Tittel	Nr	Lik	L/S	Fylke
Norge: Fra Romsdal	Unr	4803	L	Møre & Romsdal
Norge: Fra Romsdal - Trollstegvegen	Unr	4804	L	Møre & Romsdal
Norge: Geiranger	Unr	4813	L	Møre & Romsdal
Norge: Hardanger - Låtefoss	Unr	4802	S	Hordaland
Norge: Suldalsvann - Rogaland	Unr	4814	L	Rogaland
Norge: Seljestadjuvet mot Odda og Folgefonna	Unr	4808	L	Hordaland
Norge: Hardanger - Veggen Eidfjord-Måbødalen	Unr		L	Hordaland

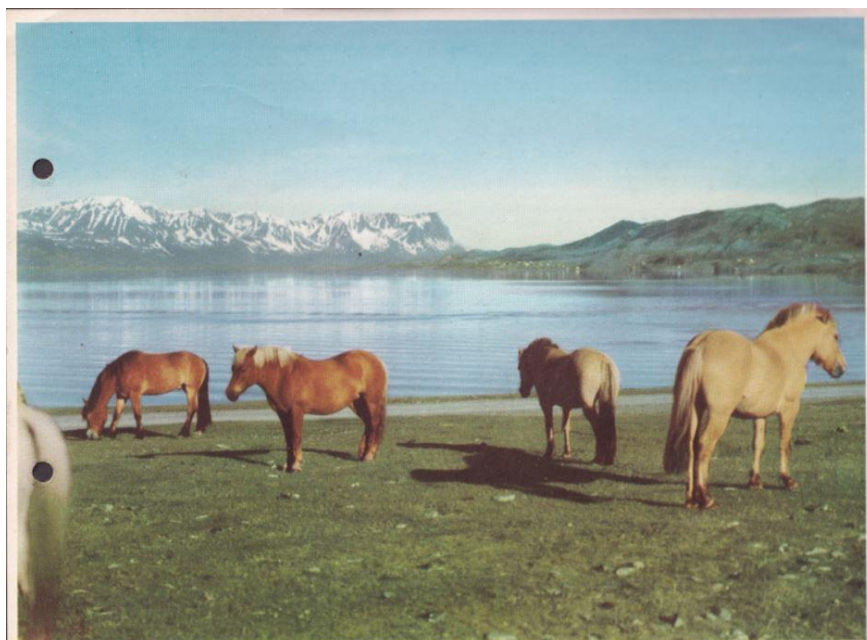
Fargeserie 4 b

Denne fargeserien ligner mye på den foregående, med den forskjellen at kortene har matt forside. Baksiden er ganske lik, men portosatsene er tatt bort, så det står kun "Frankeres som brev".

Størrelsen er noe mindre, dvs ca 23 * 17 cm.

T.v. Nr. 2/50 Oslo. Vigelandsanlegget, trykket av Dreyer. Normanns har utgitt svært mange kort med motiver fra Frognerparken, som de øvrige store utgiverne har gjort. Dette motivet er dog ikke det mest vanlige.

T.h. Nr. 5/50 Nord-Norge, også trykket av Dreyer. I serie 3 b er dette motivet også med, der stedsangivelse er med – og er Majavatn i Nordland.

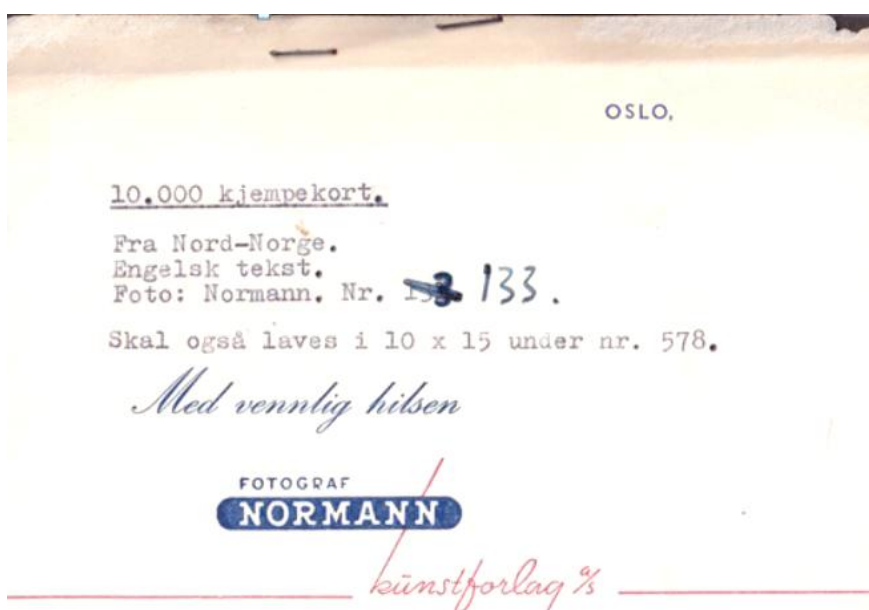
Det er 25 kort i denne serien, der mange motiv ble gjenbrukt i de påfølgende seriene av kjempekort, i tillegg til i vanlig format.

Dette bestemte kortet er utgitt i 1950, som kortnummeret viser, en standard vi har sett også ble benyttet av kortseriene i vanlig format.

T.v: Kortet ble gjenbrukt i en senere kjempekort-serie som har Nr. 133, og i vanlig format som Nr. 578. Disse seriene ble utgitt fra 1955, men betydelig grad av gjenbruk for de mest populære motivene.

Dette ble trykket i hele 10.000 eksemplarer. Det store formatet gjør nok at det er få av dagens samlere som samler disse, mens de åpenbart må ha vært populære på 50-tallet.

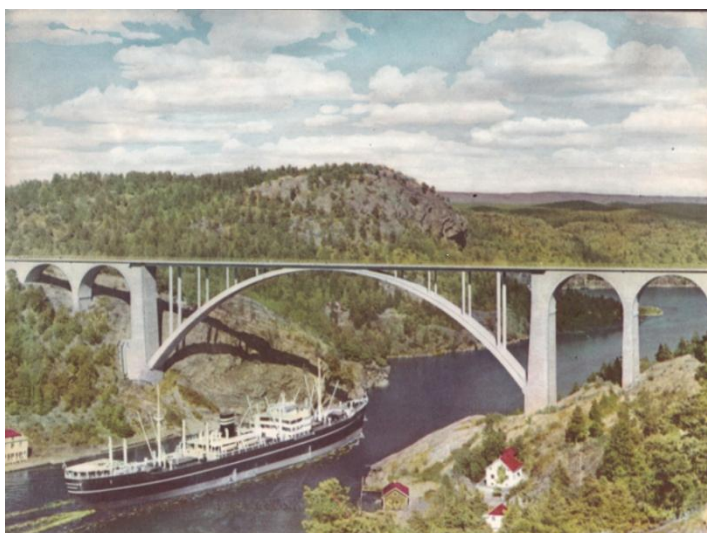
Vi tar ikke med en tabell for kjente registreringer av disse, da de motiver vi kjenner til er nøyaktig de samme som de 25 første i serie 3 b. Kan det være 32 kort i denne serien også? Er det i så fall noen som kjenner høyre numre enn Nr. 25?

Fargeserie 4 c

Nå er vi kommet til 1952. De hvite rammene er borte, noe de ikke er i tilsvarende serie for kort i vanlig format, dvs serie 3 c.

T.h. Kortet blir gjenbrukt i påfølgende serier, og er også vist tidligere i denne artikkelen som Nr. 20/54. Her er det Nr. 7/52, med tittel: Norge: Svinesund. Brua mellom Norge og Sverige. Samme motiv kommer igjen også i en nyere serie fra samme fotograferingspunkt, men da med en nyere båt. Alle 15 motivene vi kjenner til, er nye, dvs ikke gjenbrukt fra 50-serien, men blir til gjengjeld gjenbrukt i 53 og 54.

De motivene som er med i denne serien er nok et utplukk av motiver som solgte best. Overvekten av disse er motiver fra Oslo, Oppland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Nordland.

T.v. Definitivt et populært motiv: Nr. 11/52 Norge: Stalheim Turisthotell. Ruten Voss – Gudvangen. Fargene for disse kortene er nær de naturlige, men detaljskarphe-ten er ikke som for mer moderne fargekort.

Tittel	Nr	Tittel	Nr
Norge: Domkirken i Trondheim	Nr. 1/52	Norge: Grotli mot Skidarlaupen 1965 m.o.h.	Nr. 9/52
Norge: Sognefjellveien. Ruten Lom - Sognefjorden	Nr. 2/52	Norge: Oslo. Rådhuset	Nr. 10/52
Norge: Bergen	Nr. 3/52	Norge: Stalheim Turisthotell. Ruten Voss - Gudvangen	Nr. 11/52
Norge: Jotunheimen. Veien Ø.Årdal - Tyin	Nr. 4/52	Norge: Seljestadjuvet mot Folgefonnen. Ruten Odda - Telemark	Nr. 12/52
Norge: Sørfjorden, Hardanger. Ullensvang kirke mot Folgefonnen	Nr. 5/52	Norge: Måbødalen. Ruten Eidfjord - Haugastøl - Geilo	Nr. 13/52
Norge: Flydalsjuvet - Geiranger	Nr. 6/52	Norge: Sognefjorden. Parti fra Balholm	Nr. 14/52
Norge: Svinesund. Brua mellom Norge og Sverige	Nr. 7/52	Norge: Fra Høyfjellet	Nr. 15/52
Norge: Romsdalen, Trollstegvegen med Bispem og Kongen	Nr. 8/52		

Fargeserie 4 d

Det ble ikke utgitt en ny serie i 1951, kanskje fordi den foregående hadde hele 25 motiver. 1952-serien hadde 15 motiver, men denne fra 1953 teller 10 kort – om vi kjenner dem alle. Det nye med 53-serien, er at en del av motivene er glanset og den hvite rammen er tilbake.

T.h. Nr. 9/53 Norge: Sikkilsdalsseter, Gudbrandsdalen, som er et av flere glansede kort, noe som ikke forekommer for de vanlige kortene, dvs serie 3 d.

Tittel	Nr	Tittel	Nr
Norge: Oslo. Karl Johans gate - mot Slottet	Nr. 1/53	Norge: Sognefjorden. Kvikne Hotell, Balholm	Nr. 6/53
Norge: Oslo. Holmenkollbakken	Nr. 2/53	Norge: Svinesund. Brua mellom Norge og Sverige	Nr. 7/53
Norge: Røros	Nr. 3/53	Gammel Telemarksgård. I bakgrunnen Gaustatoppen	Nr. 8/53
Norge: Lillehammer	Nr. 4/53	Norge: Sikkildsseter, Gudbrandsdalen	Nr. 9/53
Norge: Lom	Nr. 5/53	Norge: Fra Høyfjellet	Nr. 10/53

En del nye motiver med her, mens Karl Johans gate, Kvikne Hotell og Svinesund er gjenbruk.

Fargeserie 4 e

Serien fra 1954 har så langt vi vet 18 ulike motiv, hvorav 11 er gjenbruk fra tidligere serier. Normanns har dermed tatt et bevisst valg på at det å lage nye opplag i et påfølgende år, gis et nytt nr der årstallet er en del av nummeret.

T.v. Det er ikke mange motiv fra Buskerud i disse seriene, så vi tar med dette; Nr. 14/54 Norge: Ringerike. Taubanen Sundvollen – Krokkleiva. Noen elsker å kjøre med slike baner, mens de med høydeskrekk vegrer seg.

Tittel	Nr	Tittel	Nr
Norge: Oslo. Holmenkollbakken	Nr. 1/54	Norge: Oslo. Rådhuset	Nr. 10/54
Norge: Sognefjellsveien. Ruten Lom - Sognefjorden	Nr. 2/54	Norge: Fra toppen av Romsdalshorn mot Åndalsnes	Nr. 11/54
Norge: Seljestadjuvet mot Folgefonnen	Nr. 3/54	Norge: Geirangerfjord	Nr. 12/54
Norge: Jotunheimen. Veien Ø.Årdal - Tyin	Nr. 4/54	Norge: Svinesund. Brua mellom Norge og Sverige	Nr. 13/54
Norge: Sørfjorden, Hardanger. Ullensvang kirke mot Folgefonnen	Nr. 5/54	Norge: Ringerike. Taubanen Sundvollen - Krokkleiva	Nr. 14/54
Norge: Flydalsjuvet - Geiranger	Nr. 6/54	Norge: Hurtigruten i Nordlandsleia	Nr. 15/54
Norge: Stalheim Turisthotell. Ruten Voss - Gudvangen	Nr. 7/54	Nord-Norge: Laksefiske i Midnattssol ved Landego	Nr. 16/54
Norge: Romsdalen, Trollstegvegen med Bispen og Kongen	Nr. 8/54	Nord-Norge: Narvik	Nr. 17/54
Norge: Sognefjorden. Parti fra Balholm	Nr. 9/54	Norge: Videdalen - mot Stryn. Nordfjord	Nr. 18/54

I denne serien er alle motivene glanset, samtidig som Normanns underveis i serien skiftet trykkeri fra Dreyer til Grøndahl, uten at det er enkelt å se forskjell på trykkkvaliteten. Konkurransen er sundt så forståelig at forlaget ville ha flere å velge mellom, for å unngå urimelige priser.

Neste gang blir det fokus på seriene fra 1955 og utover for både vanlig format og for kjempekortene.